

NASLOV

Leto XXXIV

Št. 44

Murska Sobota
11. november 1982

CENA 10 DIN

VESTNIK

S SEJE NALOŽBENE KOMISIJE

Paragraf ne pozna izjem

Zadnji zakonski ukrepi, zlasti tisti, ki zadevajo spremembe in dopolnitve v deviznem prometu in začasno preprečujejo gradnjo objektov na tekoča goriva, so v precejšnji meri zapletli in dodatno otežili delo komisiji za oceno investicij pri medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje. To se je dovolj nazorno pokazalo prejšnji petek, ko so člani — kot že običajno — tehtali in dajali soglasja k posameznim naložbenim zahtevkom.

Če je imela komisija na seji konec septembra določene pomisleke k predvideni izgradnji nudističnega kampa v Banovcih in otipljiv dokaz proti rekonstrukciji sušilnice kremenčevih granulotov v Puconcih, je bila tokrat primorana postaviti piko na i. V prvem primeru, ker devizna sredstva — nanje pa so jako resno računali — po novem zakonu (Zakon o menjalniških poslih in prometu efektivnega tuje-ga denarja v Jugoslaviji, Uradni list SFRJ, št. 61/82) več ne grede v blagajno Radenske, marveč blagajno Narodne banke Jugoslavije, in v drugem primeru, ker v Puconcih tudi na ekstra lahko kurilno olje — po zakonu o začasni preprečevanju razpolaganja z delom družbenih sredstev za financiranje graditve novih termoelektrarn, toplarn, energetskih objektov in kotlovnice na kurilno olje — mazut, kurilno olje ekstra lahko (EL) in kurilno olje lahko specialno (LS) in tekoči naftni plin (Uradni list SFRJ, št. 61/82) ne bodo mogli sušiti kremenčevih peskov. Komisija je sprčo slednjega k siceršnjemu soglasju dodala pogoje, da se morajo v Puconcih preusmeriti na drug energetski vir: trdo gorivo ali plin. Seveda je razumljivo, da je omemba plina med navzočimi sprožila vprašanje o izgradnji plinovoda na območju Pomurja, s čimer pa se bo morala v prihodnje dosti več ukvarjati zbornična komisija za energetiko.

Predstavniki Radenske je bil na seji upravičeno prizadet, kar lahko podkrepimo z več podatki. Uradni list SFRJ, št. 61, ki vsebuje tako imenovan mali devizni zakon, je bil izdan v soboto 16. oktobra in je začel veljati naslednji dan. V Radenski so Uradni list dobili že 24. oktobra, medtem pa jim je Narodna banka — po duhu in črki na novo veljavnega zakona — z deviznega računa v celoti pobrala priliv deviz od tujskega prometa, ki je od 17. do 24. oktobra samo v Moravskih toplicah znašal 2,8 milijona deviznih dinarjev. V tem kolektivu — kot številnih drugih — se zaskrbljeno sprašujejo, kako bodo vračali devizne kredite, ki so bili denimo naloženi v izgradnjo hotela v Moravcih.

Da je zadeva v resnici zamotana, priča odločitev pomurske naložbene komisije, ki je na republiko že naslo-vila vprašanje, kako bo v prihodnje z obveznim odplačkom tistih kreditov organizacij združenega dela, ki so jih najele v devizah.

Na seji je med drugim dobila zeleno luč razširitev med-krajevne glavne avtomatske telefonske centrale v Murski Soboti in ob koncu te petletke naj bi v Pomurju na 100 prebivalcev prišlo že več kot 8 telefonov, zdaj pridejo le štiri in pol.

Brez predhodnega soglasja komisije tudi ne bo več mogoča prekoračitev naložbe, so sklenili člani, pri čemer recimo prekoračitev za 34 milijonov dinarjev investicije Konstruktorjevega tozda Pomurje v kompleksu GIO v Li-povcih zdaleč ni edini primer.

Branko ŽUNEC

MDA
Goričko 82
izpolnila
pričako-
vanja

ODMEVNA OTVORITEV RAZSTAVE V SOBOŠKI GALERIJ

Množičnost, predvsem mladih obiskovalcev, na otvoritvi razstave Koroški likovni umetniki razstavljajo je bila spodbudna in presenetljiva. Foto: A. Abraham

V težnji po poglobitvi odnosov med Koroško in Pomurjem je v galeriji soboškega Kulturnega centra od preteklega petka na ogled razstava pod naslovom Koroški likovni umetniki se predstavljajo. Otvoritve razstave, na kateri sodelujejo trije koroški akademski slikarji, se je med enajstimi gosti udeležil tudi jugoslovanski konzul v Celovcu Alfonz Naberžnik, poleg ostalih obiskovalcev pa so bili prisotni tudi vodilni družbenopolitični delavci iz soboške občine. Otvoritev umetniške razstave avstrijsko-jugoslovanskega društva koroške deželne skupine ob sodelovanju Kulturnega centra v Murski Soboti je popestril nastop sindikalnega mešanega pev-skega zbora Štefan Kovač, ob tej priložnosti pa je izšel tudi katalog. V njem je zapisano, da Valentin Oman, Peter Krawagna in Karl Brandt-statter sodijo med najpomembnejše živeče koroške slikarje. Vidna resničnost za njih ni več merilo, kot je bila še za predhodno generacijo, ampak jim daje samo povod za subjektivno oblikovanje.

Njihova dela so tako bolj odraz notranje kot pa zunanje realnosti. Pri uporabi umetniških sredstev jim je

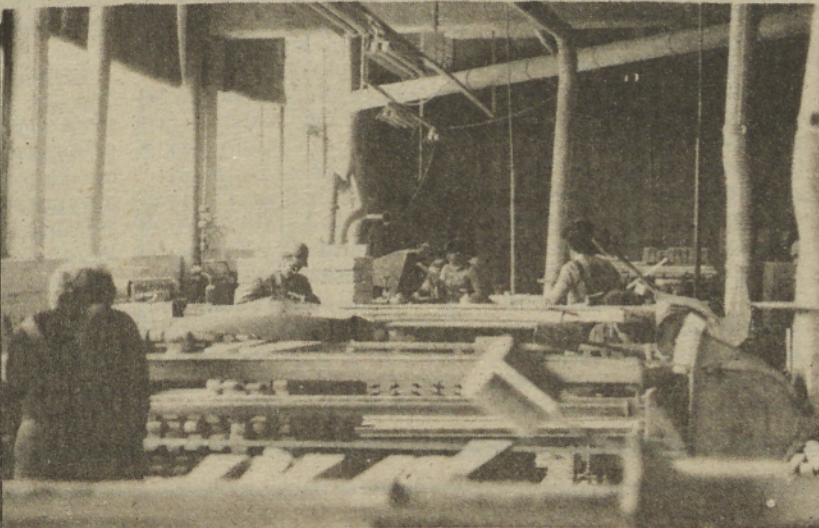
skupna skrajna občutljivost. Ker se na pričujoči razstavi vidijo samo dela na papirju, naj pripomnimo, da vsi trije ustvarjajo tudi velike stenske slike in slike v različnih tehnikah, Oman, (ki je naše gore list) pa tudi plastične objekte. Omenimo naj, da so ti umetniki našli velik odmev na bienalnih in drugih mednarodnih razstava-h, zato upamo, da bo tudi tokrat tako. Razstava Koroški likovni umetniki razstavljajo, bo v galeriji soboškega Kulturnega centra na ogled do 21. tega meseca.

B. Bavčar

ODLOČITEV O ZDRUŽITVI BO PADLA 19. NOVEMBRA

Ljutomerski lesarji so naposled tako daleč, da se bodo 19. tega meseca plebiscitarno, z referendumom, odločali o združitvi Lesninskega tozda Mizarstvo in Marlesovega tozda Tovarna pohištva v temeljno organizacijo združenega dela pod skupno straho mariborskega Marlesa. V bistvu gre za logično nadaljevanje dozdajšnjih prizadevanj, hrabri pa dejstvo, da so v Mizarstvu že vidni plodovi sanacije. Pobuda, stara najmanj 10, če ne več let, je torej sprožena in se je kot naloga znašla v družbenem načrtu občine Ljutomer za to sred-njeročno obdobje. Argumentov zanjo je veliko, prevladuje pa spoznanje, da je edina pot skupna pot.

Vestnikovci in radijci smo se tokrat, v okviru že utečenega Uradništva na obisku, podali med ljutomerske lesarje, da doženemo, kakšen je predreferendumski utrip. Ali smo imeli pri tem srečno roko, o tem smo se obširneje razpisali na straneh 10. in 11.

Kirurgijo gradimo
racionalno in po planskih
predvidevanjih

stran 8

Milan Jerše

Cepav so se pojavile tudi nekatere pomanjkljivosti, zlasti pri izvedbi interesnih dejavnosti, posebej kulturne in telesnokulturne, je republiška mladinska delovna akcija »Goričko 82«, ki je letos že četrto zapored potekala na njeni razvitem in obmejnem območju murskosoboške občine, kot celota izpolnila pričakovanja širše družbene skupnosti. Uspešna urena velja predvsem za opravljena obsežna dela na delovnih in v udarniških akcijah, ki jih je bilo skupno šest. S tem so se še bolj utrdile pristne vezi sodelovanja s tamkajšnjimi domačini, kar je v mnogočem prispevalo k prijetnemu počutju brigadirjev iz raznih koncev Slovenije.

Tu so med drugim poudarili na nedavni skupščini republiške mladinske delovne akcije »Goričko 82« v Murski Soboti, ki so se je poleg delegatov — podpisnikov samoupravnega sporazuma o medsebojnih obveznostih, načinu združevanja in uporabi sredstev udeležili tudi predstavniki centra za mladinske delovne akcije pri RK ZSMS in nekaterih občinskih komitacijah ZSMS. Kot so povedali v razpravi, je na letošnji akciji v 12 brigadah sodelovalo 473 brigadirjev, ki so opravili pomembna dela v krajevnih skupnostih Šatovci, Čepinci in na rezervnem delovišču v krajevni skupnosti Gorjani Petrovci, zunaj predvidenega programa pa še v Petoči, kjer so pomagali pri popravilu ceste po neurju. Izkazali pa so se tudi člani brigade Rdečega križa Karel Barbarič, ki so imeli kar 350 obiskov na terenu in ob tem prehodili okrog 1800 kilometrov poti.

Skupno vrednost opravljenih del ocenjujejo na blizu 10,63 milijona dinarjev, najboljša brigada je bila Pohorski bataljon iz Slovenske Bistrice, najuspešnejša pa druga imena brigadirjev. Na skupščini so delegati sprejeli sklepno poročilo, poročila o posameznih interesnih dejavnostih in začasno finančno poročilo, ker vsi podpisniki še niso poravnali svojih obveznosti. SIS za PTT promet SR Slovenije, Zveza komunalnih skupnosti in Zveza lonetijsko-zemljiške skupnosti SRS namreč skupno dolgujejo 263,6 tisoč dinarjev.

V razpravi so spregovorili tudi o preveliki porabi sredstev za plin, elektriko, vodo in še posebej za telefon, žig stroški so znatno prekoračili načrtovane odhodke. Zato bodo morali že na naslednji mladinski delovni akciji na Goričkom nameniti posebno pozornost prav varčevalnim ukrepom. Ne skopljati pa so dokaj kritično spregovorili tudi o problemu nepopolnih brigad in drugih izkušnjah na področju organiziranja mladinskega prostovoljnega dela, kar bo nedvomno dobra izkušnja za izdelavo okvirnega programa MDA »Goričko 83«.

Kaže, da bo desetletna napetost med Indijo in Pakistanom končno popustila. Letos februarja sta se v New Delhiju srečala pakistanski in indijski zunanji minister (na sliki), pred nedavnim pa je prišlo do srečanja med indijsko predsednico Indiro Gandhi in pakistanskim predsednikom Zia ul Hakom.

Generalna skupščina o Falklandih

Generalna skupščina je prvič začela s proučevanjem britansko-argentinskega spora za Falklandske otočje. Delegacije so prejele predlog resolucije, v katerem se od teh dveh držav zahteva, da obnovita pogajanja o miroljubni odpravi spora.

Osnutek resolucije je podpisalo 20 latinskoameriških držav, med katerimi je tudi Argentina, vendar ga generalna skupščina še niso uradno predlagali. V besedilu poudarjajo, da je ohranjanje kolonialnih razmerij v nasprotju z listino, da so suverenost v južnem Atlantiku de facto ustavljene in da sta sprti strani izrazili pripravljenost, da jih ne bosta obnavljali.

Prvi je zaprosil za besedo predstavnik Argentine. V svojem govoru je ugotovil, da vprašanje, o katerem zdaj razpravljajo, v bistvu vključuje spor med njegovo državo

in Veliko Britanijo v zvezi s suverenostjo nad Falklandskim otočjem, pa tudi otoki Južne Georgije in Južnosendviškimi otoki, ki jih je Velika Britanija okupirala leta 1833, pregnala tamkajšnje prebivalstvo in zgradila naselja za svoje priseljence.

Če bi zdaj tem ljudem dali pravico odločati o spornih ozemljih, bi bil to porog pravici do samoodločbe in nevaren precedens, je dejal predstavnik Argentine in dodal, da London pri tem vendarle vztraja in sicer zato, da bi nadaljeval s svojo kolonialno prevlado v južnem Atlantiku, kjer ima vojaška oporišča, ki na tem območju povzročajo napetost.

Zahteva Argentine po suverenosti nad otoki temelji na zdravi pravni podlagi. Končno rešitev je mogoče doseči samo s pogajanja o izročitvi teh ozemelj zakonite-

mu lastniku — Argentini, pri čemer bodo na ustrezen način poskrbeli tudi za interese sedanega prebivalstva.

Britanski predstavnik je zavrnil argentinske trditve, pa tudi predlog resolucije 20 latinskoameriških držav, ker je v besedilu govor o »kolonialnih situacijah«, ker osnutek predlaga pogajanja, katerih edini cilj je prenos suverenosti na Argentino in to, da bi prisilili falklandske prebivalce, da bi proti svoji volji postali državljani druge države.

Britanski predstavnik je sporočil, da je pred razpravo proučil možnost, da generalna skupščina po končani razpravi ne bi sprejela nikakršne resolucije, vendar mu je bilo rečeno, da take možnosti ni. Po njegovem mnenju gre za rezultat »velike kampanje, ki so jo proti Veliki Britaniji sprožili v številnih prestolnicah«.

Krepitev Japonske na Pacifiku

Ameriški obrambni minister Caspar Weinberger je bil oktobra in v začetku novembra na uradnem obisku v treh članicah Zveze narodov Jugovzhodne Azije (ASEAN), v Singapuru, na Tajskem in v Indoneziji in nato še v Avstraliji. Weinbergerjev obisk v teh državah nedvomno sodi v sklop ameriških vojaških strateških prizadevanj, da bi okrepili obrambno sposobnost držav s področja Jugovzhodne Azije in Pacifika proti okrepljeni sovjetski vojaški navzočnosti v tem delu sveta, med drugim pa je bil v teh prestolnicah po vsej verjetnosti tudi govor o ameriško-japonskih načrtih o prevzemanju nove in vsekakor pomembnejše vojaške vloge Japonske na Daljnem vzhodu.

V določenem smislu pomeni obisk ameriškega obrambnega ministra nadaljevanje pogovorov, ki sta jih imela singapurski premier Li Kvan Ju in indonezijski predsednik Suharto poleti z Reaganom. Oba (in z njima filipinski predsednik Ferdinand Marcos, ki je bil v Washingtonu septembra) sta izrazila željo, da bi ZDA povečale svojo vojaško navzočnost na strateško pomembnem območju Jugovzhodne Azije in povečale vojaško pomoč aseanski peticiji. Po drugi strani so vsi trije izrazili zaskrbljenost nad ameriški vojaškimi načrti z Japonsko, ki bi naj prevzela odločilnejšo vojaško vlogo na Pacifiku in Daljnem vzhodu, s čimer bi razbremenila ameriške sile v tem prostoru. V konkretnih številkah bi to pomenilo, da naj bi Japonska v kratkem za enkrat povečala vojaške izdatke, ki bi tako dosegli 2 odstotka družbenega bruto proizvoda, kar je še vedno nizek odstotek v primerjavi z ogromno večino držav.

Nekatere članice ASEAN (zlasti Filipini in Indonezija) se na podlagi grenkih izkušenj z japonskim militarizmom

pred in med drugo svetovno vojno ter povojnim gospodarskim razmeram te dežele bojijo, da se japonski vojaški stroj ne bi ustavil pri omejenem obsegu povečanja obrambnih sil, ampak bi se razbohotil do neslutnih in za te države nevarnih razsežnosti. Ameriški odgovor na zavzetiške bojzani je kratek in pragmatično obarvan: Japonska bi — morebiti celo skupaj s Kitajsko — zapolnila vakuum v pacifiškem prostoru in v sosesčini ASEAN ter nevtalzirala sovjetski vojaški prodor in razbremenila ameriške sile.

Weinberger je med obiskom v Bangkoku sicer izjavil, da so Združene države »prebolele vietnamski sindrom in so ponovno pripravljene prevzeti nekdanjo vojaško vlogo v Jugovzhodni Aziji«, kar je za aseansko peticijo bolj slaba tolažba. In to zato, ker se v zapletenem večlastnem položaju na tem področju čutijo po eni strani ogrožene pred vietnamskim regionalnim hegemonizmom in sovjetskim prodorom v Indokino, kar posebej poudarja Tajsko kot tako imenovana frontna država ob mejah z indokitajsko trojico. Druge članice opozarjajo na v prihodnost uprte kitajske ambicije v tem delu sveta, pri čemer sta najbolj glasni Indonezija in Malezija. Aseanske države se obenem zavedajo, da je Jugovzhodna Azija zdrsnila navzdol na seznamu ameriških vojaško-strateških prioritet in da sedaj predstavlja le pomemben člen v strateškem pasu ameriške konfrontacije z drugo supersilo, ki sega od korejskega polotoka, severnega dela Pacifika, prek Kitajskega morja in Jugovzhodne Azije do Indijskega oceana in arabsko-perzijskega Zaliva. V neposredni zvezi s tem je relativno skromna vojaška pomoč ZDA petim državam ASEAN, ki je v zadnjih letih padla na nekaj sto milijonov dolarjev za vse te države.

globus

MOSKVA — V nedeljo so se končale letošnje slovesnosti ob 65. obletnici oktobrske revolucije, in sicer z veliko vojaško paradom.

BUENOS AIRES — Predsednik argentinske komisije za jedrsko energijo je izjavil, da so britanske ladje med argetin-skobritanskim spopadom na Južnem Atlantiku nosile jedrsko orožje, ki ga pa niso uporabile.

TORONTO — Kanadsko vrhovno sodišče namerava oblastem v ZRN izročiti nekdanjega člana hitlerjevskih esesovskih čet Alberta Rauca, obtoženega, da je med 2. svetovno vojno sodeloval pri smrtitvi 11.584 Židov.

BONN — Kongres zahodnonemških liberalcev (FDP) je le z malenkostno večino potrdil dosedanjega voditelja stranke Hansa Genscherja.

LONDON — Za britansko televizijsko mrežo je ameriški predsednik Reagan izjavil, da bo tudi na volitvah leta 1984 kandidiral za predsednika.

KAIRO — Esmat el Sadat, brat nekdanjega egiptovskega predsednika Anvara el Sadata, je bil postavljen pred sodišče, ker si je z različnimi spekulacijami nagrabil veliko bogastvo.

BUDIMPEŠTA — Do konca tekočega leta bodo na Madžarskem povečali število ovac za 1200 glav. Tako jih bo skupno okoli 3,5 milijona. Tuji kupci se močno zanimajo za madžarsko ovčino.

BRUSELJ — V Belgiji se bo kmalu mogoče izogniti zaporni kazni za vrsto kaznivih dejanj, če bodo obsojenci pripravljeno plačati določeno vsoto. Z denarjem bo mogoče »plačati« kazni do pet let zapor.

WASHINGTON — Člani komisije za Južno Afriko v ameriškem kongresu so predsedniku Reaganu predlagali, naj ameriška vlada ne podpre predloga o dodelitvi milijarde dolarjev posojila tej rasistični državi.

V žarišču dogodkov

Papež v socialistični Španiji

Po padcu frankistične diktature v Španiji je postala Cerkev previdnejša in vsaj formalno ne podpira več nobene politične stranke. V zmagi socialistov v Španiji in v prvem obisku papeža v tej »najbolj katoliški deželi sveta« je najbrž nekaj simbolične.

Papežovo desetdnevno bivanje v Španiji se je začelo protokolarnim srečanjem s kraljem Juanom Carlosom, prejšnjim premierom Sotolom in prav tako s socialističnim prvakom Felipejem Gonzalezom, ki ga je na volitvah prejšnji četrtek — tako ocenjujejo — volila več kot polovica katoličanov. Čeravno je papežovo potovanje zgolj dušnopastirsko, kot je sam na začetku potovanja poudaril, Janez Pavel II. ne more mimo dejstva, da potuje po Španiji katoliških kraljev, kjer so sedem let po Francovi smrti na svobodnih volitvah zmagali socialisti.

Španija je tako rekoč po definiciji katoliška dežela. Kralj Ferdinand in kraljica Izabela sta že konec 15. stoletja dobila naziv katoliških kraljev, in konkvistadorji so vero z ognjem in mečem ponesli v Latinsko Ameriko, ki je danes najbolj katoliška

celina. Toda Cerkev je zvesto podpirala oblast tudi v času frankizma, kar je vzbudilo odpor proti hierarhiji, ne samo med verniki, ampak tudi med mnogimi duhovniki.

Sama duhovščina je v Španiji razdeljena na tiste, ki papežu zamerijo, da v Cerkvi preveč postavlja v ospredje samega sebe, in na tiste, ki jim ne gre v račun, da papež preveč povzdiguje laično katoliško organizacijo Opus Dei, ki je znana predvsem po tem, da je imela svoje predstavnike v Francovih vladah.

V svojem nagovoru španskim škofom je papež poudaril, da morajo biti katoličani »neutrudni pobudniki dialoga.« To najbrž zahteva tudi španska stvarnost. Španski socialisti so znani kot zmerni, toda utegne se zgoditi, da ne bo šlo vse tako gladko.

Simbolična sočasnost papeževga obiska in zmage socialistov je seveda naključna, kajti Janez Pavel II. je nameraval Španijo obiskati že pred leti. Leta 1981 je obisk preprečil Turek Ali Agca, ki je 13. maja streljal na papeža. Potem so njegov obisk preložili na 14. do 22. september. Papež sam je ta obisk preložil, ker je obstajala nevarnost, da bi takrat še vladajoča Unija demokratskega centra njegov obisk izkoristila v politične predvolilne namene.

Formalni povod za papežev obisk v Španiji je 400-letnica smrti sv. Terezije Avilske, ki je živela v tistih burnih časih, ko je leta 1559 španski inkvizitor Valdez sestavil seznam prepovedanih knjig, med katerimi je bilo tudi sveto pismo »kot velika nevarnost za preprosto ljudstvo in žene.« Izjava madridskega kardinala Vincentea Enriquea y Tarancona ob papeževem obisku, da je v Španiji veliko katolikov, ki pa se ne ponašajo kot taki, kaže, da je papežev obisk v demonstriranju moči Cerkve in njene enotnosti.

Papež Janez Pavel II. in španski kralj Juan Carlos na madridskem letališču.

Španska cerkev se podobno kot vse ostale v svetu sooča z versko avtonomijo v političnem in javnem življenju, kar pa ni najbolj v skladu z nekaterimi vrednotami krščanstva, še manj pa z interesi cerkvene hierarhije. Zato naj bi obisk pokazal, da je španski človek na strani Cerkve, neglede na nekatera nasprotja, ki se porajajo v demonstriranju moči Cerkve in njene enotnosti.

svojem osnovnem namenu enak vsem njegovim petnajstim obiskom v tujini: pojavljati se na vseh meridianih tega sveta, krpati že zdavnaj nagriženo enotnost Cerkve in utrjevati položaj, škofov, okoli katerih naj bi se zbirali verniki.

Ob papeževem obisku v Španiji naj omenimo še nekaj števk. Za njegovo varnost je skrbelo 90 tisoč ljudi (30 tisoč policajev, 9 tisoč agentov in 50 tisoč prostovoljcev). Stroški obiska bodo preko tri milijone dolarjev.

Terezija Avilska je v Cerkvi priznana kot učiteljica molitve in obrnjenosti vase. Živela je v časih hude krize krščanstva, ki jo je s svojim nastopom poglobil Martin Luther, svoj izhod pa je našla v vračanju k »notranjemu misteriju.« Današnje uradno krščanstvo daje vtis, da išče izhod iz krize v »misteriju sile tega sveta,« zato je odprto vprašanje v kolikšni meri sta se ob obisku v Španiji »srečala« Janez Pavel II. in sv. Terezija Avilska.

Iranci v Iraku

V začetku novembra Iranci pričeli z novo ofenzivo in na jugovzhodnem delu fronte so prešli na iranski ozemlje. Prvo ofenzivo Iranci izvedli julija, v drugi oktobrski ofenzivi pa so svoje sile osredotočili na iransko mejno mesto Mandali, kakih 150 kilometrov oddaljeno od iraškega glavnega mesta Bagdad. Za novo ofenzivo so se Iranci najbrž odločili zato, ker je konec tega meseca iranske deževna doba in puščavne območje okoli Basre postane neprehodno močvirje, na veru pa vsak čas pričakujejo sneg.

Iračani so v zvezi z novo iransko ofenzivo začeli govoriti o »tajnem orožju«, ki ga pa utegnejo uporabiti. Nibče ne ve ali pri tem gre res za novo orožje ali pa samo za propagandni trik.

Za Irak trdijo, da ima premoč v letalstvu ter v oklepni enotah, na slabšem pa je »ljudskega materiala«, saj ima Irak 14 milijonov prebivalcev, Iran pa 40.

Kdo je, posebnega kova'?

Prišli smo do meje, ko marljiv, skromen, požrtvovalen človek, ki se ne zna pristi, riniti naprej, komolčiti, ki mu je tuje mimogrede kaj izmakniti ali prikriti, postaja v delovnem kolektivu predmet blagonaklonjenega pomilovanja. Doma ga žena in otroci, prej s prezirnim in karantanim kot ponosom in spoštovanjem, nazivajo »pošten bedak«.

Etičnost smo skratka začeli skorajda istovetiti z nespodobnostjo, saj recimo znamo kaj hitro reči, »revež, saj mu kaj drugo kot biti pošten niti ne preostane«. Z drugimi besedami: nosilci deklarativno najbolj zaželenih lastnosti, ki naj bi bile vrline državljana in delovnega človeka v samoupravni socialistični družbi, so postale v vsakodnevem življenju nekakšen nebodigatreba. In narobe: kar je normativno posebljenje nemo-rale, je v praksi postalo vzor za uspeh ali dobro kariero.

Andre Malraux je svojčas naglasil, da rabi vsako gibanje, skupina, skupnost, svojevrsten, idealno-tipiski model osebnosti, ki poseblja najviše vrednote in se je zanje tudi opredelila. V dobi antike je bil to recimo svoboden državljani atenskega polisa. Srednjeveški vitez, človek re-

nesanse, španski kabaljero, angleški džentlemen, ruski boljševik in tako naprej — vsi ti

OGLEDALO TEDNA

so, po Malrauxu, primeri za dovršene osebnosti določene epohe in podnebja, ki so se jim, kot danemu idealu, skušali približati sodobniki.

Imamo tudi mi kaj takega? Nekdaj je pomenil inkarnacijo revolucionarne etike parti-zanski borec, kakršnega je v Crvenem šalu opisal Antonije Isakovič. Ne bi bilo slabo spomniti se, kako je naše gibanje tisti čas svoje najboljše si-

novce, spricho prisvojene malenkosti, posialo pred strelski vod, in tako v tistih najtežjih dneh dobivalo na veljavi in neuklonljivi moralni avtoriteti med množicami. Nesporno je, da nimamo ambicij delati iz komunistov »ljudi posebnega kova«, zato pa bi jih moralo biti toliko manj poprečnega, slabega (figamozevskega) kova. Zdaj bi nam še kako prav prišel neke vrste malrojevski prototip »vrlega samoupravljalca« ali »mirnodobnega revolucionarja«, če že ne zaradi drugega vsaj kot vrednostno merilo v kadrovski politiki, ki je bistvena sestavina moralne obnove Zveze komunistov.

Tako je v eni zadnjih številk zagrebškega tednika Danas zapisal dr. Nenad Kecmanovič. (brž)

BON, BENCIN IN MLEKO

V Beogradu je vse v redu. Občani stojijo v vrsti za bencin, za mleko in še za marsikaj. Tisti, ki nočejo v vrsto, raje plačajo več in dobijo mleko pod roko za tri ali štiri dinarje dražje, bencin za najmanj pedesetaka in ...

Odkar so boni za bencin je znatno bolje, ker na ulicah ni več avtomobilske gneče. Zdaj je gneča v avtobusih, trolejbusih in tramvajih. Gneča je tolikšna, da delavci več ne pridejo na delo ob pravem času, temveč z veliko zamudo. Podobno pa je tudi z mlekom, vendar ne kaže, da bodo uvedli bone za mleko, kajti mleka mora biti dovolj, menijo v izvršnem svetu mestne skupščine. Občani naj se raje odrečejo kavi in podobnemu manj potrebnemu blagu, mestni veljaki pa investicijskim vlaganjem, ki tečejo namesto mleka in na škodo dojenčkov in drugih malčkov.

Koliko bo to priporočilo zaleglo, kajpak še ne vemo, kajti priporočil, ki jih doslej ni nihče upošteval, je bilo že veliko. Med temi je tudi priporočilo, naj začno delovne organizacije z delom ob različnem času, da bi lahko delavci prišli na delo brez vsakršne gneče. To priporočilo je bilo razčlenjeno tudi že v družbeni dogovor, vendar sta ga spoštovala le kaka 2 odstotka

PISMO IZ BEOGRADA

organizacij združenega dela, kakih deset odstotkov organizacij pa ga ni niti podpisalo. Bile so to zvezne in republiške organizacije in kakšna desetina tovarn, ki prevažajo delavce z lastnimi avtobusi.

Ce bi doslej, a na voljo so bila tri leta, tak drsni delavnik že uveljavili, v Beogradu ne bi bilo gneče. Gneča pa je ob jutranjih urah, med 7. in 8. uro, ko mora 950 avtobusov, trolejbusov in tramvajev prepeljati skoraj milijon ljudi na delovno mesto, potem pa ob koncu delavnika zopet domov. Ves ostali čas prevažajo ta vozila še kak milijon občanov po mestu.

Torej je to z delovnikom, stopničastim ali drsnim, vseeno kako mu pravimo, popolnoma zvođenelo.

Zdaj menijo, da bodo tudi problem mleka rešili tako, da ga zvedenijo. Mestni očetje namreč predlagajo republiškim pristojnim organom, naj odobrijo zmanjšanje masnosti mleka od 3,2 na 2,8 odstotka. Tako bodo menda zagotovili mlekarjem večje dohodke za iste količine mleka, kar naj bi menda zmanjšalo izgube, ki jih imajo mlekarji zdaj od 2,60 do 3,24 dinarjev od litra. Ker je mestna skupščina obljubila, da bo pokrila izgube mlekarjev, ki so v prvih devetih mesecih tega leta že prerasle 120 milijonov, bi tako prepolovila svoj delež v pokrivanju izgub in bi jih uistih 55 milijonov manj od davka na dohodek, ki se ga odreka v prid mleku, povsem odrešilo nadaljnje skrbi za usodo mlekarjev.

Mlekarji pa so se zaradi teh intervencijskih ukrepov mestne skupščine že obvezali, da bodo dnevno prispevali 35.000 litrov mleka več in se bodo odrekli predelave svežega mleka v mlečne proizvode (mlečni prah, jogurt in podobno) za tolikor kolikor je potrebno zaradi prodaje svežega mleka. So pač naredili vsaj nekakšno, če ne že najboljšo kupčijo, kajti doslej so zaslužili na predelanem mleku, izgubljali pa na svežem, četudi so za preskrbo mesta z mlekom dobivali nekakšne premije.

To razvodnjavanje pa seveda ni tako hudo kot tisto z bencinom, ki ga dobite na bone. Boni so seveda samo videz, da imate bencin, kajti ko ga za bone kupite, vam utegne bencin čez noč izginiti. V Beogradu namreč na veliko zmanjkuje bencina iz avtomobilskih rezervoarjev. Zlasti v primestnih naseljih, kjer je ob stolpnih nič koliko nezavarovanih osebnih avtomobilov. Zmikaviti so iznašli zelo posrečeno metodo praznjenja rezervoarjev. Prevrtajo ga, podstavijo labor in gredo na sprehod — dokler se labor ne naponi. Da ne bi bilo šuma zaradi curka tekočine, položijo v labor krpo. In potem je vse sila enostavno, seveda, če niso lastniki bencina na preži. V starem naselju Novega Beograda je namreč bila neke noči prava pravcata vojna — veliko streljanja na tatove, ki so izginili v noč.

Tako se vam lahko zgodi sredi glavnega mesta, da od pre-kupčevalcev bencina kupite svoj lastni bencin. Za mleko se kaj takega seveda ne more reči, ker ga nihče ne hrani v avtomobilu ...

Viktor Širec

Z NAJVIŠJEGA KONGRESNEGA SHODA SINDIKATOV.

Kaj ni povšeči delavcem?

»Nekega organiziranega vznemirjenja med delavci ni, čeprav drži, da pomanjkanje surovin, repromaterialov in električne energije škodi razpoloženju, moti proizvodni ritem, ruši red, delo in disciplino, obenem pa tudi odgovornost. Do neke mere je to razumljivo, kajti če se je delavec, zaradi pre-omenjenega, primoran vrniti domov ali na tako imenovan »prisilni dopust« — ker pa nima dela — ima to naj slab vpliv. S tem popuščja notiviranost in na kongresu bomo morali dati odgovore, zakaj je v resnici temu tako. Razloge zaznavamo, tičijo pa v odtujenosti precejšnjega dela dohodka od delavcev, počasnem povezovanju združenega dela in v ukvarjanju z dopolnilnim delom velikega števila delavcev.

Kongres postavlja v center pozornosti sistem delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, točneje princip delitve po delu in rezultatih dela. Tanamrečne vnaša zadostne motivacije za večjo produktivnost, prizadevnost, zniževanje stroškov in podobno. Tako je menil tik pred 9. kongresom Zveze sindikatov Jugoslavije — začel se je danes v beograjskem domu sindikatov in bo delo sklenil pojutrišnjem — prvi mož jugoslovanske sindikalne organizacije Bogoljub Nedeljković. Najvišji kongresni shod predstavnikov nekajmilijonskega delavstva sovпада s časom, ko zvezna vlada na vse pretege zavira voz gospodarstva, ki bi v nasprotnem utegnil kaj kmalu iztiriti.

In kakšno je pri vsem tem

poslanstvo sindikata? S Kardeljem bi dejali: »V tem smislu predvideva ustava, da bo sindikat v nekaterih primerih nosilec samostojne akcije, v drugih soprodpisnik samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, v tretji pa posrednik med stranmi v konfliktu (na primer, v primerih stihijskih konfliktov, kot so ustavitve dela in podobni pojavi). Z drugimi besedami, sindikat ima ne samo polno svobodo, ampak ima na razpolago tudi vsa sredstva, ki jih potrebuje, da bi se lahko vztrajno bojeval za samoupravne pravice delavcev in njihove neposredne interese in za skupne oziroma dolgoročne interese delavskega razreda v celoti in vseh delovnih ljudi. Povezovanje enega in drugega boja je glavna naloga sindikatov.«

Med zbranimi je v domu sindikatov v Beogradu tudi peticerica delegatov iz Pomurja: Bruno Grapulin iz Gornje Radgone (Gorenje-Elrad), Karolina Dravec iz Murske Sobotice (tovarna oblačil in perila Mura), Martin Gerič iz Murske Sobotice (Kmetijsko gospodarstvo Rakičan), Jože Novak iz Lendave (Ina-Nafta) in Marija Horvat iz Ljutomera (MTT, tozd Tkalnica). Po dogovorih v okviru medobčinskega sindikalnega sveta za Pomurje in delovnih kolektivov, kjer so imenovani zaposleni, lahko pričakujemo, da se bo — če bo kajpada dopuščal čas — z govorniškega odra oglašil tudi kdo izmed njih. V nasprotnem bodo razprave oddali pismeno.

Sicer pa velja dodati, da je geslo, ki se je pojavilo že pred 3. kongresom samoupravljalcev in pri nas posebej v času 3. sindikalne konference o socialni varnosti —

»Oblast združenim proizvajalcem!« — v tem času spet izjemno aktualno. Vendar pa ne bi smelo ostati zgolj geslo.

B. Žunec

IZ RAZPRAVE DELEGATKE KAROLINE DRAVEC

Predelavni posli — nova kvaliteta

Na 9. kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije v Beogradu, kjer je zbranih kakih 1650 udeležencev, bo svojo razpravo predložila tudi pomurska delegatka Karolina Dravec iz tozda Perilo tovarne oblačil in perila Mura iz Murske Sobotice. Uvodoma bo spomnila na zavirljive rezultate, ki jih dosega ta, doma in na tujem znan in uveljavljen delovni kolektiv, saj denimo tri do štirikrat pokriva uvoz z izvozom. Toda ...

»Za take rezultate je potrebno veliko odrekanih in s tem morajo računati tisti, ki se začenjajo na novo vključevati v izvoz. Nema lokrat je potrebno sprejeti odločitve o dodatnem, nočnem delu in podobno, kar se zdi včasih nesamoupravno in v nasprotju s tistim, za kar se zavzemamo v sindikatih. Toda za dolgoročnejsje usmeritve je tudi to potrebno.« Žal tudi Muri niso zaobšle posledice, ki jih je za organizacije združenega dela prinesla nova devizna zakonodaja.

»Devizna sredstva, ki jih po sedanjih predpisih participiramo pri izvozu, so pre-majhna in onemogočajo pove-zovanje v reproverigo. Navsezadnje pomenijo negacijo samoupravnega sporazumevanja in razpolaganja z devizami za tistega, ki jih je ustvaril. Soglašamo, da moramo naše dolgove do tujine poravnati, vendar morajo biti taki ukrepi le kratkočasni.«

Tarejo jih tudi vse pogo-stejši izpadi v dobavah repromaterialov, saj ne morejo svojim dobaviteljem odstopiti deviz za uvoz potrebnih surovin.

»To nas je prisililo, da smo

se v zadnjem obdobju v večji meri preusmerili v tako imenovane predelavne posle. Zavedamo se, da s tem ustvarjamo manjši delež deviz, vendar je to po drugi strani rešitev za socialno varnost zaposlenih, reden potek proizvodnje, zagotavljanje osebnih dohodkov in drugo. Predelavni posli so danes dobili kvalitetnejšo obliko in pomenijo neke vrste industrijsko kooperacijo v zahtevni proizvodnji, izmenjavo znanja in tehnologije, organizacije dela in

vnaši možnosti ustvarjanja dohodka s tistimi, ki delajo za domači trg, omogočiti uvoz moderne tehnologije, če le-te ni doma — s tem se dviga produktivnost, konkurenčnost in vključevanje v izvoz je uspešnejše — in devizna sredstva naj imajo tisti, ki jih ustvarjajo.

Z zadnjimi ukrepi zvezne in republiške vlade sicer soglašajo, vendar svarijo, da ne bi smeli zabresti v skrajnosti in zmanjševati izvoznih spodbud na konvertibilno tržišče, saj bi to vplivalo de-

poslovnosti, modnih trendov, prinašajo nam višjo tehnološko raven, hkrati pa pomenijo najučinkovitejši in najcenejši priliv deviznih sredstev.«

Ob vsem tem se v Muri zavedajo, da so predelavni posli le začasna rešitev, medtem ko je njihova dolgoročna usmeritev celoten izvoz in obenem povezo-vanje v celotni reproverigi. »To pa bo možno, če se bodo vsi sodelujoči v tej reproverigi zavedali, da je izvoz njihova naloga in se temu primerno obnašali (vprašanje kvalitete, rokov, cen).«

V 4700-članskem delovnem kolektivu s šestimi tozdi sodijo, da je treba dati delovnim organizacijam določene spodbude: izra-

stimulativno in izničilo učinke devalvacije dinarja. Opozarjajo tudi na pojave, »ko je čutili pritisk tujih kupev na znižanje cen, glede na našo devalvacijo dinarja, po drugi strani pa pojave nelojalne konkurence proizvajalcev v naši panogi, ki se pojavljajo z izredno nizkimi cenami zato, da bi pridobili izvozne posle. S tem spravljajo v neugoden položaj proizvajalce izvoznike, ki so se z večletnimi, velikimi napori vključili v mednarodno delitev dela in s svojim kvalitetnim delom dosegli ustrezno raven cen. Zato menimo, da na take pritiskne ne smemo pristajati, ampak vztrajati na tistem, kar smo dosegli in za kar smo se dogovorili.« (B. Ž.)

Od turizma letos manj

S turizmom bomo letos namesto predvidenih 1,6 milijarde zaslužili milijardo dolarjev manj. Devizni dohodek bo tako za okoli 20 odstotkov manjši od lanskega, pravijo v Turistični zvezi Jugoslavije.

Predvidevanja temeljijo na osemmesečni turistični devizni bilanci, ki je precej realen kazalec, saj se konec avgusta konča glavna sezona. Dotlej smo po podatkih Narodne banke Jugoslavije s turizmom ustvarili 514,8 milijona dolarjev ali za 26 odstotkov manj kot v enakem obdobju lani.

Dohodek se je zmanjšal zaradi manjšega obiska deviznih turistov, saj so do konca avgusta našli 70 milijona prenočitev ali za 11 odstotkov manj kot leto poprej. Tudi septembra se rezultati niso zboljšali. Izkupiček bil manjši predvsem zaradi slabšega odziva gostov iz ZR Nemčije in Nizozemske. V osemih mesecih so tako našli za okoli 2,2 milijona manj prenočitev gostov iz ZRN ter za okoli 735.000 manj prenočitev nizozemskih turistov kot v enakem lanskem obdobju. Se zlasti se je zmanjšalo število tujih gostov, ki ne prihajajo na dopust s potovalnimi agencijami. Bitko za goste smo letos izgubili, prav od njih pa je odvisen uspeh sezone. Njihov delež v celotnem številu tujih gostov znaša kar 65 odstotkov. Zato je dejstvo, da jih je bilo v letošnjih osemih mesecih za okoli 15 odstotkov manj kot lani, precej vplivalo na devizni zaslužek.

LENDAVA — Na seji koordinacijskega odbora za družbenopolitično izobraževanje pri predsedstvu občinske konference SZDL so razpravljali o predlogu osnutka družbenega dogovora o usmeritvi delavske univerze Lendava ter o družbenopolitičnem usposabljanju članov delegacij v letošnji jesensko-zimski sezoni. Dogovorili so se tudi o koordiniranju vseh oblik usposabljanja v občini.

LENDAVA — Koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu in narkomaniji pri občinski konferenci SZDL je razpravljal o uresničevanju akcijskega programa boja proti alkoholizmu v Sloveniji. Na seji so se dogovorili o aktivnosti v mesecu novembru, ki je proglašen za mesec boja proti alkoholizmu. Le-ta je zlo, ki prinaša veliko nesreč, tudi v lendavski občini, zato se morajo v boj vključiti vsi, še zlasti pa družbenopolitične organizacije.

LENDAVA — Urbanistična inšpekcija je v zadnjih treh mesecih opravila 60 pregledov in pri tem ugotovila, da se gradijo razni prizidki, gospodarska poslopja in vinske kleti brez lokacijskega dovoljenja. Črnih gradenj je torej še veliko, zato bo moralo delo inšpekcije postati še aktivnejše. Resda bi bilo potrebno nekatere zadeve poenostaviti, zlasti ko gre za manjše prizidke, vendar pa ne gre prezreti, da je pod krinko prizidkov bilo grajenih veliko drugih objektov.

LENDAVA — Najnovejši podatki občinske gasilske zveze kažejo, da je v lendavski občini v 35 teritorialnih prostovoljnih gasilskih društev in v dve industrijski gasilski društvi vključenih 1210 gasilcev, gasilk, mladincev in pionirjev, kar je za 53 več kot v lanskem letu. Pri vključevanju pionirjev in pionirk v gasilska društva so bili v veliko pomoč mentorji gasilskih krožkov na osnovnih šolah in posamezniki iz vodstev gasilskih društev, ki skrbijo za pomlajevanje gasilskih vrst.

RADENCI — V prostorih doma učencev je bilo v soboto delovno srečanje režiserjev in vodij gledaliških in lutkovnih skupin, ki ga je organiziral področni odbor združenja gledaliških skupin Slovenije pod predsedstvom Janeza Karliina. Poleg pregleda opravljenega dela in programa za naslednje leto je bil v ospredju predvsem repertoar in posvet.

KOBILJE — Na nedeljskih volitvah so vaščani Kobilja volili predstavnike krajevne konference SZDL in skupščine krajevne skupnosti. Od skupno 453 volilcev jih je 91 odstotkov glasovalo za organe krajevne konference SZDL, 88 odstotkov volilcev pa se je opredelilo za organe skupščine krajevne skupnosti. Volitve so potekale od 6. do 10. ure.

MURSKA SOBOTA — Uskladitev delovnega časa v organizacijah združenega dela, prevozov na delo in z dela ter prehrane med delom je bila poleg ocene poteka obravnav rezultatov gospodarjenja v letošnjem devetmesečju in nalogah sindikatov pri uresničevanju sklepov 10. kongresa slovenskih sindikatov ter nalogah sindikatov pri izvajanju zveznih ukrepov v naši občini deležna posebne pozornosti na minulem aktivu predsednikov osnovnih organizacij, konferenc, odborov dejavnosti in delegatov 10. shoda slovenskih sindikatov. Škoda, da se v razpravi, ki naj bi potekala po strujenih točkah dnevnega reda, prav naštetih niso oglašali in so tako imeli besedo le sklicatelji aktiva. Bila je preudarna in sestanek skrbno organiziran, prav pa bi bilo v sedanjem gospodarskem trenutku in težavah, s katerimi se soočajo zaposleni pri prehodu na nov delovni čas in s tem življenjski bioritem, slišati še izkušnje združenega dela.

do tedna

O STANOVANJH IN RAZVOZU KURILNEGA OLJA

Problematika v stanovanjskem gospodarstvu je bila v ospredju minule seje predsedstva občinske konference SZDL Murska Sobota. Na njej so se člani dogovorili, da bo problemska konferenca o stanovanjskem gospodarstvu 24. novembra, na njej pa bo 56 delegatov in ostalih, ki urejajo omenjeno problematiko. Iz daljše razprave na seji predsedstva se je namreč poleg že velikokrat ugotovljenega o kasnitvi rokov izgradnje, visokih cen kvadratnih metrov novih površin in sporne kvalitete stanovanj, prav nostalgичno postavilo tudi vprašanje hišnikov. Kajti večletna praksa potrjuje, da stanovanjska samouprava ni zaživela po pričakovanih in tako hišni svet povsod ne opravlja svojega poslanstva. Tudi zato, ker največkrat posebej hišni svet le njegov predsednik, ki ima nemalo težav, kadar gre

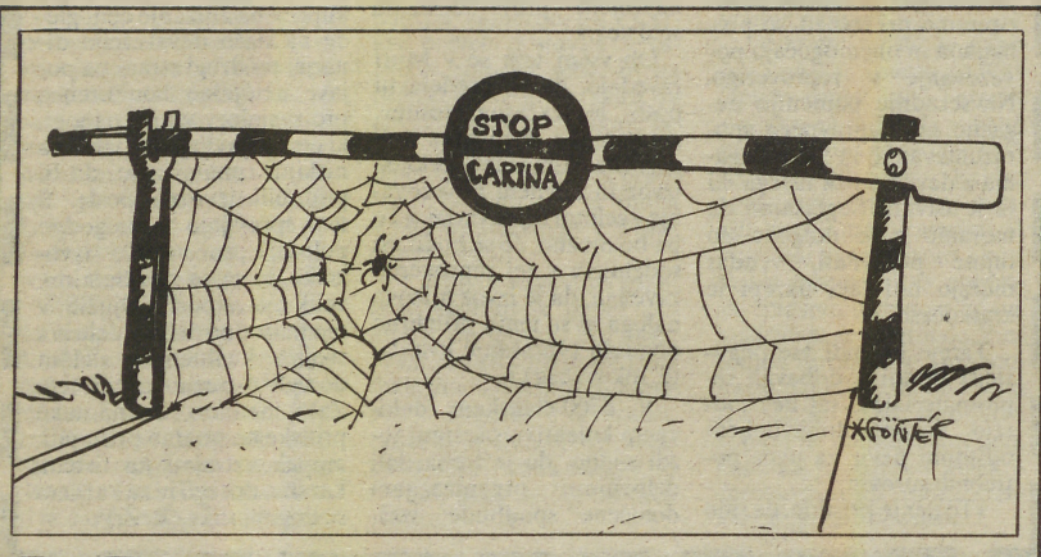
za dogovore, še posebej pa za izvedbo določenih akcij. O reorganizaciji v stanovanjski izgradnji in vzdrževanju stanovanj, ki jih je družbeno najemnih v naši občini 2014, poleg 267 hiš v družbeni lasti in 121 stanovanj etažnih lastnikov, je bilo posebej izpostavljeno, da naj pomeni sprememba, če se že zanjo odločamo, kvaliteto. Ne pa, da bi prinesla le povečavo stroškov že tako drage izgradnje in vzdrževanja stanovanj. Razpravljalci so posebej opozorili, da vzdrževalna služba ne bi smela biti odtujena stanovalcem, s tem da tudi kulturi stanovalcev ne bi bilo prizanešeno. Veliko kritičnega je bilo izrečenega o vandalizmu v posameznih blokih, čeprav v sedANJI situaciji na področju vzdrževanja stanovanj ne kaže izpostavljeni le nekulture stanovalcev.

Ne naključno pa je bila na omenjeni seji predsedstva občinske konference SZDL podana tudi informacija o oskrbi gospodinjstev s kurilnim oljem. Za mrzli čas pred zimo je problem praznih rezervovarjev in pomanjkanja dragocenega kuriva še kako pomemben, iz povedanega na seji pa je bilo razbrati, da razvoj kurilnega olja na območju soboškega Petrola ni bil čisto v skladu s prioriteto in kriteriji, po katerih naj bi imeli prednost pri dobavi invalidi, upokoјenci in bolniki, prav tako pa, da bi zaradi racionalizacije razvoja upoštevali ne le čas naročila, ampak tudi strjenost naročnikov, ki bivajo v posameznih naseljih.

V sklepe in stališča so na predsedstvu zapisali, da se Petrol ni držal svojih kriterijev in s tem ustvaril med občani negotovost, kar je vplivalo

na negativno politično vzdušje. Zato predsedstvo obsoja početje odgovornih vodilnih delavcev Petrola in meni, da jih je potrebno poklicati na odgovornost. Obenem pa tudi terja, da Petrol skupaj z izvršnim svetom pripravi ustrezne dopolnilne kriterije za nadaljnji razvoj kurilnega olja. V skladu z dopolnjenimi predlogi se naj določi tudi točen vrstni red dobav in o njem v sredstvih javnega obveščanja seznanijo občane, razvoj pa naj kontrolira tudi ustrezna služba — inšpekcija. O tej zadevi bo predsedstvo ponovno razpravljalo, občinski izvršni svet pa naj pripravi informacijo tudi o oskrbi z drugimi pomembnimi artikli: pralnimi praški, kavo, sladkorjem in drugim, česar občasno primanjkuje na domačem trgu.

Brigita Bavčar

NAROČNIKOM VESTNIKA V RAKIČANU!

Naročnike Vestnika v Rakičanu prosimo, da nam osebno ali pisмено sporočijo nove naslove, (naziv ulice, nova hišna številka), saj je le tako zagotovljena pravočasna dostava Vestnika.

UPRAVA VESTNIKA

Z zaostreno odgovornostjo

Izvajanje operativnega programa, sprejetega na obeh tretjih sejah tako CK ZKS in CK ZKJ, ki je bitka za ohranjanje devizne likvidnosti izvoza in proizvodnje, izvajanje zakonitosti, spoštovanje dogovorjenega, skržitev porabe v realne okvire itd., je ključna naloga radgonskih komunistov v danem trenutku, pa tudi kot del dolgoročne politike ekonomske stabilizacije. Za to se morajo vsi člani, organi in organizacije zveze komunistov v občini neomajno boriti, tudi za ceno povečane odgovornosti v partijskih vrstah.

To je bila rdeča nit zadnje seje občinske konference ZKS Gornja Radgona, na kateri so spregovorili in se dogovorili za nadaljnje aktivnosti, ki morajo zagotoviti dosledno izvajanje vseh zadnjih ukrepov ZIS in skupščine SFRJ. Kljub temu da večina delovnih ljudi in občanov v tej pomurski občini vse te ukrepe sprejema in jih spoštuje, se pojavljajo tudi tisti, ki jih razlagajo po svoje in zvečine ne sodijo med delavski razred, ki mu je osnova za pridobivanje do-

hodka združevanje dela in sredstev v združenem delu.

Zato, kot je bilo sklenjeno na seji, morajo komunisti z vsemi silami nemudoma v boj za spoštovanje ukrepov, saj se je doslej ponekod pojavljalo le njihovo komentiranje. Odgovorno delo pa je tudi pred komunisti v tistih delovnih kolektivih, ki ne dosegajo plansko začrtanih rezultatov, posebej še na področju ekonomskih odnosov s tujino, na področju, katerem nasploh gornjerad-

gonsko združeno delo ne uresničuje planiranega.

V nekaterih OZD, na primer Radenski, so se komunisti z vso močjo angažirali pri pripravi dolgoročnih razvojnih načrtov, ki naj v prestrukturiranem gospodarstvu zagotovijo jasne proizvodne in izvozne perspektive, v ostalih večjih DO pa bodo to nalogo opravili do konca meseca. Pred komunisti pa so še prizadevanja za povezovanje kmetijstva na pravih dohodkovnih osnovah in dokončno uveljavitev načela svobodne menjave dela. V ta namen bodo v prihodnjih dneh številne v združenem delu številne programske konference, na katerih pa morajo, bolj kot doslej — kot so menili komunisti — sodelovati tudi vsi ostale subjektivne sile združene v enotni fronti.

V razpravi je sodeloval tudi Geza Bačič, sekretar MS ZKS za Pomurje in član predsedstva CK ZKS. Med drugim je dejal, da se morajo komunisti boriti predvsem za pravilen in pošten odnos do dela in biti s svojim delom za zgled. Druge stvari, ki jih bo potrebno nemudoma urediti in se v boj za to morajo vključiti člani zveze komunistov v občini, so, posebej še ob prehodu na spremenjen delovni čas (o tem je bilo na seji mnogo govora), zagotovitev nemotenega prihoda na delo vsem delavcem, v zvezi z novimi carinskimi ukrepi pa zagotovitev nemotene preskrbe. V to morajo biti usmerjene temeljne bitke komunistov. Vsi ukrepi pa bodo za članstvo preizkušnja in preverjanje njihovih moralnih norm.

V. Paveo

PROGRAMSKO VOLILNA KONFERENCA OK ZSMS GORNJA RADGONA

Odločneje v vse pore družbenega dogajanja

V občini Gornja Radgona je od nekaj čez 20.600 občanov skoraj 23 odstotkov mladih, pa vendar se njihov »glas« vse preveč izgublja v procesih življenja, predvsem pa odločanja v tej družbenopolitični skupnosti. To kažejo tudi

zadnje volitve, saj mladi niso zastopani v delegatskih skupčinah in organih upravljanja tej številki primerno, kljub temu da jih je po nekaterih delovnih kolektivih zaposlenih okrog 40 odstotkov od vseh.

Zato so mladi v programskih usmeritvah, ki so jih sprejeli za svoje delo do leta 1984, podčrtali, da morajo slednjic le pričeti prevzemati odgovorne naloge v samoupravnem življenju in to povsod in na vseh področjih družbenega življenja in odločanja povezani v enotni fronti vseh subjektivnih sil, tako znotraj krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela in družbenopolitičnih skupnosti. Skratka, večje angažiranje in animiranje mladih sil v boju za nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja bo težišče dela občinske konference v prihodnjem obdobju.

Doslej so se mladi v občini vse premalo zavedali pripadnosti mladinski organizaciji — izgubljajo se predvsem srednješolci — in vloge ter možnosti za uresničevanje svojih interesov. To lahko

nadoknadijo le z boljšim in odgovornejšim delom svojih delegatov in večjo angažiranostjo mladine od osnovnih organizacij do občinske konference in vseh njenih organov.

Na programsko volilni konferenci so delegati sprejeli tudi akcijski program občinske konference ZSMS Gornja Radgona za obdobje do maja in prihodnjega leta ter izvolili novo predsedstvo in vodstvo.

Od petnajst članov predsedstva OK ZSMS je devet novih. Ožje vodstvo pa tvorijo: predsednik BORIS ED-SID, zaposlen v KK G. Radgona, podpredsednica ZORICA PEKLAR iz Gorenje-Elrada in sekretar STANKO POLJANEC, prav tako poslan v Gorenje-Elradu.

V. Paveo

ELKOM TKO PRIMAT, n. sol. o., MARIBOR
TOZD Skladiščna oprema, n. sol. o.
LENDAVA, Kolodvorska 43

Na osnovi 138. člena statuta razpisna komisija TOZD

RAZPISUJE

dela in naloge

1. tehnično vodenje TOZD

2. vodenje sektorja za tehnološko-razvojno dejavnost

Poleg splošnih zakonskih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje: visoka ali višja izobrazba tehnične smeri in 5 let delovnih izkušenj.

Dela in naloge se razpisujejo za dobo štirih let.

Prijave z dokazili o izobrazbi dostavijo kandidati v roku 15 dni od objave na zgoraj navedeni naslov.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni od objave.

Člani komiteja občinske konference zveze komunistov v Murski Soboti so temeljito pretehtali razvojne možnosti murskosoboške občine do leta 1985 in sprejeli osnutek sprememb in dopolnitev družbenega plana za tekoče srednjeročno obdobje. Bistvo je v tem, da bo razvoj zaradi objektivnih okoliščin znatno počasnejši, saj bo, denimo, družbeni proizvod večji le za 2,4 namesto prvotno predvidenih 5,5 odstotka. Zato so

znova pozvali članstvo ZK, naj odločneje vztraja pri čim bolj doslednem uveljavljanju stabilizacijskih ukrepov v občini. Med drugim so zahtevali, naj osnovne organizacije zveze komunistov in komunisti v sindikatih zagotovijo, da bodo v vseh delovnih središčih kar se da stvarno dopolnili programe ukrepov gospodarjenja v zoženih pogojih.

Kot so poudarili v razpravi, je omenjeni družbeni plan

resnično odraz zaostrenih pogojev gospodarjenja, čeprav so opozorili še na nekaj nedorečenosti. V združenem delu morajo aktivnosti usmeriti zlasti v zagotavljanje večje produktivnosti dela, za 10-odstotno realno povečanje izvoza, predvsem na konvertibilni trg. Glede vprašanja zaposlovanja, ko je v murskosoboški občini trenutno brezposelnih okrog tisoč ljudi, pa se komitej OK ZKS zavzema, da komunisti v organizacijah združenega dela znova temeljito analizirajo možnosti za odpiranje novih delovnih mest. Zato morajo komunisti sprejeti polno odgovornost za večje združevanje lastnega znanja in sredstev, kar bo omogočilo izdelavo boljših razvojnih programov, ki jih v sedanji situaciji očitno primanjkuje. Prav tako bo treba vse oblike porabe uskladiti z realnimi možnostmi, pri čemer brez diferenciranega pristopa ni mogoče uresničiti nekaterih prednostnih nalog na področju zdravstva ter vzgoje in izobraževanja.

Člani murskosoboškega komiteja so razpravljali tudi o izvajanju načrtovanih investicij in njihovih usmeritvah. Zlasti so omenili neučinkovitost investicijske aktivnosti v občini, zato so na seji priporočili, da pride čimprej do razgovora z odgovornimi

strokovnimi kadri, še posebej glede priprave realnih razvojnih programov v prihodnje.

Tudi manjše investicije, so menili v razpravi, lahko dajo ustrezne rezultate, ne pa se zgolj zanašati na velike naložbe. Posebej zato, ker leži precej notranjih rezerv ne le na področju agrokomplesa, ampak tudi v ostalih gospodarskih panogah.

Navzlic določenim dosežkom pri povezovanju gradbeništva v občini, je bilo izpostavljeno na seji komiteja OK ZKS, še vedno niso uresničene naloge o tesnejši poslovno-tehnični povezavi, dogovarjanju in specializaciji na osnovi dohodkovnih odnosov ter delitve dela. Odnosi med OZD gradbene dejavnosti so še zmeraj bolj ali manj pogodbeni, zato se morejo nuditi kompletne ponudbe od projektive do zaključnih del. Pogrešajo organiziranje enotne strokovne službe za gradbeni in finančni nadzor, izrabo sekundarnih surovin lendavske rafinerije, za kar bi gradbeništvo moralo biti zainteresirano. Vse to pa terja zaostritev odgovornosti komunistov v TOZD Gradbeništvo Pomurje za uresničitev sprejetih sklepov in stališč zbora združenega dela skupščine občine v Murski Soboti.

Milan Jerše

Topla oblačila — manj kurjave

Zima je pred vrati in v zaščito pred mrazom ter skorajda že varčevalne ukrepe sodi tudi nabava primerne oblačila. Po kakšnih kosih garderobe kupci najbolj posegajo, je bilo prvo vprašanje, ki smo ga zastavili prodajalcem največjih pomurskih prodajalnic s konfekcijo. Obenem smo jih tudi pobarali o kreditih in ali se pri prodaji pozna, da postajajo denarnice tanjše, prav za zimska oblačila pa je potrebno odšteti največ denarja. Čeprav je naložba umestna, saj pomeni tople pulover ali še toplejša volnena obleka v stanovanju na primer manjšo porabo elektrike, trdega ali tekočega goriva v času, ko slednjega krepko primanjkuje.

zanimanja toplejše stvari: volneni puloverji, obleke in nenazadnje toplejše spodnje perilo, saj je november mesec, v katerem se je treba pripraviti na mrzle dni, ki se nam obetajo.

MARIJA ŽIZEK, prodajalka konfekcijskega oddelka v soboškem salonu mode: Kupci največ posegajo po zimskih plaščih in hlačah, prav tako pa grede zaenkrat dobro v prodajo tudi obleke. Čeprav je pri vsem naštetem opaziti padec prodaje v primerjavi s preteklimi sezonami. Tudi tu pa so v ospredju

splah predstavnice nežnejšega spola bolj skrbijo za osvežitev svoje garderobe in prodaja kljub dejstvu, da se okoli 4700 Murinih delavcev in njihovih sorodnikov ter znanem oblačil v tovarni, ne upada v celoti, kar je dobro glede na svojstvenost oddelka, kot je naš.

JOŽE LUTAR, vodja oddelka Moda-Blagovnica-Mura v soboški blagovnici: Založenost je pri nas na oddelku s konfekcijo dobra. Kupci se v tem času najbolj odločajo za nakup zimskih plaščev. Ženski grede bolj v prodajo kot moški, prav tako pa je opazna stagnacija pri klasičnih moških oblekah. Na-

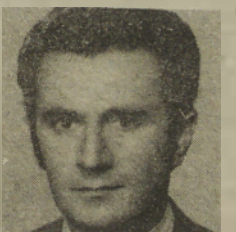
malo koristijo, verjetno zaradi visokega pologa (ta je 40 odstotkov). Čeprav je bil oktober nekoliko toplejši, pa je prodaja potekala normalno — kupci so že pričeli kupovati zimsko garderobo. Opažamo, da gre v promet bolj praktična — topla garderoba kot na modna. To je verjetno posledica cen, vendar pa smo s prometom zadovoljni in menim, da bodo kupci tudi z našo založenostjo.

TEREZIJA BUDJA (TP Vesna Blagovnica — vodja oddelka IV): Na letošnjo zimo smo v naši DO dobro pripravljene. Vsi oddelki — otroški, perilo in konfekcija — smo dobili pošiljko zimskih oblačil, ki gre dobro v promet. Čeprav imajo kupci možnost najetja potrošniškega posojila, to ugodnost le

vse več občanov. Sicer pa je letošnja izbira precej bogata, vendar so tudi cene precej visoke. Pri nas tudi prodajamo obleke in vso ostalo garderobo, kot drugje na kredit. Pogoji so znani, polog pa šestdeset odstoten. In ker so tukaj še obresti, se za takšen način nakupa obleke za zimo nihče več ne odloča. Potem že raje plačajo v gotovini.

SONJA KAJDIC, poslovodkinja oddelka konfekcija trgovske hiše Mercator-Sloga Gornja Radgona: Že več let nazaj nudimo delavcem, zaposlenim v združenem delu v občini, možnost nakupa prek sindikalnih organizacij. Gre za trimesečno obdobje plačevanja v treh obrokih. Na takšen način se oblačila za zimo

izbire. Blagovnica ima denimo za 50 odstotkov več zaloga kot v lanskem letu. Tudi otroške konfekcije je dovolj, a tudi tu včasih čutijo pomanjkanje tega ali onega artikla. Glede preskrbe pa tesno sodelujejo s potrošniškim svetom v krajevni skupnosti in če je le mogoče, upoštevajo mnenja potrošnikov.

FRANC TIVADAR, vodja lendavske blagovnice meni, da je s tekstilnim blagom trgovska mreža v občini dobro založena. Največje povpraševanje je za ženske obleke in zimske plašče, teh pa imajo na zalogi dovolj. Res, da nekaterih tekstilnih izdelkov včasih primanjkuje, vendar pa je to bolj vprašanje

Milan Jerše

Redko se dogaja

ZNIŽALI PRISPEVNO STOPNJO

Predsedstvo samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom občine Lendava je pred nedavnim analiziralo realizacijo prihodkov iz naslova prispevka iz dohodka organizacij združenega dela do konca septembra in ugotovilo, da bodo do konca leta ti prihodki preseženi. Predsedstvo je sklenilo, da zmanjša prispevno stopnjo, od sedaj veljavne 0,33 na 0,15 odstotkov za čas od 1. novembra do konca leta. S tem so seznanili vse samoupravne organe v organizacijah združenega dela. Lep primer, ki se žal redko dogaja, kljub temu da zmanjšana prispevna stopnja gotovo ne bo rešila gospodarstva težkega položaja. Prihodnje leto bo gotovo potrebno znižati vse vrste porabe, če želimo, da se gospodarstvo opomore in da bo okrepljeno sposobno dati več za splošno in skupno porabo. Potrebno bo tudi skrajšati programe in se odpovedati marsikateri sedanjí ugodnosti. Breme težav moramo prevzeti vsi, pri požarni varnosti so pokazali, da se že obnašajo tako.

Jani D.

Odpraviti nedorečenosti pri nosilcih planiranja

Delegati vseh treh zborov skupščine občine v Murski Soboti so na skupnem zasedanju obravnavali celo kopico zelo pomembnih dokumentov, informacij in stališč. V ospredju je bil vsekakor osnutek sprememb in dopolnitev družbenega plana murskosoboške občine za obdobje 1981—1985. Kot so omenili v razpravi, je pri nosilcih pla-

niranja še opaziti določene nedorečenosti, ki jih bo treba v času javne razprave do 1. decembra letos tudi odpraviti. Zaradi zaostrenih gospodarskih razmer so namreč poslej načrtovane nižje stopnje gospodarske rasti od prvotnih predvidevanj, karterja pri planiranju objektivno mero realnosti. Ob dejstvu, da je opazno zaostajanje za slo-

venskim povprečjem, so se delegati zavzeli za 50 odstotkov hitrejšo gospodarsko rast, da bi tako zmanjšali razkorak z razvitimi območji v naši republiki. Posebna skrb pa naj velja tudi povečevanju deleža izvoza v družbenem proizvodnji in medsebojnem sodelovanju v pomurski regiji.

Kot je pokazala razprava, je določen razkorak med željami

in stvarnimi možnostmi murskosoboškega združenega dela, kar jasno izhaja iz predložene informacije o izvajanju načrtovanih investicij in njihovih usmeritvah. V letošnjem letu sta na področju gospodarstva dokončani le dve pomembnejši investiciji: hotel v Moravskih toplicah in novi gradbeno-investicijski obrat v Lipoveh. Prav slabša investicijska aktivnost pa ne omogoča, kot so poudarili, izboljšanja strukture murskosoboškega gospodarstva. Zatem so sprejeli poročilo izvršnega sveta o uresničevanju stališč, priporočil in sklepov o gradbeni dejavnosti, kjer so znova izpostavili nujnost hitrejšega poslovno-tehničnega povezovanja vseh gradbenih organizacij v občini in organiziranja enotne strokovne službe za gradbeni in finančni nadzor.

Posebne pozornosti pa je bilo deležno vprašanje stanja in problematike razvoja raziskovalne in inventivne dejavnosti v občini. Kritično so ugotovili, da pogrešajo kvalitetne razvojne programe in inovacijske dosežke v proizvodnji, čeprav strokovnjakov ne primanjkuje, ki pa so bojda neustrezno razporejeni v samem delovnem procesu.

Kaže pa se tudi določen nedogovoren odnos vodstvenih delavcev v organizacijah združenega dela do omenjene problematike. Zato so delegati vseh treh zborov sprejeli sklep, da morajo v vsaki temeljni organizaciji vsaj dvakrat letno proučiti, kaj je bilo dejansko narejenega na področju inventivne dejavnosti.

Soglasno je bil sprejet tudi predlog za uvedbo ukrepa družbenega varstva v SGP Konstruktor TOZD Opekar-na Puconci in dano soglasje k statusnim spremembam, po katerih se je podružnična osnovna šola Prosenjakovci izločila iz OŠ Fokovci in postala samostojna temeljna organizacija.

Milan Jerše

Občinski proračun v realnih okvirih

Na zadnji seji izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti so se njegovi člani seznanili z realizacijo prihodkov in odhodkov občinskega proračuna za obdobje januar—september 1982. V razpravi so ugotovili, da se prihodki, ki so znašali čez 154,46 milijona dinarjev, gibljejo v okviru planiranega odhodku pa v globalu nekoliko presegajo. Spričo nekaterih sprememb zakonskih določil je največji porast prihodkov odpadel na davek od cestno-prometnih vozil in od posesti gozdnih zemljišč. Po drugi strani pa so v prvih devetih mesecih letošnjega leta dokaj nizki prihodki občinskih upravnih organov, kar pomeni, da bi bila treba pospešiti izterjavo davčnih obveznosti. Vsekakor je spodbudno dejstvo, da beležijo le 62-odstotno izpolnitev plana pri reprezentančnih stroških in stroških sprejemov, medobčinsko sodelovanje in stike s tujino pa so skrčili celo na 30 odstotkov načrtovanega. Spričo določenih neuresničenih postavk iz omenjenega občinskega proračuna, je murskosoboški izvršni svet sprejel sklep, po katerem bi naj služba za proračun pri-

pravila predlog rebalansa proračuna. Upoštevati je namreč treba določene nove obveznosti iz proračuna, da bi posameznim proračunskim zahtevkom lahko tudi ugodili.

Posebej je bil govor tudi o realizaciji materialnih stroškov občinskih upravnih organov za letošnjih devet mesecev. Čeprav so uresničili le 82 odstotkov planiranih stroškov, pa so navzoča dodatna prizadevanja za varčevalne ukrepe, posebej še v zvezi s kurjavo, razsvetljavo in pit stroški, ki izstopajo. Zato je murskosoboški izvršni svet zadolžil sekretariat za občo upravo, da izdela konkreten program varčevanja do konca letošnjega leta. Sprejeli so tudi aneks k družbenemu dogovoru, po katerem je možna najvišja rast potrošnje do 14,8 odstotka, kar pomeni dejansko zmanjševanje splošne porabe.

Sicer pa so na seji izvršnega sveta skupščine v Murski Soboti obravnavali še osnutek zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1983 ter predlog programa in finančnega plana Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost v prihodnjem letu, ki so ju podprli.

Milan Jerše

SLO in DS

Podružbljanje nabornih zadev

Nabor je nedvomno sestavni del splošne kadrovske politike v naši družbi, saj se z njim rešujejo osnovni problemi kadrovskega razvoja različnih profilov splošne ljudske obrambe. V lendavski občini se na nabor vsako leto na dvosekurno pripravljajo. Ustvarjeno je sodelovanje med družbenopolitičnimi organizacijami, šolami, organizacijami združenega dela in krajevnimi skupnostmi. Vse to pomeni, da se nabor čedalje bolj podružblja. Tudi ta mesec bo organiziran v policentrični občini, in sicer v Črenšovcih, Tumišču in Lendavi. V omenjenih krajevnih skupnostih so zagotovljeni ustrezni prostori. Tako kot vsako leto bo tudi tokrat zadonela pesem mladih fantov, kar je pri nas že tradicija, za kaj stari ljudje pravijo, da si odrasel šefa takrat, ko potrdijo da si sposobni za vojaka. Sekretariat za ljudsko obrambo sodi, da je bil nabor dobro pripravljen in bo zaradi tega potekal brez problemov.

Jani D.

Možnosti pomurskega

Spričo zaostrenih gospodarskih razmer, ko se je pomursko združeno delo moralo srečevati še z večjimi težavami zaradi pomanjkanja surovin in reprodukcijskega materiala kot ob polletju, devetmesečni rezultati gospodarjenja v regiji niso vsekakor zavirajo vredni.

Posebej zato, ker se še vedno nadaljujejo zaskrbljujoča gospodarska gibanja, kot so močno naraščanje stroškov poslovanja, zlasti surovin, materiala in energije, kopičenje zalog gotovih izdelkov in neplačane realizacije, izgub, hitra rast kreditov za obratna sredstva itd. Marsikje tudi niso izkoristili vseh notranjih rezerv, predvsem glede organizacije dela, smotrnega poslovanja ali pa zmanjšanja materialnih stroškov nasploh, kar je sicer skrbno zapisano v stabilizacijskih in operativnih planih.

Veliko več optimizma pa vlivajo izvozni rezultati organizacij združenega dela v

Pomurju, zlasti njihova vse večja usmeritev na konvertibilno področje. Da bi tudi v prihodnje v zaostrenih gospodarskih razmerah obranili dokaj ugodna izvozna gibanja, čeprav z njihovim deležem v družbenem proizvodstvu še vedno ne moremo biti povsem zadovoljni, bodo morale organizacije združenega dela v regiji prav gotovo še več izvažati. Hkrati pa bo treba skrbeti za ugodno uvoza surovin in reprodukcijskega materiala ter jih nadomestiti z domačimi ali uvoženimi s klirinskega področja.

Vsega tega se nadvse dobro zavedajo tudi v osmih organizacijah združenega dela iz vseh štirih pomurskih občin, ki smo jih pred kratkim obiskali in se seznanili z njihovimi gospodarskimi rezultati ob tritretletju. Povsod so imeli pred očmi prizadevanja za še učinkovitejšo proizvodnjo, s katero bi lahko v večji meri prodrli na tuji trg...

ZGEP POMURSKI TISK MURSKA SOBOTA

SMELEJŠI NAČRTI ZA IZVOZ

Iz devetmesečnih rezultatov gospodarskih gibanj v Založniškem, grafičnem in embalažnem podjetju Pomurski tisk iz Murske Sobotice, ki ima trenutno zaposlenih 608 delavcev, veje prav gotovo optimizem. Poslovni rezultati so namreč dokaj ugodni, saj večinoma dosega v proizvodnji načrtovana gibanja, vse bolj pa so spodbudni uspehi na področju izvoza, kjer prednjači temeljna organizacija združenega dela Tiskarna. Na ta način se celotni grafični predelavi, ki zavzema pretežni del proizvodnje, kakor tudi tiskarstvu in založniš-

ki je višji za 7 odstotkov. Ne gre pa prezreti tudi podatka, da so se v letošnjem letu zmanjšale tudi zaloge, predvsem gotovih proizvodov, in sicer za 12 odstotkov. Tudi porabljeni sredstva so precej manjša kot v prvem polletju letošnjega leta, čeprav ugotavljajo, da so se v znatni meri povečali izdatki za porabljeni material, za nabavno vrednost trgovskega blaga in podobno.

»Tako je znašala količinska proizvodnja tiskarne v prvih devetih mesecih letos za 33,6 odstotka več kot v enakem lanskem obdobju.

TAKO NASTAJA ČASOPIS — Prizor je iz stavnice TOZD Tiskarna murskosoboškega Pomurskega tiska, kjer sestavljajo posamezne vrste trke v stavke. Foto: A. Abraham.

vu odpirajo jasnejše perspektive. Njihovi dosedanja izvozni rezultati pa jasno dokazujejo, da lahko tudi sredi velike organizacije združenega dela grafične in grafično-predelovalne industrije uspešno izvažajo.

Sicer pa o tem najzgovorneje pričajo nekateri osnovni pokazatelji: v primerjavi z enakim lanskim obdobjem se je celotni prihodek povečal za 34 odstotkov, primerljivi dohodek za 27 odstotkov, čisti dohodek pa za 16 odstotkov. Pri tem je znašal del čistega dohodka za osebne dohodke za 23 odstotkov več kot lani, povečala pa so se tudi sredstva za reprodukcijo (27 odstotkov več) in poslovni sklad,

Na to je močno vplivala predvsem povečana proizvodnja potiskanih reklamnih kock za izvoz, ki je v skupni količinski izdelavi zastopana kar z 39 odstotki. Glavni kupec je firma Ritter iz Zvezne republike Nemčije, tozd Tiskarna pa je z izvoznimi posli do konca letošnjega septembra ustvarila vrednost čez 6,86 milijona dinarjev ali celo za 118 odstotkov več kot lani. Medtem pa so v tozdu Kartonaža, ki se je morala zaradi izpada vrednosti materiala pri poslih z Radensko in Mladinsko knjigo soočiti z nekoliko nižjo proizvodnjo, dosegli z dodelavo škatel iz folije za avstrijsko tržišče več kot 631,6 tisoč dinarjev

blagovnega prometa. Dosedanje izkušnje so pokazale, da v izvozu lahko uspeva samo tista organizacija združenega dela, ki zaradi strokovnosti, organizacije dela, opreme ter sodobne tehnologije dosega takšno kvaliteto proizvodov, s katero je postala konkurenčna na svetovnem trgu,« poudarja glavni direktor ZGEP Pomurski tisk Bela Pavlič.

Vsekakor pa se lahko pohvalijo tudi v TOZD Pomurska založba, kjer so v

devetih mesecih letos izdali 34 knjig oziroma za 5 naslovov več kot lansko leto. Pri čemer je naklada izdanih knjig za 14,2 odstotka večja od lanskoletne. Zanimiv je tudi podatek, da nad 76 odstotkov vseh izplačil za investicije odpade na TOZD Kartonaža, ki je pristopila h gradnji dela proizvodne hale, kar so storili tudi v TOZD Tiskarna, kjer gre še za skladišče, zaradi utesnjenih proizvodnih prostorov.

Milan Jerše

PLANIKA TURNIŠČE

Dve tretjini čevljev so izvozili

Planika Turnišče je v devetih mesecih tega leta dokaj dobro gospodarila, čeprav so se pri organiziranju proizvodnje ubadali z nekaterimi težavami. V letošnjem letu so prešli namreč na nov proizvodni program in so dali v uporabo nove stroje, zato ni čudno, da je pač bilo treba nekaj časa, da so delavci povsem ujeli nov delovni utrip. Da bi kar najbolj izkoristili delovne moči (v pozitivnem smislu seveda), da bi izržili višjo ceno... so v proizvodnji dali zahtevnejši program čevljev. Čevljarji pač ne smejo zastati in stalno spremljajo modne novosti. Tudi to je pomembno, poleg ustrezne cene seveda, da je proizvajalec lahko konkurenčen.

No, z zadovoljstvom lahko povemo, da so čevlji iz turniške Planike kvalitetno izdelani, sicer jih ne bi prodali dve tretjini na tuje. Konkretno: v devetih mesecih letošnjega leta so izdelali 800.994 parov čevljev, od tega so jih 538.014 izvozili na zahtevno zahodnoevropsko tržišče, kar predstavlja 67 odstotkov 9-mesečne proizvodnje, 262.980 čevljev pa so namenili domačemu tržišču, kar izraženo z odstotki pomeni 33 odstotkov.

V Planiki Turnišče so v 9 mesecih načrt proizvodnje za to obdobje uresničili z 96,17 odstotka. Da ga niso stoodstotno, je več vzrokov. Nekaj smo jih že navedli: zahtevnejši proizvodni program, uvajanje na nove stroje... K temu naj še dodamo, da se tudi v turniški Planiki srečujejo z nekaterimi težavami pri nabavi reprodukcijskega materiala, občasno slabšo kvaliteto lepil... samokritično pa priznavajo, da je bilo tudi nekaj subjektivnih vzrokov. Prav nič ne dvomimo, da v Planiki ne bi do konca leta povsem izpeljali načrtovane obsega proizvodnje obutve, prav tako pa bodo čevlje tudi izvozili v planiranih količinah. Zdaj, po devalvaciji, je položaj izvoznikov, pa tako tudi Planike Turnišče, ugodnejši.

Delavci se zavedajo priložnosti, ki se jim ponuja ob izvozu in pridobivanju deviz, ki so jim potrebne, saj so tudi uvozniki, dasiravno le najnujnejšega materiala.

In finančni rezultat v devetih mesecih? Celotni prihodek je znašal 457 milijonov dinarjev in je višji v primerjavi z devetimi meseci lanskega leta za 39 odstotkov. Še bolj je porastel dohodek. Ta znaša 299 milijonov dinarjev, kar predstavlja povečanje za 47 odstotkov. Čisti dohodek je višji za 19 odstotkov in znaša 108 milijonov dinarjev. Glede na dobro gospodarjenje in ker jim je občinska resolucija to dovoljevala, so v Planiki 1. oktobra povečali osebne dohodke za 12 odstotkov.

Š. SOBOČAN

TOZD MODA, DO MURA GORNJA RADGONA

Tehtnica se je že prevesila v izvoz

Nekoč obrtniška delavnica, danes pa sodoben delovni kolektiv, ki se je lani v jeseni preselil v nove proizvodne prostore v Črešnjevce, TOZD Moda, DO Mura, se vse bolj razvija v enega najuspešnejših izvoznikov gornjeradganskega združenega dela. V načrtih za letošnje leto so sicer načrtovali proizvodnjo v približnem razmerju 60 proti 40 v korist domačega trga, toda stabilizacijska prizadevanja in s tem težnja po čim večjem izvozu izdelkov in ustvarjanju deviznih sredstev, kar je pogoj za nemoteno preskrbo z reprodukcijskimi materiali, so v prvih devetih mesecih ta odnos v TOZD Moda skoraj popolnoma spremenili.

»Ravno pred štirinajstimi dnevi smo na zboru delavcev in na delavskem svetu razpravljali in sprejeli poslovno poročilo za obdobje od januarja do konca septembra,« pravi predsednica delavskega sveta Majda Belak. »Čeprav zaradi precejšnjega števila novih delavk, ki se še priučujejo (v Modji je trenutno zaposlenih že okrog 400 delavk in delavcev), ne dosegamo stoodstotne storilnosti, so doseženi proizvodni, posebej pa še izvozni rezultati nad pričakovanimi. Proizvodnjo smo v prvih devetih mesecih realizirali 107-odstotno, od nekaj čez 100 tisoč doslej narejenih ženskih plaščev, pa smo jih več kot 53 tisoč prodali na tuje

konvertibilno področje. S tem smo načrtovani letni izvoz presegle za okrog 17 odstotkov.«

Čeprav izvozno blago zagotavlja nekoliko manj dohodka kot doma prodano, pa je to dolgoročno usmeritev Mode in njenega proizvodnega programa ženskih plaščev. Da je bilo poslovanje v devetih mesecih zares uspešno, priča ostanek dohodka TOZD, ki znaša kar 17 mili-

smo jih opravili 194, in to na račun prostih sobot. Le tako smo lahko izpolnili vse izvozne obveznosti,« je pohvalila delovno vneto zaposlenih Majda Belak.

In kam gre največ ženskih plaščev, rezultat dela pridnih rok Modinih delavk?

»Vse prodamo na konvertibilno območje zahodne Evrope in trg ZDA. Prodajamo pod nalepko belgijske firme, največ klasičnega iz-

TOZD MODA DO MURA GORNJA RADGONA — Iz njihovih rok na tuje trge.

jonov in nekaj čez 350 tisoč dinarjev, pa tudi povprečni osebni dohodek, ki je po družbenem dogovoru v okviru celotne DO in na temeljih dobrih proizvodnih in poslovnih rezultatov okrog 10.800 dinarjev.

»Osebni dohodki so povsem zasluženi. Čeprav smo imeli do konca septembra planiranih 186 delovnih dni,

voza pa gre v Zvezno republiko Nemčijo, Nizozemsko in Češko, kjer prav tako prodajamo za trdno valuto, ter v države Beneluxa. V strukturi pa prevladuje s 66,5 odstotki »lohn« izvoz, nekaj čez 20 odstotkov je klasičnega, dobrih 12 odstotkov pa odpade na izvozno stimulacijo.

vp

PLATANA MURSKA SOBOTA

Še bolje izkoristiti zmogljivosti

»V minulih devetih mesecih smo imeli na nivoju delovne organizacije in posameznih tozdov v proizvodnji manj težav, kot smo pričakovali, glede na izredno močan porast cen reprodukcijskih materialov, materialov z uvoženimi nadomestki itd. Čeprav smo se morali spopadati z naraščanjem stroškov vseh vrst energije, povečanjem obresti in davkov, posebno obremenitev pa je predstavljala znatno višja amortizacija, so tritretletni rezultati poslovanja zadovoljivi. Posebej, če omenim, da ob zmanjšanju trga v serijski proizvodnji, kamor se zadnje čase zlasti usmerjamo, nismo dobili dovoljenja za povečanje cen naših izdelkov,« pravi direktor murskosoboške Platane Ladislav Tušar.

Nekaj nad 200 zaposlenih v dveh temeljnih organizacijah Ledava in Lesna predelava je v devetih mesecih letošnjem ustvarilo 145,8 milijona dinarjev celotnega prihodka oziroma za 30,3 odstotka več kot v enakem lanskem obdobju. Dohodek je bil višji za 21,6 odstotka in se je približal 52,1 milijonu dinarjev, primerljivi dohodek je večji za 27,8 odstotka, čisti dohodek pa je višji v primerjavi z lanskim letom za 11 odstotkov in znaša 28,5 milijona dinarjev. Ob tem so bruto osebni dohodki povečani za 31,9 odstotka, v poslovnih skladih pa so namenili okrog 1,1 milijon dinarjev. Prav tako so posebno pozornost posvetili uresničevanju varčevalnih ukrepov, pri čemer omenimo, da so, denimo, transportne stroške znižali na minimum.

Kot kaže, se z večjimi težavami ubadajo v TOZD Lesna predelava, kjer po letošnjih devetih mesecih niso dosegli načrtovanega čistega dohodka. Med glavne razloge štejejo zlasti rast stroškov za energijo, minimalno amortizacijo in obremenitev dohodka s precej visoko obrestno mero. Čeprav je dohodek na delavca na nivoju slovenskega povprečja v lesno-predelovalni industriji, pa jih tare, podobno kot celoten kolektiv, problem nelikvidnosti. To namreč onemogoča povečanje načrtovane proizvodnje in boljše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti, kajti s tem so povezani tudi visoki fikсни stroški po enoti proizvoda.

Murskosoboška Platana, ki sodi v okvir SOZD Slovenijales, izdeluje individualno opremo, stavbna in ploskovna polkna, posebej pa so se uveljavili s proizvodnjo pisarniškega pohištva. Vse bolj se usmerjajo v izvoz, v letošnjih devetih mesecih pa so dosegli prodajo blaga na tujem v vrednosti 3,5 milijona dinarjev, izključno na klirinskem področju. V svetjski zvezi so prodali velik del kvalitetnega pisarniškega pohištva. Čeprav devizni izržek še ne bo tako velik, toda v kolektivu Platane zagotavljajo, da bo odslej vsako leto večji. Na trgu v ZDA so namreč pred kratkim prodrli s knjižničnimi policami in računajo, da bodo do konca letošnjega leta na omenjenem konvertibilnem trgu ustvarili izvoz v vrednosti okrog 2,5 milijona dinarjev.

Milan Jerše

gospodarstva za prodor na tuje trge

OPEKARNA DOLGA VAS

KRITIČNA OCENA POSLOVANJA

V številnih dokumentih razvoja lendavske občine v tem srednjeročnem obdobju je zapisano, da je potrebno izkoristiti domače surovine in znanje, da bi se tako krepil ekonomski položaj občine. Temeljna organizacija združenega dela Opekarna Dolga vas sodi med tiste, ki imajo na voljo kvalitetno glino, zaloge pa so za kakih 50 let. Pripravili so tudi programe, s katerimi bi se dalo glino boljše ovrednotiti, zlasti z izdelavo keramičnih izdelkov. Ta projekt še ni uresničen, a misel nanj še vedno živi. Kakorkoli že, nas ta hip najbolj zanima,

delavcev so kritično ocenili nedisciplino, nepazljivost in nedoseganje plana. Izboljšati bo potrebno tudi medsebojne odnose, popraviti odnos do dela in delovnih sredstev, saj bo le tako lahko do konca letošnjega leta doseči zamujeno. Lep primer za zavzetost delovnega kolektiva je tudi odločitev, da bodo en dan vsi solidarnostno delali na paletizaciji opečnih izdelkov. Delali so vsi, tudi tisti iz pisarn.

Varčevanje z energijo je osrednje vprašanje, ki mu namenjajo največ pozornost.

LJUTOMERSKA KRKA — Z boljšim delom si obetajo otipljivejše rezultate na področju izvoza.

kljivosti smo že ukrepali: Za zmanjševanje bolniških smo uredili kontrolo izostankov, z delavci smo se dogovorili za boljše delo, kajti kolektiv ne bo podpiral tistih, ki ne delajo. Zaostrili smo odgovornost.

Kako pa se v vašem TOZD vključujete v prizadevanja za zmanjšanje porabljene energije in varčevanje?

»Tudi na tem področju smo takoj ukrepali: ustanovili smo krizni štab z velikimi pooblastili. Ta štab je bil ustanovljen v času po dopustih. Njegova naloga je, da prerazporeja delavce znotraj TOZD tja, kjer jih je premalo. Tudi če v določenem sektorju ni dela, ta štab odreja, kam bodo delavci šli. Po potrebi deluje tudi v okviru občine. Tako imajo člani štaba nalogo zagotoviti delavce od drugod, ali pa posoditi delavce tistim, ki jih rabijo.

Glede varčevanja z energijo pa tole: V okviru DO Krka smo v našem TOZD

dosegli najboljše rezultate pri varčevanju z energijo, nafto in vodo. Stalno spremljamo porabo. Imamo diagram, na katerem izkazujejo porabljeno energijo po posameznih časovnih obdobjih in primerjamo z lansko porabo, razsvetljava je minimalna, tudi ogrevanje. V primeru, da bi pričeli delati z eno izmeno, bi se prilagodili tudi času, ki ga priporoča IS SO Ljutomer.

Uspešno se vključujemo tudi v izvoz. Vse to pa dosegamo tudi ob podpori celotne DO Krka, saj je v njej združenih veliko TOZD. Delo v proizvodnji in ob morebitnem pomanjkanju surovin je zelo dobro koordinirano in na pomoč skočijo vsi, ki lahko, in tako podpirajo tistega, ki ima največje in najboljše perspektive. Seveda se bomo potrudili, da obstoj našega TOZD v celoti opravičimo. To pa bomo dosegli samo z boljšim delom.

D. Loparnik

OPEKARNIŠKO PODJETJE GORNJA RADGONA

Plod izkoristka notranjih rezerv

Okrog 100-članski delovni kolektiv Opekarniškega podjetja Gornja Radgona je v devetih mesecih letos, kljub težavam, realiziral rebalans plana, tako po fizičnem obsegu proizvodnje (ta je 100-odstotna) kot po finančnem obsegu (103-odstoten). Številke so ugodne, saj so uspeli delavci v proizvodnji opečnih izdelkov in eksploataciji gramozov v celoti nadoknaditi izpad, ki je nastal v mesecu maju pri proizvodnji opeke, ki je zaradi pomanjkanja mazuta nekaj časa povsem obstala.

»Zaradi izpada proizvodnje smo z rebalansom zmanjšali plan proizvodnje

za letos za okrog 20 odstotkov. Te nove in realne okvire pa smo v celoti izpolnili. V okviru danih možnosti smo povečali izkoriščanje gramozov in proizvodnjo gramoznih agregatov, kar smo dosegli predvsem z razporeditvijo del in nalog znotraj in navzven. V preteklih devetih mesecih smo skoraj v celoti izkoristili vse notranje rezerve in kljub stroškom poslovanja in proizvodnje, ki tudi pri nas naraščajo predvsem z več kot stabilizacijskim obnašanjem, smo tričetrtletje uspešno sklenili. Pri tem ne smemo pozabiti, da smo uspeli nadoknaditi izgubljeno po izpadu proizvodnje

Radgonski »opekarji« so skoraj povsem nadoknadili izpad v proizvodnji.

opečnih izdelkov v celoti, in če je bilo potrebno tudi zunaj rednega delovnega časa,« je razgrnil proizvodne uspehe direktor Opekarniškega podjetja Ožbalt Rožanc.

Njegove besede in prizadevanja delavcev potrjujejo tudi številke. V prvih devetih mesecih se je celotni prihodek, kljub že omenjenemu izpadu proizvodnje, povečal v primerjavi z lanskim enakim obdobjem za okrog 3 odstotke, oziroma iz 68.138.000 dinarjev na 70.300.000, čeprav so se stroški dvignili povprečno za 24,4 odstotka. To pomeni količinsko 42 odstotkov več žganih opečnih izdelkov ali 15.948.000 NF enot in okrog 30.000 prostorninskih metrov posameznih gramoznih separatov.

»Seveda so,« pravi tovariš Rožanc »k vsemu temu veliko pripomogli notranji ukrepi: boljša organizacija

dela in povečana delovna disciplina. Še bolj pa smo izkoristili stanje oziroma se prilagodili potrebam tržišča, saj smo bili tako organizirani in smo še, da smo lahko nemudoma zadovoljili vse potrebe in povpraševanje. V sami proizvodnji pa rezerv ni bilo, saj gre v naši delovni organizaciji za staro tehnologijo, ki jo venomer daje problem oskrbe z rezervnimi deli in smo že lansko leto dvignili v teh pogojih proizvodnjo za okrog 30 odstotkov, kar je nekje zgornja možna meja. Ker notranjih rezerv pri nas praktično več ni, smo že danes nekoliko zaskrbljeni za zadnje trimesečno obdobje, ki ne daje veliko upanja za uspešno poslovanje. Žaloga se večajo, po svoje pa bodo bržkone na obseg proizvodnje in prodaje vplivali tudi vsi ukrepi za varčevanje z vsemi vrstami energije, ki jih pri nas dosledno upoštevamo.«

vp

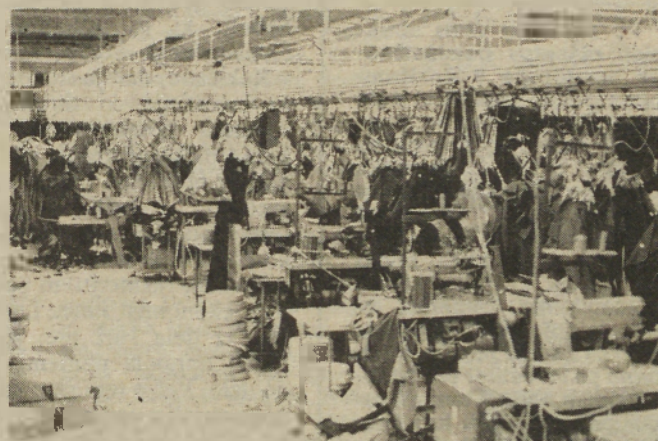
MURA TOZD OBLAČILA LJUTOMER

S KVALITETO NA ZUNANJI TRG

Ljutomerska Murina tozd Oblačila je ob koncu devetih mesecev prigrisnila dokaj dobre rezultate. Prihodek je bil dosežen v višini 124.072.247,00 dinarjev ali za 7 odstotkov presežen letošnji devetmesečni plan, ali za 32 odstotka preseženi rezultati v enakem lanskem obdobju. Tudi dohodek je bil presežen za pet odstotkov in je znašal 106.985.178,00 dinarjev. Čisti dohodek pa so v tem tozdu presegli v planu za dva odstotka, ki pa v številkah znaša celih 84.213.940,00 dinarjev. V Oblačilih je zaposlenih 408 delavci in delavcev, katerih povprečni OD znaša 11.005,00 dinarjev.

nekaterih stvarih, predvsem to, da ne bi izvažali vsi za vsako ceno in odžirali eden drugemu kruh. Čeprav ta kriza v letošnjem letu še ni tako prisotna, pa pričakujemo, da bo drugo leto huje. Reševati pa se bo dalo le z kvaliteto in seveda boljšo produktivnostjo. Čeprav smo v našem tozdu naredili velik korak naprej, pa so kljub temu še notranje rezerve, ki jih bomo morali v celoti aktivirati, če se bomo hoteli boriti za že ustvarjeni zunanji trg.

Kaj pa izvozne stimulacije in devalvacija dinarja? Vse to bi verjetno moralo ugodno vplivati na izvozno dejavnost.

Tudi naj sodobnejša tehnologija ne pomaga prodreti na tuje tržišče, ki je zahtevno. Le kvaliteta in produktivnost sta porok za dober izvoz.

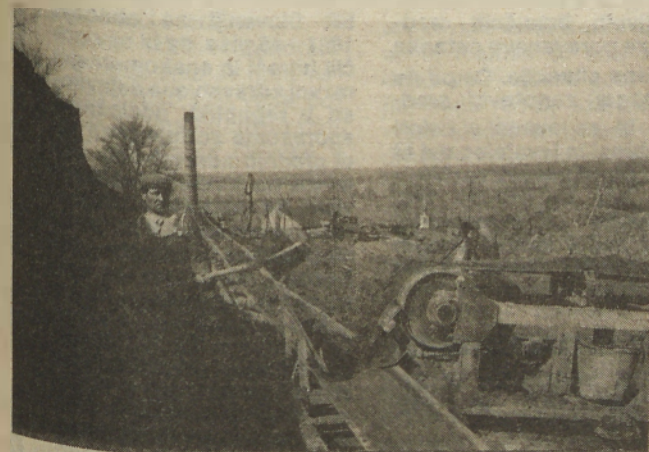
Murin tozd je tudi drugi največji izvoznik v občini Ljutomer, saj je v prvih devetih mesecih letošnjega leta izvozil 109.897 kosov moških hlač v ZR Nemčijo in ZDA. Njihov izvoz predstavlja 17,7 odstotka vrednosti izvoza občine in znaša v dinarski vrednosti 43.616.000,00 dinarjev. S tem so sicer dosegli le 58,1 odstotka plana, vendar pa se ne bojijo, da plana v celoti ne bi realizirali, saj bodo več izvozili do konca leta.

Ko smo zbrali te podatke, smo prosili direktorja tozda Vlada Ferencu za kratek komentar:

»Z ozirom na trenutni gospodarski položaj tekstilne industrije smo z našimi rezultati zelo zadovoljni tako na domačem kot na tujem trgu. Gre predvsem za to, ker je na tujih trgih tudi kriza. Zato bi se pri nas morali dokončno pogovoriti o

»Vsekakor je to ugodno za nas, ki smo predvsem izvozniki in manj uvozniki, kljub temu pa, kot sem že povedal, nobena stimulacija ne pomaga, če se ne bomo znali urediti znotraj našega trga in enotno nastopati v tujini, in če ne bomo dvignili kvalitete in produktivnosti našega dela.»

Tega pa se v tem tozdu zavedajo tudi vse delavke in delavci. To so že dokazali z rezultati dela. Številke, ki smo jih nakazali na začetku, dovolj zgovorno pričajo o tem. Predvsem, če primerjamo indekse presenj na lanskeletno enako obdobje, je jasno, da so povsod še velike notranje rezerve, ki jih le redki v sedanjem trenutku znajo izkoriščati. Ob enaki tehnologiji je takšno presežanje rezultatov le potrditev kvalitete in dviga produktivnosti. V Murini TOZD Oblačila pa so jih vsekakor izkoristili.

OPEKARNA DOLGA VAS — Prizadevanja za doseganje fizičnega plana proizvodnje so nenehno navzoča.

kakšno je devetmesečno poslovanje tega 78-članskega delovnega kolektiva.

Na zboru delavcev so kritično ocenili poslovanje temeljne organizacije, ugotovili, da je finančni plan dosežen, kljub temu da fizični ni realiziran. Pri uresničevanju planskih nalog v letošnjem letu jih že od začetka leta pesti zelo visok dvig materialnih stroškov, predvsem zaradi cene energije in rezervnih delov. Cene njihovih izdelkov so bile spremenjene šele aprila, in to le za 9 odstotkov, to pa je vplivalo na zmanjšanje dohodka. V temeljni organizaciji letos še niso čutili pomanjkanja mazuta, ne električne energije pa tudi rezervnih delov ne. Kljub temu fizični plan proizvodnje ni dosežen. Na zboru

sti. Če naj povem, da predstavlja v proizvodni ceni opečnih izdelkov cena energije tudi do 50 odstotkov, je bitka za zmanjšanje porabe energije za njih življenjskega pomena. Varčevati morajo seveda tudi na drugih področjih. Lendavski »ciglarji« so imeli v prvih devetih mesecih povprečni osebni dohodek 9.950 dinarjev, kar spričo težavnega dela ni veliko, a vendar še na občinskem poprečju. Kljub negativnim gibanjem na tržišču z opečnimi izdelki, gradnja stanovanj in drugih objektov je zastala in kljub pomanjkanju energetskih virov, se v temeljni organizaciji trudijo, da bodo poslovno leto končali s pozitivnimi rezultati.

Jani D.

KRKA TOZD ISIS LJUTOMER

DOBRI REZULTATI, Vendar...

Delovna organizacija Krka, TOZD Isis Ljutomer se je v Ljutomeru ko gospodarstvo pričela vključevati že v lanskem letu, docela pa letos, saj so skrbno beležili rezultate gospodarjenja po četrtletjih in jih vključevali v celotno ljutomersko gospodarstvo. In kakšne so številke? Celotni prihodek v prvih devetih mesecih je bil 325.051.905,00 dinarjev, dohodek 89.705.262,00 dinarjev, in čisti dohodek 24.251.323,00 dinarjev. Številke, ki avžestajo to TOZD med najmočnejše v Ljuto-

merskem gospodarstvu. In kaj sami pravijo o teh rezultatih? Povprašali smo Marjana Macuna, predsednika delavskega sveta.

»V TOZD smo z rezultati zadovoljni, vendar pa ugotavljamo, da imamo še vedno notranje rezerve in da bi ob izkoristku le-teh lahko še boljši. Naše rezerve pa so predvsem v boljši organiziranosti dela, večjem prizadevanju posameznikov za nemoten potek proizvodnje, v zmanjševanju bolniških izostankov... Glede nekaterih pomanj-

Kirurgijo gradimo racionalno in po planskih predvidevanjih

Po enem letu izgradnje največjega zdravstvenega objekta v Pomurju – kirurškega bloka soboške bolnišnice v Rakičanu, katerega izvajalec del je Slovenija ceste – Tehnika Ljubljana, investitor pa Pomurski zdravstveni center Murska Sobota – je mogoče ugotoviti, da poteka gradnja racionalno in po planskih predvidevanjih. Celo več, časovni plani so preseženi, sama gradnja pa je bila

doslej cenejša, kot je bilo predračunsko in pogodbeno predvideno. To pa je prav gotovo tudi rezultat uspešnega strokovnega dela službe za investicije pri Pomurskem zdravstvenem centru Murska Sobota, ki dosledno spremlja potek izgradnje po investicijskem programu in kar se da racionalno. Doslej namreč ni bilo izplačanega niti dinarja za prekoračitve in razlike v ceni.

KONČANI VSI STRANSKI OBJEKTI

Doslej so bili končani vsi stranski objekti bolnišničnega kompleksa v Rakičanu, to je kuhinje, plinske postaje in prostora za sežig smeti in so pripravljeni za tehnični prevzem, ki bo 18. novembra 1982. S tem je bil v celoti dokončan južni lokacijski predel bolnišničnega kompleksa v Rakičanu. Skupna vrednost opravljenih del skupaj z opremo do konca meseca septembra letos znaša za kuhinjo 34.084.000 dinarjev, za prostor za sežig smeti 3.122.000 dinarjev in za plinsko postajo 252.800 dinarjev. Če pa primerjamo vrednost opravljenih del po pogodbah in dejansko obračunano vrednost izvršenih del za posamezne stranske objekte ob koncu meseca septembra 1982 lahko ugotovimo, da so bila dela ceneje opravljena pri kuhinji za 1.204.000 dinarjev in pri prostoru za sežig smeti za 8.670 dinarjev, medtem ko znaša podražitev gradbenih del le pri plinski postaji 5.600 dinarjev. Pred tem pa je bila zgrajena še pralnica. Vsi ti objekti so velika pridobitev za boljše zdravstveno varstvo, kar se že kaže. Z novo pralnico se je izredno izboljšala kvaliteta pranja, še večja pridobitev za bolnišnico pa je nova kuhinja, ki je bila prej v neprimernih prostorih v Murski Soboti.

KIRURGIA DOBIVA ČETRTO NADSTOPJE

Po zgraditvi vseh stranskih objektov bolnišničnega kompleksa v Rakičanu bodo odslej gradbena dela potekala izključno na kirurškem bloku, kjer trenutno gradijo četrto nadstopje. Dela na kirurškem bloku potekajo nad planskimi predvidevanji in če ne bi v mesecu septembru prišlo do krajših zastojev zaradi pomanjkanja cementa, bi bila na objektu zbetonirana celo že zadnja plošča. Kljub temu pa investitor predvideva, da se bodo v tem mesecu začela že tudi krovsko-kleparska dela in da bo v primeru ugodnih vremenskih razmer objekt še pred zimo delno pokrit ali vsaj zaščiten pred padavinami. Vzporedno s strešno kritino pa se bodo predvidoma začela tudi fasaderska dela, notranje prezidave in groba inštalacijska dela. Do konca meseca junija 1983 bo kirurški blok predvidoma končan do petega nadstopja, kot je to dogovorjeno po pogodbi. Skupna vrednost opravljenih del na kirurškem bloku do konca meseca septembra 1982 znaša 100.020.000 dinarjev. Dejansko obračunana vrednost izvršenih gradbenih del v primerjavi s pogodbo pa je nižja za 603.000 dinarjev.

ZA INVESTICIJE ZBRANIH 177.879.000 DINARJEV

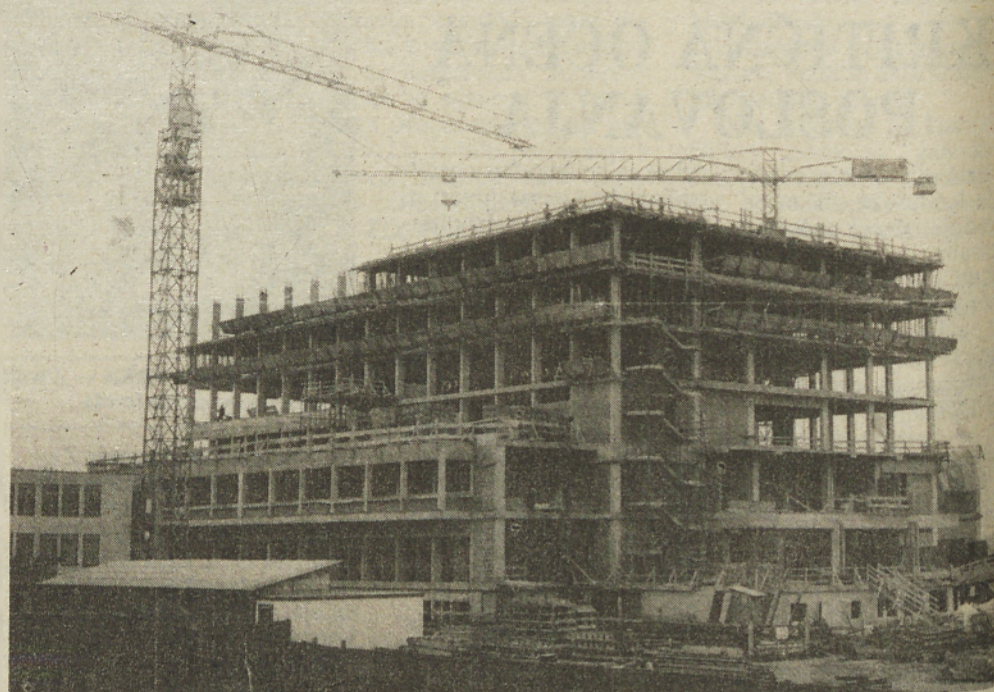
V tem, drugem referendumskem obdobju od 1.

marca 1981 do 30. septembra 1982, je bila za investicije v zdravstvu združenih 177.879.000 dinarjev sredstev. Od tega je znašal iz prejšnjega referendumskega programa 33.349.000 dinarjev, iz naslova samopriskevka 50.302.000 dinarjev, iz prispevne stopnje iz dohodka 64.828.000 dinarjev, iz presežnih sredstev samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti 23.673.000 dinarjev, prispevki občanov znašajo 2.230.000 dinarjev, ostali prihodki pa 3.495.000 dinarjev. Iz teh sredstev je bilo porabljeno za obveznosti iz preteklega referendumskega obdobja 21.358.000 dinarjev, v sedanjem – drugem referendumskem obdobju pa do konca meseca septembra 152.580.000 dinarjev. Tako znaša saldo 3.940.000 dinarjev.

Od obveznosti iz prvega referendumskega programa so se sredstva uporabila za plačilo anuitet za prizidek zdravstvenega doma Murska Sobota, in sicer 890.000 dinarjev, za plačilo

anuitete za prizidek zdravstvenega doma Ljutomer 751.000 dinarjev, za vračilo presežnih sredstev iz prvega referendumskega programa občina Lendava 4.300.000 dinarjev (porabljeno za ZP Turnišče), za kotlovnico 3.469.000 dinarjev, za toplotne podpostaje 626.000 dinarjev, za pralnico 11.214.000 dinarjev in za bančne stroške 105.000 dinarjev. Doslej porabljena sredstva za drugo referendumsko obdobje pa so bila namenjena za projektno dokumentacijo 11.775.000 dinarjev, za lokacijsko dokumentacijo 10.900 dinarjev, za razna soglasja 327.000 dinarjev, za avans Slovenija ceste – Tehnika Ljubljana 50.000.000 dinarjev, za poravnavo situacij 77.366.000 dinarjev, Zvezdi Maribor za antistatičen pod 1.281.800 dinarjev, Lesnini Ljubljana za opremo kuhinje 7.138.000 dinarjev, Gradisu Maribor za sežigalno napravo 2.230.000 dinarjev, za nadzor 2.061.000

Gradbeni odbor za izgradnjo bolnišničnega kompleksa v Rakičanu: Štefan Hajdinjak, predsednik, dr. Miloš Borovšak, Koloman Podlessek, ing. Vili Žižek, Štefan Reženja, Vinko Rous, Stefan Vučak, ing. Vlado Goldinski, Peter Brunec, Aleksander Varga in Franc Hrga.

dinarjev, Ljubljanski banki za stroške garancije 292.000 dinarjev, SDK Murska Sobota 92.000 dinarjev in ostalo 4.000 dinarjev. Od danega avansa 50.000.000 dinarjev Slovenija ceste – Tehnika Ljubljana je bilo porabljeno 30.358.000 dinarjev, tako da znaša saldo neporavnane avansa ob koncu meseca septembra 1982 še 19.641.000 dinarjev. Kot je znano se avans tekoče obračunava pri mesečnih začasnih situacijah izvajalca del v skladu s sklenjeno pogodbo, seveda pod pogojem, da ima investitor dovolj

efektivnih finančnih sredstev za poravnavo ostanka začasne situacije. Če pa ne bi mogel zagotoviti sredstev, bi se avans v celoti obračunal in izvajalec del bi začel obračunavati razlike v ceni, kar bi seveda bilo neugodno za investitorja, zlasti sedaj zaradi strogih omejitvenih investicijskih predpisov.

DOTOK SREDSTEV IZ SAMOPRISPEVKA IN PRISPEVNE STOPNJE

V letošnjem letu se je za investicije v zdravstvu (do konca meseca septembra) iz naslova samopriskevka zbralo 27.513.000 dinarjev, iz prispevne stopnje 34.407.000 dinarjev in iz drugih virov 4.743.000 dinarjev. Skupno torej 66.663.000 dinarjev. Od tega zneska je občina Murska Sobota zbrala iz samopriskevka 15.045.000 dinarjev, iz prispevne stopnje 18.698.000 dinarjev in iz drugih virov 3.243.000 dinarjev, ali skupaj 36.987.000 dinarjev. Občina Gornja Radgona je zbrala iz samopriskevka 3.900.000 dinarjev sredstev, iz prispevne stopnje pa 6.198.000 dinarjev ali skupaj 10.098.000 dinarjev. V občini Lendava so skupaj zbrali 9.834.000 dinarjev, od tega iz samopriskevka 5.068.000 dinarjev in iz prispevne stopnje 4.766.000 dinarjev. V ljutomerski občini pa so zbrali skupaj 9.743.000 dinarjev, od tega 3.500.000 dinarjev iz samopriskevka, 4.743.000 dinarjev iz prispevne stopnje in 1.500.000 dinarjev iz drugih virov. Polem, ko so 17. junija letos vse štiri pomurske občinske skupščine, vse štiri občinske zdravstvene skupnosti, medobčinska zdravstvena skupnost in PZC podpisali sporazum o financiranju investicijskih naložb skupnega pomena na področju zdravstva za obdobje 1981–85, ni težav s sprotnim nakazovanjem sredstev investitorju s strani občinskih skupščin in občinskih zdravstvenih skupnosti, kot je to bilo prej. Tako znaša saldo neplačanih obveznosti ob koncu meseca septembra 3.260.000 dinarjev, v polovici meseca oktobra pa le 1.670.000 dinarjev

REPUBLIŠKA SOLIDARNOSTNA SREDSTVA

V 31. členu sporazuma o skupnih temeljnih planov zdravstvenih skupnosti v

SR Sloveniji za obdobje 1981–85 piše, da bi omogočili hitrejši in enakomerniji razvoj zdravstvene dejavnosti v republiki, udeleženci sporazuma sofinancirali tudi gradnjo zdravstvenih objektov na nivoju republike v višini 30 odstotkov od proračunske vrednosti pri gradnji objektov bolnišnične dejavnosti. Med temi je tudi izgradnja kirurškega bloka soboške bolnišnice v višini 10 odstotkov ali 128 milijonov dinarjev. Investitor, zlasti pa delovni ljudje in občina Pomurja pričakujejo, da bodo ta sredstva tudi dobili. Zato tudi izkoristijo sleherni priložnost in pokažejo, v kakšnih razmerah dela kirurški oddelek soboške bolnišnice. Tako si je ta objekt pred dnevi ogledala skupina zdravnikov in farmacevtov iz Kranja. V kratkem pa si bodo kirurški oddelek v Murski Soboti ogledali tudi predstavniki medobčinske

Osrednji referendumski odbor za investicije v zdravstvu: Geza Bačič, predsednik, Mira Marko, Maks Rojs, dr. Jože Sumak, Slavko Golob, Vinko Rous, Stane Ribič, Mirko Hajdinjak, Tone Dominik, Jožica Kraškovič, Ernest Fišinger, Zvonko Lorenčič, Emil Kuhar, Martin Horvat, Peter Brunec in Evgen Horvat, člani.

zdravstvene skupnosti iz Novega mesta in se seznanili z razmerami.

PRISPEVKI OBČANOV

Poleg samopriskevka plačujejo delovni ljudje in občani ter OZD Pomurja s prostovoljnimi prispevki s obveznicami ali v gotovini in s tem želijo pomagati pri hitrejši izgradnji nujno potrebne kirurškega bloka. Iz tega naslova se je na posebnem računu za gradnjo bolnišnice zbralo skupaj 8.064.000 dinarjev. Od tega znašajo prispevki v obveznicah 8.820.000 dinarjev in v gotovini 1.244.000 dinarjev. Prav bi bilo, če bi se delovni ljudje in občani ter organizacije združenega dela tudi v prihodnje odločili in namesto vencev in ob drugih priložnostih prispevali sredstva za bolnišnico. S tem bi vsekakor pripomogli k hitrejši izgradnji kirurgije in k boljšemu zdravstvenemu varstvu.

Prisravljeni
FERI MAUČEC

Razgovor z dipl. ing. Stankom Polaničem – vodjem službe za investicije pri PZC Murska Sobota

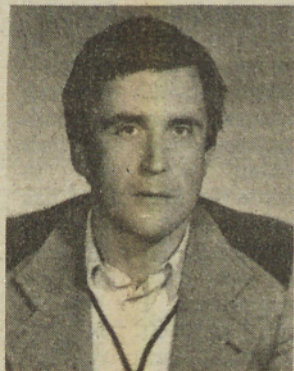
Uspešno delo službe za investicije

Pri Pomurskem zdravstvenem centru v Murski Soboti, ki je investitor bolnišničnega kompleksa v Rakičanu, deluje služba za investicije, ki skrbno spremlja potek gradnje, hkrati pa sproti rešuje vse nastale probleme v zvezi z gradnjo. Ta služba, ki jo sestavlja dipl. ing. Stanko Polanič, ki je v rednem delovnem razmerju, in pa dipl. ekonomist Janez Lazar, ki dela štiri ure, je doslej opravila pomembno delo. Več o tem smo se pogovarjali z vodjem službe dipl. ing. Stankom Polaničem.

— Kako ste se lotili tega zahtevnega dela?

»Služba za investicije pri PZC je bila ustanovljena s prvim majem 1981. leta, torej v času, ko je bila projektna dokumentacija že v dokončni fazi obdelave in tako ni bilo možnosti za kakršnekoli spremembe v projektni dokumentaciji. Ob dobrem sodelovanju s projektanti pa smo pozneje vseeno dosegli, da smo nekatere racionalne rešitve dodatno korigirali in s tem dopolnili projektantno dokumentacijo. Naša služba je pri svojem delu imela podporo in pomoč tako strokovne službe delovne organizacije PZC in obeh predsedni-

kov – gradbenega odbora Štefana Hajdinjaka in osrednjega referendumskega odbora za investicije v zdravstvu Geze Bačiča. Izkoristil bi to priložnost in se vsem zahvalil za sodelovanje.»

— Ocena obeh odborov, ki skrbno spremljata realizacijo investicij v zdravstvu, je bila, da je služba za investicije doslej uspešno opravila svoje poslanstvo. Kako pa razmišljate za naprej, zlasti ker v nadaljevanju gradnje lahko pride do finančnih težav?

»Predvideno je, da bo do junija 1983 končana peta in hkrati zadnja faza, to so vse notranje prezidave in obdelana fasada z zidavo oken. Prav tako je predvideno, da bi aprila 1983 začeli z inštalacijskimi deli na objektu. Če

bodo pritekala sredstva v okviru planskih predvidevanj v prihodnjem letu, to je v prvi polovici v višini 10, v drugi polovici pa 11 milijonov dinarjev mesečno, bomo lahko za inštalacijska dela mesečno namenili od 8 do 9 milijonov dinarjev, ostalo pa za gradbena dela. To pomeni, da bi lahko z grobimi inštalacijskimi deli, ki bodo znašale od 100 do 110 milijonov dinarjev, končali v mesecu aprilu 1984. V tem letu pa je predviden tudi prvi obrok republiške solidarnosti v višini 50 milijonov dinarjev. S temi sredstvi in pa s sprotnim dotokom referendumskih sredstev bi lahko nadaljevali z obrtniški deli in če bo naša regija deležna v letu 1985 še preostanke predvidene republiške solidarnosti, bi bil kirurški blok decembra 1985. leta končan. Izvajalec gradbenih del Slovenija ceste – Tehnika Ljubljana je v svoji ponudbi investitorju nudil komercialni kredit v višini 30 do 50 milijonov dinarjev. Ta kredit mislimo izkoristiti, če bo to potrebno, v letu 1985 in ga nameniti za finalizacijo obrtniških in inštalacijskih del.»

Prizadevnost in dobra volja — merilo uspeha

V (izjemoma) zares nabito polni dvorani — avli nove osnovne šole v Beltincih so minuli petek zvečer gostovali prizadevni mladi kulturniki iz turniške Planike. Predstavili so se z dokaj prijetnim spletom glasbe, pesmi in skečev (slednje so v glavnem »pridelali« na svojem zelniku) in poželi iskren aplavz gledalcev, večinoma mladine, vendar pa opaznega odstotka starejših obiskovalcev. Res je, da so bili izvajalci programa delavci iz neposredne proizvodnje in da so s trudom nadomestili siceršnje sposobnosti gledaliških izobražencev ali profesionalcev, res je tudi, da so z veliko mero izvirnih domislic nadomestili potrebno režijsko vodstvo predstave. Res pa je tudi to, da je bil njihov nastop prvi te vrste v Beltincih in da je bil sprejet z željo, da bi jih bilo še več. Kaj mislimo reči s tem?

Človek — delo — kultura. S tem geslom smo še pred nedavnim označevali velik pomen, ki ga ima kulturno izživanje delovnega človeka v svojem vsakdanjem okolju. Res smo doživeli po teh razpravah in akcijah nesluten močan razmah kulturne dejavnosti v OZD. K temu so gotovo pripomogli tudi profesionalni ali amaterski kulturni animatorji v delovnih kolektivih, ki v večini primerov danes zares upravičujejo svojo vlogo. V zaostrenih gospodarskih razmerah, kakršne vladajo dandanes v svetu in tudi v naši družbi, je pomembno, da delamo prizadevno, kvalitetno in predvsem produktivno. Razlika je, če delamo tako resignirano, brez volje ali pa z veliko mero volje do dela, optimizma, ustvarjalnosti.

Nedvomno pripomore k slednjemu v največji meri uredništvo in delavcev bodisi

na kulturnem, športnem, knjižarskem ali kakršnemkoli drugem rekreativnem področju. Ponekod to izvajajo in rezultati so tu. Lep primer take delovne organizacije je prav turniška Planika, ki dosega vzorne gospodarske rezultate že vrsto let, ki je središče in gibalno razvoja domače krajevne skupnosti in ki na široko odpira vrata sodelovanju z raznimi dejavniki bližnjega in širšega okolja. Da imajo delavci Planike poslušni za kulturno dejavnost, priča prav omenjena predstava njihove kulturniške skupine, ki deluje v okviru OO ZSMS v tovarni, kakor tudi pripravljeno, da sprejemajo v tovarniških prostorih kakršnokoli obisk kulturniške skupine, razstave in podobno od drugod.

Prepričani smo, da bodo prizadevni entuziasti glasbene, pevske in dramske skupine iz Planike še bolj vneto delali v tej smeri, gotovo pa jim bodo (če že zdaj ne) zavzeto sledili tudi delavci iz drugih kolektivov, za katere je škoda, da se zapirajo le med zidove in ograje svojega delovnega prostora. Četudi se bodo na koncu opravičili za morebitne spodrsjaje, ki so se jim nehote primerili med predstavo, jim tega nikakor ne bomo zamerili. Nikjer ni zapisano, da je in mora biti prava kultura samo tisto, kar gledamo na televiziji, v gledališču ali v koncertni dvorani. Če bo takšno kulturno sponanje našlo odmev v naših najširših, delavskih vrstah, bo postala kultura del nas, del našega življenja, naš nepogrešljivi vsakdanji kruh. Morda bodo po tej poti postali tudi odnosi v naši samoupravni socialistični skupnosti za kanček plemenitejši. To si želimo.

M. Zrinski

INSPIRACIJA — ansambel, ki obeta

Jože Cener, Mirko Kovač, Bojan Baranja in Franc Sever so člani novega in obetajočega ansambla Inspiracija iz Murske Sobotice. Najpomembnejša posebnost skupine je, da fantje sami skladajo in pojejo pesmi v romskem jeziku. Dosedaj so že posneli tri pesmi za radijsko postajo Murska Sobota in Maribor.

Pred kratkim pa so se vrnili iz zagrebških studiev Jugotona, kjer so posneli dve noviskladbi avtorjev Mirka Kovača in Jožeta Cenerja: Mama in Bešas zari tjak, kar pomeni v slovenščini Sedimo ob ognju. Obenem so se dogovarjali za izdajo prve male plošče, ki bi naj izšla pri Jugotonu še letos, na njej pa bosta skladbi Mama in Djelem, ojelem.

Da je skupina Inspiracija iz Murske Sobotice vzbudila določeno pozornost že v širšem jugoslovanskem prostoru, priča tudi njihov nastop na zagrebški televiziji v oddaji Zdravo mladi Z uredništvom oddaje V nedeljo popoldne TV Zagreb, pa so se že dogovorili za nastop v tej zelo gledani oddaji.

Zaželimo jim še mnogo uspeha pri njihovem ustvarjanju, saj nedvomno zaslužijo večjo pozornost.

Vojči Celec

LITERARNI VEČERI IN KNJIGE V MADŽARŠČINI

Združenje madžarskih knjižnih založb je v preteklem tednu na dvojezičnem območju soboške in lendavske občine predstavilo svoje knjižne izdaje, razstavo publikacij pa so popestrili tudi literarni večeri. Ti so bili v Lendavi, Gornjem Lakošu in Prosenjakovcih, madžarski gostje pa so se predstavili tudi v soboškem srednješolskem centru usmerjenega izobraževanja. V slednjem je bila nazorna predstavitev procesa nastajanja knjige z diapozitivi, prav tako pa so bile knjige madžarskih založnikov na ogled. Razstavljene knjige so kasneje madžarski gostje podarili mariborski pedagoški akademiji in dvojezičnemu srednješolskemu centru v Lendavi. bb

Na literarnih večerih in pri predstavitvah knjig madžarskih založnikov je sodelovala igralka Kamilla Dévai Nagy, med gosti pa sta bila tudi Lajos Cs. Németh in Lajos Lőrincze.

Foto: S. Sunyough

DUH ROŽMARINOV IN NAGELJNOV CVET...

Ob sodobni poplavi tistega, čemur pravimo glasba, je izid publikacije, ki nosi naslov „GLASBENA FOLKLORA PLEKIJE“ (avtor neutrudni Josip Dravec, leta 1958 je pripravil podobno delo o glasbeni folklori Prekmurja, izdaja pa SAZU), nekaj razveseljivega tudi ob spoznanju, da glasba današnjega dne zaradi izrednih možnosti posredovanja (radio, televizija, plošče, kasete itd.) prodira v ves naš življenjski prostor — stanovanje, v prometna sredstva, v gozd, na njivo, na morje, v planine. Omenjena knjiga nas vrača v preteklost in nam ponuja možnost, času in prostoru primerno oceno vrednot, ki so naše. Človek je danes pravzaprav zmeden — pa naj se tega zaveda ali ne — ob dejstvu, da se v njegovo sposobnost slušnega dojemanja dan za dnem nasilno odlaga plast za plastjo tisočletih kombinacij tonov in taktov.

Marsikaj od tistega, čemur pravimo glasbena folklor, je posneto na magnetofonski trak. Samo gumb je treba pritisniti. Toda naj je vse skupaj tehnično še tako neoporečno, interpretatorja ne čutimo tako neposredno, kot je bilo še pred sto leti, ko se je pelo ob delu, na gostovanjih, ob pogrebih, primicijah itd. Interpretator je bil tisti neposredni in noben drugi: majhen, velik, debel, suh, bolj ali manj šegav. V tem je čar razlike med večeraj in danes.

Dravčeva študij analizira prleško glasbeno folkloro po melodiji, ritmu, glasbenem oblikovanju in večglasju. Pesmi po vsebini razvršča v 13 skupin, pri čemer jih je od skupno 515 kar 141 šaljevih, 70 ljubzenskih, 64 pripovednih, 52 pa vinskih in zdravil. Najmanj je rodoljubnih (8). Potemtakem Prleki niso rodoljubni? Treba je vedeti, da je „rodoljubnost“ pričela šele po letu 1848, po „pomladi narodov“, v času, ko so tudi Slovenci pričeli narodno čutiti. Razmerje med rodoljubnimi in ostalimi pesmimi kaže tudi na večjo starost ostalih.

Dravec je v uvodu v svojo študijo zapisal: „Ljudska pesem je bila stotletja sestavni del vsakdanjega življenja preprostega človeka in je imela velik pomen za zadovoljevanje njegovih glasbeno estetskih potreb, pa tudi za izražanje njegovih želja, prizadevanj in težav.“

Pričakovali bi, da bomo v tej zbirki našli samo prleške pesmi. To ni tako, ker Prlekija, ki se po Dravčevi študiji, in prostoru, ki ga je raziskoval, skoraj pokriva z Ramovševim dialektološko karto (Mura od Radgone do Razkrižja, nato do Dravskega Središča in Ptujja do Radgone), ni tolikšno območje, da bi lahko bilo čisto samosvoje. Ampak tudi večja geografska območja to niso, ker se vplivi prepletajo: melodično je prisoten alpski vpliv, na primer pri pesmi „Marko skače“ pa lahko ta vpliv zasledujemo vse do Slovaške. Največ je pesmi, ki so mešane: knjižni jezik in narečje. Dravec domneva, da so v začetku 19. stol., ko po letu 1838 niso smeli več tiskati knjig v dajnci, peli pesmi v narečju. Po letu 1848 se je kmečki človek, ki je naseljeval pretežno večino pokrajine, smel bolj svobodno gibati, si izbirati poklic in se seliti. Zato se je tudi pri pesmi „nalezel“ tujih vplivov. V drugi polovici 19. stol. so na „pevske kulture“ vplivali tudi pevski zbori, ki so jih ustanavljali v okviru čitalnic. V Ljutomeru leta

1868, v Cezanjevcih okoli leta 1890, v Bučkovcih okoli leta 1892, v Radgoni in pri Vidmu okoli leta 1895, v Veržuju in na Kapeli okoli leta 1900, v Križevcih okoli leta 1905 in v Vučji vasi, kjer je bil pobornik za slovensko petje učitelj Franc Cvetko, oče glasbenega pedagoga in dirigenta Cirila Cvetka.

Dravec po Matiji Murku in Antonu Trstenjaku trdi, da so Prleki veseli ljudje, izživljajoči se v petju in šali, ki spremljata njihovo delo, njihove praznike in šege.

Prlek in pesem sta neločljiva. Če jih je več skupaj, že zapojejo — in tako je bilo nekaj, kar so videli in slišali že davni tuji opazovalci Prlekije. Dravec tudi trdi, da Prleke označuje hitra govornica, kar pa je res le delno in velja za kraje v Slovenskih goricah, predvsem še v tistem delu, ki teritorialno spada v radgonsko občino.

Tolikšna nagnjenost k veselemu, kot jo ugotavlja Dravec v „Glasbeni folklori Prlekije“ — potrjujejo pa to šegavi teksti velike večine pesmi — zagovarja domnevo, da so Prleki res (bili?) veseli ljudje. Najbrž ni naključje, da to Dravčevotrditev potrjujejo tudi Jana Baukarta „okrogle štorije“ vjueca Balaza in pa Manka Golarja okrogle in oglate pripovedi o legendarnih Veržencih. Tisti, ki trdijo, da je v vinu poleg vsega zlega tudi nekakšen „spiritus agens“ — spodbujevalec k iskrovosti in domselnosti, imajo v teh slovenskogoriških ljudeh svoj argument.

Ljudje si potem ključje tudi na korajžo, kar je menda tudi prleška folklor: „kak hitro na svet se že narod — že z nožem, s pištolo k maši hiti“ (zabelčeno pri Negoju). Ali pa: „Poslušajte Striančari — kak močni so Brsničari — se pridejo v Strjance bit — pa vsakšemi trepeče rit.“ Vseh šaljevih pesmi ni mogoče naštet, toliko jih je: Radomerčani z jošoviimi plugi orjejo, potem — Borovčarji živino po vesi naganjajo, za Kraljevece velja zakrkljiva pesem o mlinarju itd.

Vesele so tudi pustne (fašenske) pesmi in mnoge ženitovanske. „Če de rdeči kak v žiti rdeči mak — lepa kak rožica — pisana trtunca — te ma paj, v sredo k joj vogledi šla.“ Socialne razmere svojega časa razkriva ženitovanska pesem s kitico: „Lukaš, Primuš in Matjaš — Lenart, Bol-

fenk in Andraš — spravite mi vi moža — če le cele brgūše ma.“ To je bridka šala z globoko socialno vsebino. Marsikateri kmečki fant ali dekle, se nekoč nista mogla poročiti na „grunt“, ki je bil edini vir kruha in življenja.

Ko sem prebral pesmi, zbrane v Dravčevi zbirki, sem se spomnil na drobno rokopisno knjižico, ki med drugim poleg „pesmi od vojske“ s kitico „Kdaj jutraj se zgodaj k molitvi zvoni — te smo že k smrti pripravili vsi — tretjega julija se to nam godi — da v našem življenju več milosti ni (3. julij 1866: bitka pri Kraljevem hradcu na Češkem), vsebuje tudi „Pesem fare križevske“, zelo podobne tisti, ki jo je zapisal Dravec o tomaševski fari. V trinajstih kiticah avtor Jožef Majcen, roj. okoli leta 1820, nadučitelj pri sv. Tomažu obrede kraje iz okolice Tomaža. Zadnja kitica te pesmi pravi: „Veče vesnice sem zdaj imenitval — svetga Tomaža pa bolj bom spoštival — kak nam pri svetem Tomaži kaj gre — lahko vsak farman v nedelo izve.“ V tisti drugi „o križevski fari“ neznan avtor prav tako šaljivo obravnava vasi na Murskem polju, z zadnjo kitico, ki se glasi: „O Križevcih se mi ni zdelo — dab komu omenjal jaz kaj — ker tu bi vse zvedel v nedelo — in pesmi tud moje je kraj.“ Zadnji kitici nesporno potrjujejo, da je verzifikator druge pesmi poznal ono „od svetega Tomaža.“ Ta primer kaže, kako so si ljudje sposojali ideje in kako prisotno je bilo v tistih „davnih časih“ pisanje rim.

Dravec je pri zbiranju pesmi moral obhoditi veliko krajev, kar nazorno kaže tudi priloženi zemljevid. Veliko je srečal starejših in mladih ljudi, ki so mu rade volje zapeli. Med tistimi, ki so to storili največkrat, naj omenim Geniko Črnko iz Radgone, Alojza Dunaja iz Lukavec, Franca Juranoviča, Jakoba Novaka in Ano Pregel iz Banovec, Antonijo Petek iz Strjanec, Genovefo Znidarič iz Železnih dveri in Franciško Zobot iz Glaguša.

Naj ob koncu omenim še en droben zapis, ki izvira najbrž iz leta 1900: „Duh rožmarinov in nageljnov cvet — sta me nagovorila za pero prijet — Predno ti dalje pišem — te v duhu obiščem ter srčno pozdravim od tla do neba — od sonca rumenega do tvojga srca — Zdaj ti podam roko čez to ravno polje — ker bi rada vedla kak ti kaj gre — čeravno te ne dosežejo moje roke ali doseže pač moje srce — ki je polno ljubezni do te — Naj hodim ali pa spim — tebe nikdar z misli ne spustim.“

Pred sto ali več leti ni bilo ne koles ne avtomobilov in zato ne vsakdanjih srečanj mladih ljudi na velike daljave. Morda je bila prav zato toliko bolj občutena želja zapisati tisto, kar danes delimo levo in desno, ne da bi se pravzaprav zavedali pomena besed.

Juž MAKOVEC

kulturni koledar

PETEK, 12. NOVEMBRA
MURSKA SOBOTA — V Galeriji soboškega kulturnega centra bo ob 18. uri otvoritev razstave likovnih umetnikov iz okraja Jenersdorf na sosednjem Avstrijskem.

PONEDELJEK, 15. NOVEMBRA
MURSKA SOBOTA — Ob 18. uri se bo v Galeriji soboškega kulturnega centra pričel dvojezični literarni večer, ki ga organizira RTV Ljubljana, na njem pa sodelujeta madžarski in slovenski odski umetniki.

Razstave

MURSKA SOBOTA — V Galeriji soboškega kulturnega centra je na ogled razstava koroških likovnih umetnikov: Karla Brandstätterja, Petra Krawagne in Valentina Omara.

Sočasno pa je v mali dvorani Galerije soboškega kulturnega centra na ogled tudi razstava pod naslovom Papir, na kateri sodeluje osem študentov 3. letnika Akademije za likovno umetnost v Ljubljani, med njimi tudi Prekmurca Sandi Cervek in Marjan Gumilar.

V Pokrajinskem muzeju je na ogled razstava otroških ekslibrisov, prav tako pa si lahko v grajskih prostorih ogledate tudi stalno arheološko in etnografsko ter zbirko iz NOB. V Pokrajinski in študijski knjižnici so se vedno razstavljena dela Alojza Gradnika ob njegovi 100-letnici rojstva in 15-letnici smrti.

V avli pionirske knjižnice v gradu, kjer ob četrtkih (s pričetkom ob 16. uri) potekajo ure pravljic, pa je razstavljena zbirka del Frana Saleškega Finžgarja.

LENDAVA — V galeriji Lendava se pripravljajo na otvoritev del poletne mednarodne likovne kolonije, ki bo ob dnevu republike.

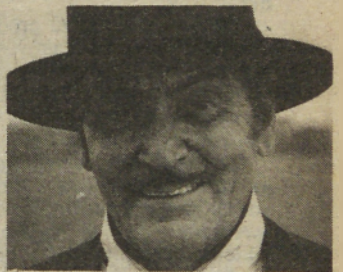
RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin je na ogled razstava gob, ki bo odprta do 13. tega meseca.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni Dobra knjiga v Murski Soboti so: roman Hansa Habeja IZGUBLJENA POMLAD (založba Lipa), Edvarda Kocbeka LISTINA (Slovenska matica Ljubljana) in GOSPODINJSKI KOLENDAR 1983 (Centralni zavod za napredek gospodinjstva).

BERT SOTLAR — prejemnik Borštnikovega prstana

Najvišje odličje za življenjsko in igralsko delo na letošnjem Borštnikovem srečanju je dobil slovenski gledališki in filmski igralec, ki smo ga v poletnih dneh srečevali tudi v Pomurju. Bert Sotlar (kot Tompa na sliki) ni bil prvič v pokrajini ob Muri, ko je oblikoval lik svojstvenega člana Pačkove bande v novem slovenskem televizijskem in filmskem projektu Strici so mi po-

vedali. Pri nas je bil tudi kot nasilec glavne vloge v Pretnarjevem filmu Na valovih Mure in prav rad se spominja tistih časov, ki jih je preživel v Pomurju.

Borštnikov prstan je prejel ob 35-letnici gledališkega ustvarjanja, v dolgih letih pa na odru upodobil vrsto zanimivih igralskih likov in se z njimi uvrstil med prve igralce slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani.

Njegove filmske vloge tako v prvih kot nadaljnjih slovenskih in jugoslovanskih filmih so vredne posebne pozornosti. Da ga tudi na velikem ekranu niso prezrili, priča nagrada na letošnjih Niških srečanjih, v vlogi gospodarja in očeta Boja na Požratniku, po literarni predlogi istoimenske Vorančeve novele, pa je bil prepričan tudi v Pu-lju 82. bb

Odločitev o združitvi

Iz „osebne izkaznice“ Tovarne pohištva

V tem Marlesovem tozdu v Ljutomeru jim je poglavna dejavnost proizvodnja in montaža pohištva, tapetniških izdelkov, lesne galanterije, lesnih plošč ter ostalih končnih izdelkov. Poleg tega nakupuje surovine in druge potrebne materiale. V svojem proizvodnem programu zajema stole, mize in kotne klopi kot dopolnilo kuhinjskemu pohištju.

V devetmesečju je 296 zaposlenih — od tega kakih 90 režijcev, blizu 180 jih je nekvalificiranih, pričenih s poprečno starostjo 28 let — ustvarilo za skoraj 2 milijona dinarjev celotnega prihodka, 672 tisoč dinarjev dohodka in 378 tisoč dinarjev čistega dohodka. Na zaposlenega je prišlo v poprečju mesečno nekaj nad milijon dinarjev osebne dohodka. Doslej je v tem letu Tovarna pohištva v Ljutomeru poslovala z ostankom čistega dohodka.

S kratkim tonskim utrkom iz razpoloženja enega od lesarjev iz neposredne proizvodnje smo pomenek »zastavili« in že takoj in očitno izzvali predsednika koordinacijskega odbora za integracijo lesarstva v Ljutomeru Viktorja Kolerja.

LOGIČNO NADALJEVANJE

Zgovorno je postregel s kopico številčnih podatkov in obširno razjasnil, kaj prinaša (predvideva) elaborat o združitvi, obenem pa tudi, kako kanjijo ukrepati, da bodo izgube in neprodane zaloge v Lesnininem tozdu skopnele. Zdi se nam najbolj smotno, da preprosto povzamemo ugotovitve iz predložene — mimogrede povedano, kar precej časa pripravljane — elaborata.

Proizvodni program obeh tozdov bo ostal do nadaljnjega skorajda nespremenjen, dopolnil se bo le s tem, da bo Mizarstvo prevzelo proizvodnjo vseh ploskovnih elementov. Proizvodni program furniranega pohištva za spalnice in dnevne sobe ter po potrebi za jedilnice se bo prilagajal konkretnim tržnim potrebam. V ta namen bo treba v novem tozdu ustanoviti oddelek za razvoj proizvodov. Gre namreč za to, da bodo v prihodnje v kar največji meri izkoriščene proizvodne zmogljivosti.

Vse načrtovane naložbe za to srednjeročje bodo izpeljane v skladu z razpoložljivimi sredstvi. Izgradnja proizvodne hale tozda Marles bo nadomeščena z izgradnjo prizidka proizvodne hale, zgrajena pa bodo skladišča končnih izdelkov s trgovino na skupni lokaciji. V okviru sredstev amortizacije bo zamenjana dotrajana strojna oprema.

Razširil se bo trg za prodajo pohištva, saj se bo kakovostna proizvodnja novega tozda vključila v prodajne tokove Marlesa, hkrati pa zadržala vezi z vso prodajno mrežo Lesnine.

Organizacijska shema novega združenega tozda v proizvodnji ne bo doživela bistvenih sprememb in bo zajemala: oddelek za pripravo dela, obrat za proizvodnjo masivnega pohištva, obrat za proizvodnjo ploskovnega pohištva in oddelek za vzdrževanje in naložbe. Organizacija skupnih služb bo prilagojena konceptu delovne organizacije Marles. Ki predvideva v novem tozdu manj administrativnih služb. V Ljutomeru bodo organizirane: splošne službe, gospodarsko-analitski oddelek in prodajno-nabavna služba. Spričo kar najbolj ekonomičnega poslovanja bo potrebno za posamezna dela in naloge določiti kar najmanj izvajalcev. Pri tem velja poudariti, da ne bo nihče ostal brez dela, računajo pa, da bo nekaj delavcev razporejenih iz administracije v proizvodnjo.

»Najprej bi pod skupno streho prišla Lesninin tozda Mizarstvo in Marlesov tozda Tovarna pohištva, kasneje pa naj bi se jima pridružil še Ljutomerčanov tozda Les. Zamisel o združitvi je stara že več let in se je kot srednjeročna naloga znašla tudi v sedanjem družbenem planu občine Ljutomer. V nobenem od omenjenih delovnih kolektivov gospodarjenje ni rožnato in združitve se zdi samoumevna, saj sta znani in preizkušeni ljudski modrosti, ki pravita: v slogi je moč in v nesreči spoznaš prijatelja. Oboroženi s temi nekaj okrivnimi podatki in spoznanji, kakor tudi izidi devetmesečnega poslovanja Ljutomerskih lesarjev, smo se nedolgo tega napolnili meduje. V sklopu že utečenih Vestnikovih uredništev na obisku nam je to pot šlo za to, da doženemo, kako

Viktor Koler je zagotovil: po samoupravnem sporazumu o združitvi v delovno organizacijo Lesnina bo nastala izguba — ne glede na to ali ostane Ljutomerski tozda v Lesnini ali ne — pokrita, če ne drugače, s solidarnostnim združevanjem dela rezervnih skladov ostalih temeljnih organizacij, ki ga bo v obliki kredita deležen Ljutomerski tozda. Neprodane zaloge tudi ostanejo v domeni trgovine Lesnine, da jih ta — rok je do novega leta — odkupi in proda.

VIDNI PLODOVI SANACIJ

Pod skupnim »dežnikom« naj bi se torej našlo 237 zaposlenih, ki pod firmo Lesnine proizvajajo spalnice, dnevne in otroške sobe, predsobe, omarice za čevlje in glasbene skrinjice (za izvoz na ameriško tržišče) ter 296 zaposlenih, ki pod firmo Marlesa izdelujejo stole, mize in kotne klopi kot dopolnilo kuhinjskemu pohištju. Roke naj bi si podali 19. tega meseca, zavedajoč se, da ne enim ne drugim ne gre rožnato in prav zato kaže stakniti glave — več glav več ve — napeti vse sile in ustvarjalne moči in skupno kreniti naprej. Če bo sloga, bo tudi moč, sta vedro razpoložena najodgovornejša obeh tozdov, v Lesnininem Mizarstvu Rudi Sever in v Marlesovi Tovarni pohištva Skalič.

V Mizarstvu so zaradi hudih težav, v kakršne so zabredli, že ob polletju izdelali ustrezen sanacijski program in prvi rezultati so že na dlani. Polletna izguba se je zmanjšala na 18,5 milijonov dinarjev (ob polletju 20 milijonov) — se pravi, da so julija, avgusta in septembra poslovali solidno, a hkrati brez ostanka dohodka — in vse manj je subjektivnih slabosti. Zaostrena je delovna disciplina, večja je odgovornost vseh zaposlenih, ravnanje z repromateriali je racionalnejše, boljše je izkoriščanje delovnega časa. Ob tem gre manj polproizvodov na

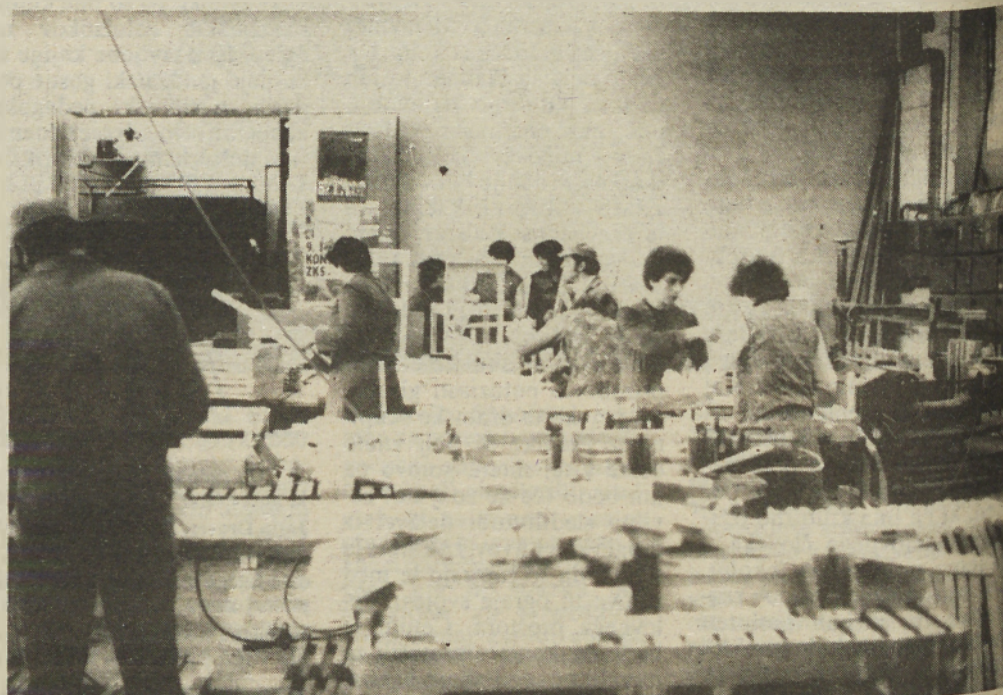
dotatna režijska popravila, ne več se več tako naglo število reklamacij in zamenjali so dosedanji proizvodni program, ki daje boljše pokritje stroškov proizvodnje. Seveda pa se še naprej soočajo z objektivnimi ovirami, ki so posledica vsesplošnih gospodarskih nihanj. Mednje sodijo: večkratno menjavanje proizvodnega programa, neažurne in neakovostne dobave repromaterialov, povečanje amortizacijskih stopenj, povečanje obrestnih mer, povečanje cen repromaterialov, zmanjšanje povpraševanja in drugo.

Da bi zaokrožili sliko poslovanja Mizarstva še z nekaj dodatnimi odtiski, smo jih spomnili še na nekatere druge vrzeli. Denimo: skladišča imajo razmetana po Moti, Grlavi in še kje, prihajajo je do prevoznih manipulacij z izdelki, transportna služba — opravlja jim jo Ljutomerčanov tozda Prevoznništvo — ni ustrezno organizirana, šele s prvim avgustom so uvedli obratovno knjigovodstvo, kar pomeni spremljanje stroškov proizvodnje po delovnih nalogih (poprej je šlo vse to bolj »na oko«), kasno je prišlo do reorganizacije servisne službe in — nenazadnje — kar nekajkrat so morali razpisati dela in naloge za direktorja in računovodjo. Tudi pri normah, nagrajevanju po delu in rezultatih dela še škriplje in dejstvo, da so imeli v prvem polletju mesečno 6-odstotno fluktuacijo kadrov, je razumljivo. Nič bolje se jim ne dogaja pri sklepanju izvoznih poslov, saj recimo glasbene vozičke, ki so jih začeli pošiljati na ameriško tržišče, prodajajo pod ceno.

Pri vsem tem pa je gotovo pohvalno naslednje: da že od marca letos eno soboto v mesecu delajo v neposredni proizvodnji tudi strokovni, vodilni in vodstveni delavci tozda, vključno z direktorjem, kakor je bilo sklenjeno med delavci v sindikalnih skupinah. Resda delovni učinek ni na kdo ve kakšni kakovostni ravni, je pa zato

daleč so s pripravami na bližnji referendum o združitvi — ta bo 19. tega meseca — kakšni motivi jih pri tem vodijo in kateri argumenti govorijo v prid in kateri v izogib že nekajkrat napovedovanemu in pripravljaneju dejanju.

Dobili smo se v upravnih prostorih Lesnininega tozda Mizarstvo; iz uredništva Vestnika in radia Murska Sobota glavni urednik in direktor Štefan Dravec, odgovorni urednik radia Irma Benko in novinarja Dušan Loparnik in Branko Žunec, iz družbenopolitične skupnosti Ljutomer predsednik občinske skupščine Emil Kuhar, predsednik občinskega sindikalnega sveta Boris Zrelec in sekretar komiteja občinske konference ZKS Joža Vidovič ter predstavniki obeh delovnih kolektivov, Lesnine in Marlesa.

V Marlesovem tozdu Tovarna pohištva v Ljutomeru že delajo in ravnaajo tako, kakor jim velevala letos ob polletju sprejet sanacijski program.

pomen neposrednih stikov z delavci toliko večji.

Ne bo škoda, če nekaj ponovimo. Kljub zmanjšanemu povpraševanju po izdelkih iz proizvodnega programa Mizarstva, so se trgovski tozdi Lesnine obvezali za dodaten odvoz blaga, tako da se bodo do konca leta visoke zaloge zmanjšale. Z dosledno izvedbo ukrepov na ravni temeljne organizacije, predvsem pa z neposrednimi prispevki k zmanjšanju izgube od drugih tozdov v okviru Lesnine, je mogoče pričakovati, da bo izguba do konca leta resnično znatno manjša. Kot že zapisano: pokrita bo iz rezervnih skladov tozdov v skladu s samoupravnim sporazumom o združitvi v delovno organizacijo Lesnina. Direktor Tovarne pohištva Skalič je bil v svojih razmišljanjih dokaj splošen, saj je na primer dejal, da je izguba relativen pojav, da do nje pride

mimogrede in da delavcem za zdaj še ni mogoče povedati, kakšno bo poslovanje prihodnje leto. V tem pogledu sta bila člana koordinacijskega odbora za integracijo lesarstva v Ljutomeru Rožman in Veselko dosti določnejša.

»Marles je že imel nekaj podobnih integracij, toda zahtevnejše oblike terjajo več dela in denarja. Jasno, da je prisotno nezaupanje, da vlada strah v Marlesu, češ da bo v novi obliki nastopila ostrejša roka, a tega ne bi smelo biti. Tudi glede programov ne kaže dvomiti. Cene so poglavje zase. Seveda so tudi prednosti pri integraciji; mislim na opremo, stroje, prostorske kapacitete, sušilnice in navsezadnje tudi toplotno energijo. Marles bo moral reči kakšno bolj spodbudno besedo, saj bo le tako pregnal strah med zaposlenimi,« je menil Rožman. Veselko pa: »Verjetno bo potrebno v novi organizaciji

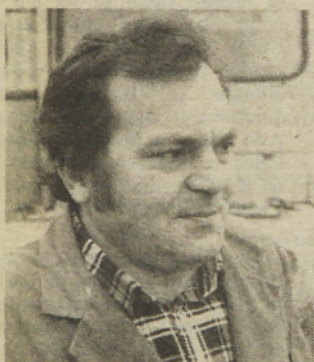
kakšna administrativna dela in naloge ukiniti, delavce pa zaposliti v proizvodnji. Gre za 5 ali 6 ljudi, ki tako ali tako nimajo ustrezne izobrazbe, za ostale pa ne bo večjih sprememb.«

POBUDA JE, ARGUMENTI TUDI

Zlasti pazljivo smo na obisku prislunili občinskim mozem, najbolj pa predsedniku občinske skupščine Emilu Kuharju, katerega mnenja skorajda določeno povzemamo.

Tako je dokaj podrobno segel v zgodovino predvidene združitve, ob tem pa pribil, da se mu zdi nesmiselno vprašanje, kdo je dal zanjo pobudo. »Od pobude do realizacije je dolga pot, vrsta postopkov in delavci morajo biti o vsem dobro obveščeni. Če bi delavci mislili glasovati proti, bi se o tem izrekli že v predhodni

KOMENTAR K RAZMIŠLJANJU DELAVCEV:

Mirko Prelog

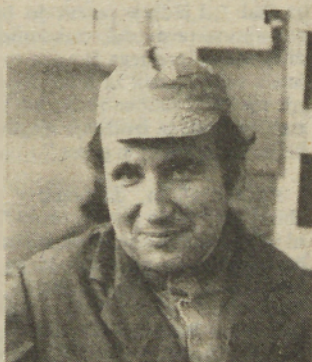
Mala anketa, opravljena tik pred pogovorom z odgovornimi za združitve lesarjev v občini Ljutomer, nam je dala v marsičem misliti. V Marlesovi Tovarni pohištva jih najbolj bočeta v oči dokajšnja izguba in neprodane zaloge pri »sosedu«, Lesnininem Mizarstvu, čeprav v isti sapi nekateri zatrjujejo, da s celotno problematiko niso dovolj seznanjeni. Potemtakem tičijo razlogi za dvome, pomisleke, bojzani glede združitve v nezadostni informiranosti. Kako bi drugače razumeli Mirka Preloga, ki z nezaupanjem zre v koristnost

Janez Štokan

načrtovane združitve in dobesedno pravi: »Vemo, kakšno je povpraševanje po proizvodih, ki jih izdeluje Mizarstvo. Mi imamo program, ki gre bolje v prodajo.« Naši tozdi, ki imajo podoben proizvodni program, predvsem v Lenartu, se otepajo s podobnimi težavami kot Mizarstvo. Če bi imeli že pripravljen program, kaj bomo delali mi in kaj v sosednjem tozdu, potlej bi šlo.

Ob tem smo se domislili lanskkih, novembrskih komentarjev o predvideni združitvi. Takrat

Ciril Tarča

smo zapisali: »Če jim (namreč Marlesovi Tovarni pohištva) že sklenjen samoupravni sporazum iz leta 1978 med tremi tozdi proizvodnje pohištva v Ljutomeru, Lenartu in Limbušu s tozdom Prodaja pohištva iz Limbuša ne daje dovolj manevrskega prostora pri odločanju, zlasti pa boljšem poslovanju, potlej se je še najbolje podati v že predvideno integracijo Marlesovega tozda z Lesnininim tozdom Mizarstvo in Ljutomerčanovim tozdom Les. Njeh v prid govori več argumentov: pocenitev proizvodnje, večje izvozne možnosti,

Sonja Bratinščak

boljša organizacija dela in še kaj...« In še: »V Marlesu o dohodkovnih odnosih kaj dosti nečje slišati, še manj vzajemnosti in solidarnosti. Za nastale težave krivijo cene — po njihovem administrativno dirigirane — saj jih menda niso mogli dvigniti (popraviti) za 18 odstotkov vse do srede letošnjega leta, čeprav naj bi jih že lani. Pravijo, da bi z 20-odstotnim dvigom cen v letošnjih 9 mesecih iztržili 40 in več milijonov dinarjev in zatrjujejo, da bodo z novim letom dvignili cene proizvodov, pa naj stane, kar hoče. Ob tem sicer ra-

Slavica Vidovič

di zelo zgovorno pojasnjujejo, kako je razpeljana njihova prodajna mreža po Sloveniji in Jugoslaviji, tarnajo nad stroški transporta in skladiščenja, vendar pa se ob vsem tem dozorja, da imajo tozdi — to nazorno — lja za Ljutomerskega — kaj malo vpogleda v dejansko poslovanje delovne organizacije.»

Marsikaj od tega še danes hkrati pa nikakor ne prezeti, da je bil Marlesov tozda pred časom v podobnih preopih kot je zdaj Lesninin tozda. Iz očitno pozabljata Ciril Tarča in

bo padla 19. novembra!

postopkih in do končnega akta odločanja ne bi bilo potrebno priti. Lani se je vprašanje pobude postavljalo v Mizarstvu, letos se pojavlja v tozdu Marlesa, oboji pa dobro vedo, da je stara več kot deset let. Kuhar je naglasil: »Mislim, da s tem, če menjamo zgolj table firm, nismo ničesar dosegli. Pri moramo do korenitih sprememb v notranjih, delovnih odnosih. Preprosto ne morem razumeti delavcev Marlesa. Pred tremi ali štirimi leti so namreč načrtovali novogradnjo, ki naj bi po takratni predračunski vrednosti veljala 150 milijonov, pa se niso bali odplačevanja tistih anuitet, ki bi iz novogradnje izhajale. Danes se bojijo odplačevati minimalne anuitete, ki še bremenijo to delovno in se vključevati v odplačevanje kreditov za pokrivanje izgube.«

V preteklih dveh letih se je zvrstila kopica sestankov, sej in razgovorov na najrazličnejših ravneh, od obeh tozdov, delovnih organizacij Lesnine in Marlesa, občinskih družbenopolitičnih organizacij do sozda Unike. Združitve je naposled prišla v družbeni plan občine, kar je normalno in pravilno. Ob tem naj povem, da niti ena delegacija, ne Marlesova, ne delovna Mizarstva, ni nasprotovala taki rešitvi. Zdaj torej ni več razlogov, da bi se vpraševali za pobudo. Od koderkoli je že prišla delavci obeh tozdov so jo sprejeli zapisana je v družbenem planu in od nje ne smemo

odstopiti. »Je bil odločen predsednik ljutomerske občinske skupščine. Sorodnega mnenja sta bila predstavnik občinskega sindikalnega sveta Boris Zrelec in komiteja občinske konference ZKS Jože Vidovič. Prvi je preudarno sodil, da je treba delavce razumeti. »Vedno izhajajo iz svojega ozkega, neposrednega okolja, v katerem se nahajajo in vidijo svoj neposredni interes. Med njimi je bojazen glede tega, da bi se

morebitne posledice integracije (izguba, velike zaloge, sama organizacija dela in drugo) kasneje prenesle na delavce v novem tozdu. Tudi Zrelec je govoril, da morajo biti delavci kot nosilci integracijskih procesov o vsem dosledno in temeljito informirani, hkrati pa dobesedno priznal: »Mislim, da je to področje dela, kjer politika morda ni bila dovolj učinkovita in dosledna in zato dileme med delavci. Mislim pa, da integra-

cija ne pomeni zapiranja v občinske okvire, saj menimo, da bo nova oblika organiziranja tozda znotraj Marlesa dovolj široka in odprta in da bo segala ne le v občinski, marveč širši slovenski prostor.«

Sekretar komiteja občinske konference ZKS Ljutomer Jože Vidovič je spomnil na lanskoletne pogovore v obeh tozdih, ki so bili sklicani na pobudo kolektivov in družbenopoliti-

bilo to za nami, smo pristopili k nadaljnjim razgovorom.«

TRŠE DELO — TRŠA SKORJICA KRUHA

Da bi prišli do še vernejše podobe razmer v Marlesovem in Lesnininem tozdu, smo »izzvali« predsednici osnovnih sindikalnih organizacij. Najprej je imela besedo Franciška Vozlič iz Marlesovega tozda. »Mislim, da je tisti delavec, ki je dejal, da je o integraciji slabo informiran, dal lažno izjavo. Sama sem se veliko pogovarjala z delavci in rekli so mi, da jih motita izguba in zaloge, ki jih ima Lesnina, da pa sicer ne nasprotujejo združitvi. Seveda ne vé nihče povedati, kakšne bodo gospodarske razmere v prihodnjem letu, smo pa zaskrbljeni, kaj in kako bo.«

Marijeta Vernik iz Lesnininega tozda je na to dejala: »Že lani smo v sindikatu, posebej izvršnem odboru, delovali v smeri, da bi do integracije prišlo. Izdelan je bil tudi elaborat o združitvi. Letos smo dobili informacijo o prednostih te integracije, ki je bila razdeljena vsem delavcem v tozdu. Na vprašanje, kakšno je vzdušje v proizvodnji, je težko odgovoriti. Delavci ne postavljajo vprašanj, postavljajo pa jih administrativni delavci, zlasti iz računovodskega sektorja, ker bo pač v okviru novega tozda tudi nova organizacijska shema. Se pravi, da bodo tudi službe drugače organizirane kot doslej. Porajajo se pomisleki, na katera delovna mesta bodo razporejeni oziroma ali bodo razporejeni na taka, ki so v skladu z njihovo strokovno izobrazbo in podobno.«

Na rob temu smo z zanimanjem prisluhnili sekretarju osnovne organizacije ZK v tozdu Marlesa Janku Vršiču, ki je sicer pritrldil, da pomeni združitve veliko prednost, da pa bo treba še več delati. Razkril je znano resnico, pred katero si sicer radi zatiskamo oči, da bo namreč s tršim delom tudi trša skorjica kruha.

SKUPNA POT — EDINA POT

V pogovoru je bilo kar nekajkrat naglašeno, da morajo imeti zadnje besedo o združitvi delavci, saj gre zanje, za njihov trdnější družbenoekonomski in materialni (socialni) položaj, kajti v nasprotjem zna biti integracija oziroma novi tozd zgolj umetna tvorba, ki bo že

Iz „osebne izkaznice“ Mizarstva

V tem Lesnininem tozdu v Ljutomeru jim je poglavitna dejavnost proizvodnja lesnega pohištva in drugih končnih izdelkov iz lesa. Med postranske dejavnosti pa sodijo: prodaja omenjenih izdelkov, surovin, odpadkov in polproizvodov, obrtna in končna dela v gradbeništvu, brušenje žag, opravljanje storitev v vilicarji in sušenje lesa. Proizvodni program zajema proizvodnjo pohištva v velikoserijskem obratu za ploskovno pohištvo in v obratu za drobno ploskovno pohištvo, kjer izdelujejo spalnice, dnevne sobe, otroške sobe, predsobe in omarice za čevlje.

V devetmesečju je 237 zaposlenih — od tega kakih sto režijcev, nad 60 odstotkov pa je priučene, nekvalificirane delovne sile s 5 do 10 let delovne dobe in povprečno starostjo 30 let — ustvarilo za 110 milijonov celotnega prihodka, 37 milijonov dohodka in nad 9 milijonov dinarjev čistega dohodka. Povprečni osebni dohodek na delavca je znašal 9500 dinarjev. Ob polletju je imel tozd 20 milijonov dinarjev izgube, veliko pa tudi zalog.

vnaprej obsojena na životarjenje.

Dano spoznanje smo želeli še poglobiti. Jože Vidovič, sekretar komiteja občinske konference ZKS Ljutomer je bil odločen in brez dlake na jeziku: »Pri združitvi ne gre za nobeno partijsko direktivo. Združitveni procesi potekajo povsod po svetu: na vzhodu in zahodu. Njihove prednosti so očitne, res pa je, da se tu pa tam pojavljajo določeni pomisleki in dvomi. Toda priti mora do čistih računov med obema tozdoma. Ni kaj prikrivati in nič ne tiči v ozadju. Delavci bodo imeli od integracije nesporno korist; še več, dejal bi, da je to zanje svojevrsten izziv. Morajo ga sprejeti in sami si bodo morali odgovoriti na vprašanje, kakšen bo njihov nadaljnji razvoj.«

Mirno se lahko strinjamo z Nado Postružnik, vodjo komercialne v Mizarstvu, ki je dobesedno dejala: »Doselej smo v pripravah na integracijo vse preveč izgubljali čas in energijo z medsebojnim ocenjevanjem, namesto da bi si skupno začrtali skupno pot naprej. To je edina pot, druge ne vidim, morala pa bi biti podkrepjena s proizvodnim programom, bolj podrobno organiziranostjo in sploh vsem, kar ima za sabo poslovne rezultate. Je nekaj resnice v tem, da je bilo lani pri nas več negotovanja nad integracijo, vendar pa so nas gospodarske razmere veliko bolj pritisnile kot sosedje, ki pa zdaj negotujejo. To pa še ne pomeni, da so naši ljudje slabi, da je naše delo slabo in da je pot naprej breizhodna. Mislim, da nas sosedje neupravičeno gledajo po strani. Slišali smo: zaloge bodo odvzete in odprodane in posledic ne bi smele biti visoke, sicer pa je na nas samih, kakšen program bomo usvojili.«

Kar malce polemično smo se razvneli v sklepnem delu razgovora s predstavnik ljutomerskih lesarjev in družbenopolitične skupnosti, dobili pa dovolj živopisno in zajetno podobo predreferendumskega vzdušja v tozdih Tovarna pohištva in Mizarstvo. Sicer pa naj ima zadnje — kot je imel prvo — besedo Viktor Koler, predsednik koordinacijskega odbora za integracijo lesarstva v Ljutomeru: »Tale naša koordinacija je vendarle dobro leto in pol prekladala številke in argumente za in proti integraciji. Naša stalnica je bila, da se združujeta — v celoti vzeto — dva enakopravna partnerja. Priznati pa je treba: gospodarstveni potencial je v Mizarstvu neprimerno večji kot v Tovarni pohištva, zato pa v slednji bolj delajo. Po gospodarskih rezultatih sta oba tozda skromna, a če se bomo našli skupaj, bomo zanesljivo več naredili. Le to pa nas lahko popelje na čvrsto, stabilnejšo pot.«

Vestnikovo Uredništvo na obisku si je to pot zadalo, da »potiplje« predreferendumski utrip za združitve ljutomerskih lesarjev.

Kaj pravi zakon o združenem delu?

Temeljna organizacija, ki se izloča, je dolžna do državnosti sklepa o njeni izločitvi sporazumno z drugimi temeljnimi organizacijami in delovno organizacijo kot celoto urediti način in pogoje za izvršitev medsebojnih pravic in obveznosti, ki so nastale do izločitve, kakor tudi vprašanja povrnitve z izločitvijo nastale škode. (341. člen.)

Delavci v temeljni organizaciji odločajo z referendumom: o samoupravnem sporazumu o združenju dela delavcev v temeljni organizaciji; o samoupravnem sporazumu o združitvi v delovno organizacijo, sestavljeno organizacijo in poslovno skupnost; o spremembah pri organiziranju temeljne organizacije; o statusu temeljne organizacije, delovne organizacije in sestavljene organizacije; o osnovah plana temeljne organizacije; o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodek in skupno porabo delavcev; o drugih samoupravnih sporazumih, če je to v zakonu določeno; o sklepih, ki se nanašajo na odpoved pravic do povrnitve združenih sredstev oziroma do nadomestila za razporeditve z združenimi sredstvi, kakor tudi o drugih vprašanjih, ki jih določa ta samoupravni sporazum in statut temeljne organizacije. (463. člen, prvi odstavek.)

odgovarjajo po samoupravnem sporazumu o združitvi tudi druge temeljne organizacije v sestavi iste delovne organizacije, mora vsebovati tudi označbo, da odgovarjajo za njene obveznosti tudi druge temeljne organizacije. (421. člen.)

Organi organizacije združenega dela morajo zagotoviti redno, pravočasno, resnično, popolno ter po vsebini in obliki dostopno obveščanje delavcev o celotnem poslovanju organizacije združenega dela in njenem materialno-finančnem stanju, o pridobivanju in delitvi dohodka ter uporabi sredstev, o rezultatih, doseženih z združevanjem sredstev iz minulega dela v vseh oblikah združevanja dela in sredstev, o pripravah za splošno ljudsko obrambo in o uresničevanju družbene samozasčite, kakor tudi o drugih vprašanjih, ki so pomembna za upravljanje, odločanje in uresničevanje samoupravne delavske kontrole.

Delavci imajo pravico in dolžnost zahtevati, da so obveščeni o delu in izvrševanju sklepov delavskega sveta in izvršilnega organa ter o delu poslovodnega organa temeljne organizacije, delovne organizacije, sestavljene organizacije in drugih organizacij in skupnosti, v kateri so združili delo in sredstva. (546. člen, prvi in drugi odstavek.)

nih organizacij. Med drugim smo ujeli, da je med posamezniki v tozdih prisotno določeno nezaupanje, češ, kaj če bomo v novem tozdu na nižjem delovnem mestu.

Kmalu za tem se je v razgovor vnovič vključil Emil Kuhar. »Mislim, da v času, ko smo se pospešeno pripravljali na združitve, ni bilo pomanjkanja politične podpore. V okviru občine smo storili vse, kar se je dalo, da bi lahko delavci sami in družbenopolitične organizacije v obeh tozdih prevzele pobudo. Vendar se je v samih tozdih čutil skoraj pasivni odnos do tega, da bi začeli o vsem aktivneje razpravljati in nadaljevati to, kar je bilo dogovorjeno.« Kot Zrelec je bil tudi Kuhar samokritičen: »Je pa dejstvo, da je bila družbenopolitična skupnost takrat malo manj prisotna, prvič zato, ker nismo hoteli pritiskati na delavce in smo jim prepustili iniciativo in drugič, ker so bile volitive in je bilo treba marsikaj opraviti. Ko je

KOMENTAR K RAZMIŠLJANJU DELAVCEV:

Zvonko Kajdič

Bratinščak, ki jima ne grede v račun izgube, neprodane zaloge, nerazjasnjen prihodnji proizvodni program in menazajne tudi vprašanje osebnih dohodkov. Delavka Slavica Vidovič meni, da bo bolje, če se bodo združili in skupno gospodarili. Seveda ne morem reči, kako bo, ko bomo združeni, verjetno pa bodo tisti, ki kakšno rešitev glede programov in da bo za vse dovolj dela. Tu nas bo namreč kasneje več kot 500 ljudi, ki ne morejo biti brez

Milan Dundek

dela, s tem bi bil ogrožen naš obstoj.»

Vnovič smo se spomnili lanskimi problemskih konferenc, ko je največ očitkov letelo na slabo in pomanjkljivo obveščenoost. »Delavci bi radi določene podatke in ne zgolj globalne o prednostih in slabih straneh predvidene združitve,« smo poročali.

V Lesnininem tozdu Mizarstvo Zvonko Kajdič takole razmišlja: »Menim, da integracija prinaša precej prednosti. Sama proizvo-

Branko Semenik

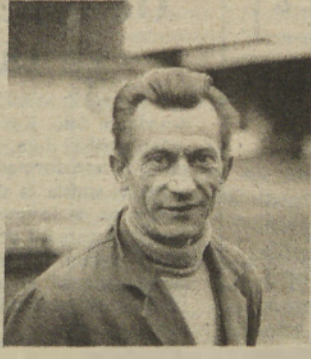
dnja se bo lahko specializirala, saj smo oboji dobro opremljeni. Naši stroji so sicer nekoliko modernejši in lahko se hitro prilagodijo spremembi proizvodnega programa. V tej fazi so sicer še nekatere pomanjkljivosti, saj še vedno ni programa za nov tozd, niso pa tudi določene organizacijske stvari glede skupnih služb. Škoda, da smo z združevanjem tako dolgo odlašali, saj bi jo lahko opravili že pred letom, vendar takrat ne bi bilo dovolj ljudi, ki bi kvalitetno pripravili integracijo obeh lesarskih tozdov v Ljutomeru.

Ivan Smodiš

Milan Dundek je prepričan, da bo do referenduma vse veliko jasnejše in razumljivejše, kajti priprave so v polnem zamahu: vrstijo se zbori delavcev, sestanki delavskega sveta, organizirani razgovori v okviru sindikalnih skupin in druge potrebne aktivnosti.

»Naši sosedje nam očitajo izgubo, pozabljajo pa, da so bili sami v podobnih težavah. Dobro vedo, kakšna so gibanja na tržišču, zlasti v naši panogi, in da se iz leta v leto, celo iz meseca v mesec, spreminjajo gospodarske

Avgust Murgec

razmere. Menim, da bi količjak zanimiv program za nov tozd moral omogočiti, da bomo imeli oboji dovolj dela, sicer pa bomo združeni močnejši,« pravi Branko Semenik. Sorodnega mnenja sta tudi Ivan Smodiš in Avgust Murgec. Slednji, ki je že 30 let zaposlen v Mizarstvu še pomni: »Bili so že težki časi, ki smo jih vedno znali prebroditi in tudi današnji trenutek ni brezizhoden. Mislim, da bi oboji z integracijo samo pridobili. Res pa je, da bi lahko bile priprave za združitve nekoliko bolj intenzivne.«

dopisniki so zabeležili

JANŽEV VRH

Aktivnost mladih

Osnovna organizacija ZSMS Janžev vrh v KS Radenci je vrsto let ena izmed najbolj delovnih v občini Gornja Radgona. Tokrat jo želimo predstaviti predvsem zaradi tega, ker so pred meseci vodstvo te mladinske organizacije prevzele mlade moči. Te pa po aktivnosti prav nič ne zaostajajo za prejšnjimi, torej „starejšo“ generacijo. Uspešno „menjavo generacij“ je omogočila stalna skrb za kadre in njihovo usposabljanje za izvajanje konkretnih nalog v ZSM ter zastavljeni koncept dela. Trdimo lahko, da so mladi na Janževem vrhu glede organiziranja. Dejavnost mladinske organizacije je razdeljena na komisije po interesnih področjih izobraževanje in idejno-politično delo, SLO in DSZ, obveščanje in propaganda, kulturno umetniška dejavnost, MPD, šport in rekreacija ter delovanje mladih v delegatskem sistemu v KS.

Po volilno-programski konferenci v septembru so se mladi aktivno vključili v priprave na mladinski kongres, kjer so podrobneje ocenili svoje mesto in vlogo v današnji skupnosti ter nakazali konkretne smernice za prihodnje delo. Izdali so Informacije, za boljše informiranje krajanov pa izdelali oglasno desko, na kateri redno objavljajo stenčase. Pred kratkim so zbirali odpadni papir, odločili pa so se, da bodo poskušali še z zbiranjem starega železa. Pred dnevom mrtvih so s kolesi obiskali nekatera spominska obeležja in grobove udeležencev NOB ter jih okrasili. Pripravljajo se za sodelovanje na tekmovalnem v besedi, znanju in spretnosti, v kratkem pa bodo izvedli tudi obrambni dan osnovne organizacije. Skromnejše rezultate dosegajo na športnem področju, ker v kraju nimajo niti enega športnega objekta.

V delovanje posameznih komisij interesnih področij je vključenih precej mladih, kar omogoča njihovo večjo kreativnost ter konkretno usposabljanje vseh sodelujočih, nenazadnje pa tudi prevzem odgovornejših nalog.

-saša-

Izvir, ki nikoli ne usahne

Ob vznožju lendavskih gorc že desetletja priteka voda iz dveh izvirov. Starejši Lendavčarji pravijo, da »vodnjaka« tudi v najhujši suši ne usahne. Marsikdo se odzveja, posebno v vročih poletnih dneh, hkrati pa je zanesljiv vir takrat, ko je z vodovodom kaj narobe.

Jože Žerdin

Pa naj še kdo reče, da je koritarstvo, ki ni donosen posel, v Pomurju izumrlo! Ta dva Roma, ki ju je naš dopisnik ujel na filmski trak pred lendavsko žago, še vedno neustrahovano dolbata topolov, vrbov in lipov les in z izkupičkom sta ob prodaji kar zadovoljna.

J. Ž.

VERŽEJ

Po uspehih novi načrti

V nekaterih vaseh v krajevni skupnosti Veržej je prejšnji mesec potekel krajevni samoprispevek, v dveh vaseh pa bo aprila prihodnjega leta. Z dosedanjim samoprispevkom so zbrali prek 8 milijonov dinarjev. Sredstva so porabili za asfaltiranje 14 kilometrov vaških cest, s predvidenim ostankom denarja pa bodo dali izdelati projekte za kanalizacijo v Veržeju, tako kot so se z referendumom odločili.

V zadnjem času pa se v tej krajevni skupnosti kažejo vse večje potrebe po napeljavi telefonskega omrežja, saj še štiri vasi nimajo niti enega telefonskega priključka. Skupščina krajevne skupnosti je naredila plan dela za naslednjih pet let in ugotovila, da tudi tokrat ne bo šlo brez uvedbe krajevnega samoprispevka. Za napeljavo telefonskega omrežja in asfaltiranja še preostalih vaških cest bi potrebovali 15 milijonov dinarjev. Da bi zbrali toliko sredstev, bodo spomladi uvedli zbiranje krajevnega samoprispevka. Prav tako bodo uvedli poseben krajevni samoprispevek za vzdrževanje poljskih cest. Tega naj bi plačevali vsi lastniki zemljišč, ki ceste uporabljajo.

Janez Ferenc

ČRENŠOVCI

Upravičeno se jezijo

V Črenšovcih so že nekaj let nejevoljni zaradi onesnaževanja okolja, predvsem okolice osnovne šole „France Prešeren“, bloka posvetnih delavcev in zdravstvenega doma, vključno z lekarno. Stvar se vleče že več kot deset let in neprijetne vonjave občutijo tukajšnji krajanje. V zadnjih letih pa se je temu pridružil še zdravstveni dom, predvsem s svojo greznico. V Črenšovcih se čudijo, zakaj ta pereči problem ne gane nikogar, niti sanitarne inšpekcije. Znano je tudi to, da že več kot pol leta leži na dvorišču šole čistilna naprava, za katero se ne ve, ali bo kdaj nameščena.

Jože Žerdin

GRADIŠČE V SLOV. GORICAH

Z aktivnostjo nadaljujejo

Mladi v Gradišču v Slovenskih goricah so pred kratkim izvolili novo vodstvo. Za predsednico organizacije so izvolili Marijo Drumlič, ki je bila več let aktivna pri organizaciji različnih prireditev. Dogovorili so se, da bodo organizirali več akcij in da se bodo pogosteje sestajali. Rečeno je bilo, da bo zaživela klubska dejavnost in da se bodo mladi še bolj vključevali v različne akcije na območju krajevne skupnosti. Na zadnjem sestanku so se dogovorili, da bodo ob dnevu republike organizirali oddajo Pokaži kaj znaš, na kateri naj bi sodelovali mladi predvsem iz lenarške občine.

Janez Lorber

CEKRI IZ BILJA

V pokrajni ob Muri se s pletenjem cekarjev na mnogih kmečkih domačijah ukvarjajo predvsem ženske, ki si tako krajšajo prosti čas. Pri pletenju cekarjev iz bilja je Anika Zdravc iz Lipe naredila korak naprej. Cekarje „oblači“ s plastiko; pravi, da so taki trdnjši in menda tudi boljši. Minulo zimo so pri Zdravcavih napletli okoli dvajset cekarjev. Spretno Anikine roke so se sedaj na jesensko-zimski čas že lotile dela.

J. Žerdin

PETANJCI

Ob uspehih še nekaj za razmišljanje

V Petanjcih so na razširjenem sestanku pregledali dosedanje delo. Kar precej so naredili. Obnovili so vaško gasilski dom, asfaltirali štiri kilometre cest in ob dveh transformatorjih uredili še poljske ceste.

Precej smisla za skupno delo imajo v Petanjcih, včasih pa se le potozijo ob dejstvu, da bi lahko marsikaj naredili posamezniki, strokovno usposobljeni občani. Čevljarji, krojači, kovači... še bi lahko naštevali. Grede te obrti res v pozabo, ali pa jih premalo cenimo in vrednotimo?

Na kaj vse se mi ljubi Pomurci ne spomnimo v energetski krizi, takrat, ko motorji izskajo zadnje kaplje bencina... Krava Bimba je žejnega fička žejna potegnila do bencinske črpalke v Lendavi. Fiček se je „odžejal“, kako pa je bilo pozneje z nagrado za Bimbo, pa ne vemo... J. Ž.

Delegacijam zagotoviti enakopravnejši položaj

Praksa je pokazala, da uveljavljanje delegatskih odnosov še vedno spremlja tudi kopica slabosti, ki pa bi jih lahko odpravili z odgovornejšim in bolj zavzetim delom družbenopolitičnih organizacij, posebej zveze komunistov. Nesprejemljivo je, da se le-ta redkokdaj vprašajo, kaj in kako delajo delegacije, da jim ne pomagajo dovolj ter da jim tudi samoupravni organi v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih le redkokdaj posvetijo kanček pozornosti. V Murski Soboti, denimo, ugotovljajo, da so med najaktivnejšimi delegati v zboru krajevnih skupnosti občinske skupščine, da-leč najslabše pa je delo delegacij za skupščine posameznih samoupravnih interesnih skupnosti. Eden od vzrokov, da je tako, je tudi v miselnosti mnogih ljudi, ki delegacij še niso sprejeli kot povsem enakopravnih samoupravnih teles.

Dobršen del krivde za takšen položaj nosijo komunisti v osnovnih organizacijah, katerih delo je marsikdaj togo in neprilagojeno samoupravni delegatski praksi. Na tem področju je namreč še pre malo storjenega, zlasti pa neposredno v okoljih, kjer ti komunisti živijo in delajo. Zato ni povsem zaživel tudi družbenopolitični zbor v občinski skupščini. Da bi kakovost in pestrost delegatskih odnosov, ki jim po drugi strani vendarle ne gre odrekati tudi uspehov, še bolj vgradili v razpletene samoupravne odnose, bo potrebno delegacijam v vseh okoljih zagotoviti enakopraven položaj z drugimi organi upravljanja.

Najnovejši program izobraževanja in usposabljanja delegatov iz murskosoboške občine, ki ga je izdelal koordinacijski odbor pri občinski konferenci socialistične zveze, temelji na izkušnjah iz prejšnjega mandatnega obdobja, v znatni meri pa je tudi izpopolnjen.

Posebnost v njem je prav gotovo izobraževanje predsednikov delegacij, katerim so namenili tri teme.

To so sistem informiranja, vodenje sestankov, kjer se opažajo velike napake, in pa tema o razmerjih organov oblasti v okviru občine. Na ta način bi naj delegati dobili jasnejši vpogled v to, na kakšen način se oblikujejo posamezni predlogi, kako se sprejemajo, kdo je odgovoren za določeno delo in podobno. Hkrati pa nameravajo delegate deliti tudi po skupinah, in

sicer glede na mesto, ki ga imajo v delegatskem sistemu, se pravi posebej za zbor združenega dela, krajevnih skupnosti ter splošnih in posebnih delegacij samoupravnih interesnih skupnosti.

Vse to bo zahtevalo ogromno dela, saj načrtujejo celo 250 seminarjev v štirih fazah, ki se jih bo udeležilo okrog sedem tisoč slušateljev. Izobraževanje, za kar bo posebej poskrbela murskosoboška delavska univerza, je zastavljeno nadvse široko, s čimer bi naj delegatoma omogočili čim uspešnejši prenos znanja v prakso. Nedvomno pa se lahko veliko doseže že s samim izborom tem, kakor tudi z oblikami in metodami dela. Zato je spodbudno dejstvo, da ne načrtujejo samo diskusij, temveč tudi metodo študija primera, kar omogoča slehernemu delegatu, da pridobi dovolj koristnih izkušenj za nadaljnje delovanje v delegatskem sistemu. Prek javnih občil, zlasti Vestnika in radia, nameravajo tudi javno odgovorjati na najzanimivejša vprašanja dele-

gator, ki bodo zastavljena na omenjenih seminarjih.

Pred očmi pa je treba imeti dejstvo, da obsega murskosoboška občina zelo veliko področje, saj je razen številnih organizacij združenega dela zajetih v izobraževanje tudi vrsta delegatov iz kar 42 krajevnih skupnosti, ki so razmetane na oddaljenosti okrog 40 kilometrov. V prvi fazi so v programu usposabljanja delegatov poleg teme o družbenopolitičnem sistemu vključili tudi vprašanje aktualne gospodarske situacije. Pa se za pri sami organizaciji predavanj srečujejo z določenimi problemi.

Predavanja morajo namreč sestaviti tako ekonomično, da bodo na velikem področju čimbolj skrbeli za varčno porabo bencina. To pa pomeni, da bo skupina predavateljev z enim avtomobilom lahko hkrati obiskala več krajevnih skupnosti v murskosoboški občini. Stabilizacija očitno ni obšla tudi področja izobraževanja in usposabljanja delegatov!

Milan Jerše

BELEŽKA

„Obtoženci“ prisotni, „tožitelj“ ni bilo

Oskrba prebivalstva je v današnjem času gotovo sila odgovorna zadeva, ki leži na občini in trgovski organizaciji, ki je nosilec predskrbne občanov. Kljub temu dejstvu in številnim govoricam, ki so pred neinformiranostjo, so sveti potrošnikov v krajevnih skupnostih lendavske občine neaktivni, skoraj bi rekli, da jih ne zanima, kako je predskrbo na njihovem območju. Da je temu tako, dokazuje tudi nesklepnost konference potrošnikov lendavske občine. Od 18 delegatov iz krajevnih skupnosti jih je nanjo prišlo le pet, medtem ko niso bili prisotni vsi odgovori za preskrbo, na katere marsikdaj tudi neupravičena kritika. V prisposobi bi lahko dejali, da so se kot udeleženci »obtoženci«, »tožitelj« pa ni bilo. Kaj je temu vzrok? Ali res neaktivnost svetov potrošnikov v krajevnih skupnostih ali pa morda ti sveti menijo, da je z oskrbo občanov lendavske občine vse v najlepšem redu. Trgovci pravijo, da bi jim bili nasveti občanov, torej svetov potrošnikov, dobrodošli, kar so potrili tudi v Lendavi, kjer vedno prislutneje mnenju sveta potrošnikov krajevne skupnosti. Kaj, ko teh nasvetov ni, ni dogovarjanja, zato pa je več govoric, ki povzročajo potrošniško mrzlico, ki jo žal povzročajo tudi nekateri trgovci. Kaj pa odgovornost? Ali ljudje, ki jim je bila zaupana naloga nadzora preskrbe v krajevni skupnosti, ne čutijo potrebe, da bi komu odgovorjali, recimo krajevni konferenci SZDL ali svetu krajevnih skupnosti? S problemom se bo potrebno resneje spoprijeti tudi v občinski konferenci SZDL, pod okriljem katere konferenca potrošnikov deluje.

Jani D.

SKUPŠČINI ŠTUDENTOV POMURJA V LJUBLJANI OB ROB

Prekmurci (osamljeni?) na barikadah

Upajmo, da čez šestdeset študentov iz ljubljanskih in nekaj gostov iz mariborskih fakultet tudi na srečanjih v prihodnje ne bo razočaranih. Vsekakor pa toliko manj, kolikor bodo naša skupna srečanja pogostejša, boljše organizirana, vsebinsko izpolnjena, pristna in domača. Z omenjenimi kvaliteta, katerim lahko pripišemo še objektivno kritičnost, bi lahko okarakterizirali tudi skupščino Kluba študentov Pomurja. Na njej je predsednica kluba Jasna Zver, ki je bila ponovno izvoljena, ocenila dosedanje delo in ugotovila, da je klub končno že registriran, kar pa ne pomeni, da študentje bodo več registrirali »določene« problemov in slabosti. Povsod, kjer mladi živimo in delamo, se srečujemo tudi z različnimi problemi: težave s prostori, finansiranjem, študijske obveznosti, ki ne omogočajo temeljitejšo izrabo prostega časa, itd.

Iz samokritičnih razprav študentov lahko razberemo, da je od že tradicionalnih prireditev: brucovanja z bujto repo, piknika na Šmarni gori in Savi, najemanja igrišč za rekreacijo, sodelovanja na plavalnih tečajih, kegljanja s priškimi študenti, sodelovanja na proslavah, predavanjih in združenja v enem izmed najpopularnejših zbirališč mladih vedno bolj pomembno stalno povezovanje z delovnimi ljudmi in občani v matični regiji.

Zavedati se moramo, da se bomo prej ali slej vrnili v rojstni kraj, kjer se s svojo diplomno ne smemo vpisati v knjigo nezaposlenih, ampak s stalnimi stiki z družbenim delom dokazovati, da lahko računajo na nove moči, kvalitetno znanje in pridobljene sposobnosti.

Konkretni in izrazitejši stiki z različnimi družbenopolitičnimi

organizacijami bi morali biti odraz poglobljenega sodelovanja z občinskimi konferencami zveze socialistične mladine. Predsednik mladih v Murski Soboti Stanko Kerčmar je že s svojim prihodom na skupščino dokazal, da ni malodušen do zaposlovanja mladih v murskosoboški občini. Mar bodo predstavniki ostalih občinskih konferenc v Pomurju dokazali ravno nasprotno? Najverjetneje ne, vendar bi se tudi izgovori na stabilizacijo, ob prepovednem samoupravnem dogovarjanju, zdeli neprimerni, kajti nesorazmernost študentov, ki so pripravljeni delati v klubu in vseh ostalih pomurskih študentov, je zaenkrat dovolj očitna.

Razkorak med normativnim in stvarnim bo seveda odpravljen z doslednim uveljavljanjem sprejetih sklepov, od katerih naj omenim sodelovanje s klubi študentov, posebno v Ljubljani in Mariboru, nenahna prizadevanja za vklju-

čevanje slehernega študenta vzpostavljaj in ohranjevati starih ljudskih običajev, jezika, predvsem pa skupno delo v komisijah, kjer se bodo kresila različna mnenja in oblikovale skupne rešitve.

Naj se ne bi nihče počutil osamljenega. Bil vase zaprt, kajti samo s skupnimi močmi lahko uresničevali tudi na 11. kongresu ZSMS sprejete sklepe in naloge. S stalnim prizadevanjem za preobrazbo zastarelega in nepotrebnega moramo kompromisno dokazovati, da potrebujemo kongresov potrebujemo klubov in najrazličnejših inštitucij zaradi njih samih, temveč ne so le-ti zrcalo naših potreb, pravih za koordinatorski skupnih želja. Zato v okviru njih uresničevanja morali ukiniti in razpustiti elan „prekvalificirani“ v drugem, bolj revolucionarnem.

MILAN SKLEPČAR

V Radencih zborovali imunologi

V soboto so v znanem zdraviliškem mestu ob Muri sklenili tri dni ni 7. simpozij imunologov, na katerem se je zbralo več kot dvesto strokovnjakov s področja te vede medicine, ki odkriva različne bolezni in nove načine zdravljenja. Zdravniki, ki so v treh dneh prisluhli k številnim referatom in v njih tudi sami sodelovali, so prišli iz vseh republik in pokrajin Jugoslavije, predsednik slovenskega imunološkega društva profesor dr. Marjan Vozelj pa je o namenu srečanja dejal, da gre predvsem za pregled dosežkov lastnega napredka na področju imunologije kot tudi za izdelavo novih metod za diagnostiko odkrivanja različnih bolezni in načinov zdravljenja. Opozoriti kaže tudi na podatek, da se v Jugoslaviji z imunologijo ukvarja vedno več zdravnikov, biologov, biokemikov in drugih ter da postaja imunologija v sodobni medicini vedno bolj grešljiva.

Madžarska pesa za ormoško tovarno sladkorja

Z uvozom 37 tisoč ton sladkorne pese preko maloobmejne prometa bodo za 10 dni podaljšali obratovanje tovarne sladkorja v Ormožu. V četrtek, 4. novembra, je prispel prvi vlak s sladkorno peso. Dnevno bodo z vlaki prepeljali v ormoško tovarno 1.200 ton pese.

Dobri sosedski odnosi in razvejano sodelovanje v maloobmejni trgovinski menjavi med Jugoslavijo in sosednjo republiko Madžarsko se je ponovno potrdilo z uresničitvijo dogovora o prodaji madžarske sladkorne pese ormoški tovarni sladkorja. Uvoženo peso, vredno 1,3 milijona dolarjev bo naša stran plačala z izvozom Iskrinih izdelkov ročnega električnega orodja.

Peso je uvozila zunanja trgovina ABC POMURKA, ki je tudi preteklo leto iz Madžarske za Tovarno sladkorja Ormož uvozila 20 tisoč ton pese. Sicer je Zunanja trgovina ABC POMURKA v letu 1981 samo v maloobmejnem prometu z Madžarsko v obe strani realizirala promet v višini 4,5 milijona, letos pa bo ta promet presegel 5 milijonov dolarjev. Madžarska pesa je iz kontingenta 50 tisoč ton tržnih presežkov letošnje obilne letine. Pesa je izvozil budimpeštanski Agroimpex.

Boris Hegeduš

Nove zaščitne cene za živino in poljščine

Kot poroča Tanjug, je zvezni izvršni svet 5. novembra določil prodajne in zaščitne cene glavnih kmetijskih pridelkov za leto 1983. S tem je izpolnil svojo obveznost, ki jo ima kot podpisnik družbenega dogovora o razvoju kmetijstva. Poudarimo naj, da objavljene cene orientacijske cene in podlaga za samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje, oziroma za sklepanje pogodb o odkupu in prodaji proizvodov. Določene zaščitne cene naj bi tudi zagotovile ekonomsko varnost kmetov, ker pogodbe o odkupu ne morejo upoštevati nižjih cen kot zaščitnih.

In kakšne so nove cene? Določena prodajna cena pšenice, kakor tudi zaščitna cena, je 13 dinarjev. Za koruzo je prodajna cena 10,30, zaščitna pa 9,27 dinarja. Za sončnice 25, zaščitna pa 22,50 dinarja. Za sojo 25,20, zaščitna pa 22,70 dinarja. Cena sladkorne pese bo 2,50, zaščitna pa 2,25 dinarja. Cena pitanih žit bo 86,40, zaščitna pa 77,76 dinarja. Za prašiče je 76,80, zaščitna pa 69,12 dinarja.

Objavljene cene niso visoke. Predsednik poslovnega organa sozd ABC Pomurka je v izjavi za naš list povedal, da so kmetijski predlagali precej višje cene, kajti stroški pridelovanja poljščin in pitanja živali hitreje naraščajo kot pa se dvigajo cene poljščin oziroma prireje v pitališčih. Tako na primer znaša sedanja cena prireje kilograma žive teže prašičev 90 dinarjev, pri govedu pa kar 10,50 dinarjev. Torej so dejanske cene višje do 20 odstotkov od pravkar določenih »zveznih« cen. Torej, če bodo vseskozi obveljale objavljene cene, se utegne zgoditi, da bo prireja mesa še bolj upadla. Tega pa si seveda ne moremo privoščiti. Sicer pa so, kot zapisano, objavljene cene izvršnega sveta SFRJ orientacijske in so torej podlaga za dogovarjanje in priznavanje dejanskih cen. Prej ko slej bo napočil čas, da proizvajalci mesa in poljščin priznajo dejanske stroške. Spriznati se bo pač treba, da so časi, ko smo imeli poceni hrano, minili. S tem seveda ni rečeno, da tudi v kmetijski proizvodnji in mesni predelavi še ni možnosti za racionalnejšo in s tem cenejšo proizvodnjo oziroma predelavo. Sedaj določene prodajne, še bolj pa zaščitne cene, bodo tudi pripomogle, da bodo pridelovalci hrane vedeli, pri čem so. Tako imajo namreč nek temelj, na katerem lahko gradijo oziroma vedo, po kakšni najnižji ceni je trg pripravljen sprejeti njihove proizvode. Glede na to, da je povpraševanje po hrani večje od ponudbe in ker tudi stroški pridelave hrane stalno naraščajo, naj naše kmetovalce »potočajo«, da bodo prihodnje leto odkupne cene prav gotovo višje kot pa smo jih navedli v tem zapisu. Torej kar pogumno naprej — za večjo proizvodnjo.

Š. S.

Kot kaže količina nepospravljenih pridelkov, tudi letos ne bova imela problemov z ozimnico.

Tudi kmečka žena zna dobro gospodariti

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

Redke so kmečke ženske, ki se odločijo, da se bodo ukvarjale s preusmerjeno proizvodnjo. Med te sodi 42-letna Marija Sabotin iz Lipovca. Potem, ko se je mož Ivan začasno zaposlil v Avstriji, da bi zaslužil potreben denar za boljši jutri, Marija ni stala križem rok, temveč se je odločila, da se preusmeri v živinorejsko proizvodnjo.

Pri tem so ji kajpak pomagali z nasveti kmetijski strokovnjaki. Tako se je leta 1975 odločila in najela 100.000 dinarjev kredita pri kmetij-

hlevi in kmetijska mehanizacija, to tudi zgovorno potrjujejo. Pa ne samo to! Gradbeni material na dvorišču čaka na gradnjo. Odločili so se, da si zgradijo nove hleve za 50 tekačev. Z gradnjo so nameravali začeti že letos, vendar niso pravočasno dobili potrebnega materiala, zato bodo začeli graditi spomladi prihodnjega leta. Tudi tokrat so najeli 250.000 dinarjev kredita pri kmetijski zadrugi Panonka.

Brez kredita bi se težko odločili za gradnjo, tako pa bo šlo.

Na dvorišču pri Sabotinovih v Lipovcih. Srečko z materjo Marijo.

ski zadrugi Panonka za gradnjo novega hleva za 20 glav živine, kajti starih levi so bili premajhni. Začetek je bil težak, vendar veselje do dela je kmalu rodilo sadove, ki so ji dajali nove spodbue.

Okrog šest hektarjev zemlje, ki je bilo na razpolago, je bilo premalo za načrtovano vzrejo živine, zato je vzela v najem še 1,5 hektarja. Doma pridelana hrana za živino je boljša in cenejša kakor draga krmila.

Pri Sabotinovih v Lipovcih imajo danes v hlevu 17 glav govejih pitancev in 10 pujskov. Resda to ni veliko, vendar za njihove razmere dovolj, da lahko dobro gospodarijo. Sicer pa je v zadnjem času bolje, pravi Marija, kajti sin Srečko se je po osnovni šoli odločil, da bo ostal na kmetiji in ji veliko pomaga. To ji je tudi dalo spodbudo za razširitev živinorejske proizvodnje. Dobrodošla pa je tudi pomoč 71-letne matere Marije in hčerke Brede, ki obiskuje šteti razred osnovne šole v Beltincih. O vrtnitvi iz Avstrije pa razmišlja tudi mož Ivan, ki pravi, da je dovolj potepanja po tujini. Njegova vrtnitev bo, kajpak razbremenila ženo Marijo.

Naš obisk pri Sabotinovih v Lipovcih je pokazal, da gre za napredno kmečko družino, ki si je s pridnim delom veliko ustvarila. Nova stanovanjska hiša, ki sicer še ni povsem dograjena, novi

Z izgradnjo novih hlevov bodo pri Sabotinovih v Lipovcih povečali živinorejsko proizvodnjo. V ta namen bodo tudi prilagodili proizvodnjo krme. Sicer pa največ pridelujejo koruze za silažo in v zrnih. Ta kultura pa bo tudi v prihodnje imela prioriteto. Poleg koruze pa pridelujejo še krompir in še nekatere druge poljščine za svoje potrebe in tudi zaradi kolobarjenja.

Čeprav Marija ni najbolj zadovoljna s cenami živine, ki tudi niso enotne, zaenkrat vse proda kmetijski zadrugi Panonka, s katero ima kooperacijske odnose. Tako namerava tudi v prihodnje, zlasti še, ker upa, da se bodo tudi cene prilagodile pravi vrednosti glede na vloženo delo in tudi dokaj draga krmila, ki so kljub doma pridelani krmi potrebna. Današnja prizadevanja za večjo proizvodnjo hrane doma bodo morala izboljšati tudi cene kmetijskih proizvodov.

Ob koncu našega zapisa z obiska pri Sabotinovih v Lipovcih naj povemo, da je kmetija dobro mehanizirana, saj razpolagajo z dvema traktorjema in številnimi priključki. Potrebovali pa bi še trosilec gnoja. Pa še to!

F. M.

TURNIŠČE: cene pujskov

Pretekli četrtek (4. nov.) so rejci pripeljali na sejnišče v Turnišču 95 pujskov. Prodali so jih okrog 75, in sicer po cenah od 3.500,00 do 4.200,00 dinarjev za par pujskov. Medtem so začetek sejna premaknili s 6. na 7. uro zjutraj.

Kaj bomo delali v mesecu novembru?

V SADOVNJAKU

V tem mesecu je praviloma sadno drevje obrano, pridelek je v kleti ali predelan za shranjevanje. Da sadje v shrambi ne bo prehitro zorelo, gnilo in venelo, naj bo prostor, kjer ga hranimo primerno hladen in ne presuh. Shrajeno zalogo sadja pa moramo večkrat pregledati in nagnite plodove odstraniti. Nagnite plodove ne samo da odstranimo iz zaboja, marveč jih moramo odstraniti iz prostora, kjer imamo shrajeno sadje. Nagnito sadje obrežemo in vse kar je gnilega spravimo na primeren prostor — med smeti, da preprečimo širjenje sadnih boleznih, zdrav del sadeža pa lahko zaužijemo bodisi svežega ali pa skuhamo kompot. Ni pa gospodarno odmetavati nagnitih jabolk. V tem mesecu nadaljujemo s sajenjem sadnega drevja. Če bi nastopil mraz, s sajenjem prenehamo, drevje pa zakopljemo v gredah ali na vrto. Pri posajenem drevju pokrijemo kolobarje z gnojem, kompostom ali z listjem. Ko odpade listje začnemo drevje čistiti. Mlada debla zavarujemo pred zajcem s slamo, koruznico ali lubjem, koli itd. Najboljše so seveda žične mreže. Po čiščenju odrezane veje naj prek zime ostanejo v sadovnjaku, da jih bodo morebitni glodalci gladali in prizanesli mladim deblom.

Splošno pravilo pa naj bo, da s slabim obiranjem, sortiranjem in shranjevanjem sadja gre v nemar veliko denarja, da pa bo v prihodnjem letu obilen in zdrav pridelek, gnojimo, čistimo in škropimo sadno drevje že v jeseni in pozimi.

V VINOGRADU

Vinograde gnojimo s hlevskim gnojem in kopljemo ali orjemo. Preorana zemlja naj ostane v brazdah. Režemo rozge za cepiče, posebno tam kjer je pogosta zimska pozeba. Pripravljamo les za kole in stebre za žične opore. Skrbimo za gnoj in kompost in ga zvozimo na kraj potrebe. V kleti bo prenehalo burno kipenje. Sode dopolnimo z novim vinom do vrha, veho postavimo rahlo in je še ne zabijemo.

NA VRTU

V tem mesecu je zadnji čas, da pospravimo pridelano zelenjavo in jo spravimo v kleti, tople grede, zasipnice, zaboje itd. Če še nismo posadili v zabojeke za zimo peteršila, zelene in drobnjaka, je sedaj zadnji čas. Pod streho spravimo fižolovke, natičje in kole za paradižnike, da nam čez zimo ne bo zunaj propadalo. Vse prazne grede pognojimo in prekopljemo, odpadke pograbimo in spravimo na kompost.

Na primernih krajih naredimo do pol metra globoke in prav toliko široke jame, ki jih obložimo z gnojem in pokrijemo z zemljo. To bodo dobre pasti za razne škodljivce. Jame bomo spomladi odkrili in mrčes v jami uničili.

A. H.

ABC Pomurka presegla izvozni plan

Ob dobrih izvoznih uspehih v ABC Pomurki že načrtujejo večjo proizvodnjo za izvoz v letu 1983

ABC POMURKA je do konca septembra izvozila za 3658,792 milijona dinarjev blaga. Slednje pomeni, da so naše združene organizacije v devetih mesecih izvozile za 86,88 odstotka od predvidenih 428,480 milijona dinarjev, za koliko naj bi po planu letos izvozile OZD, združene v ABC POMURKA. Ob tem, da so doseženi rezultati prodaje na tuje dobri, pa je posebna pozornost na seji direktorje veljala novim stimulativnim meram za spodbujanje izvoza. Med drugimi so »pozdravili« pe ZIS, ki omogoča uvoz zaradi izvoza. Gre namreč za ukrep, da delovne organizacije lahko uvozijo

potrdil tudi SISEOT, bo letošnji izvoz in seveda plani, pri čemer bi naj, kar se ABC POMURKE tiče, veljalo opozoriti, da bi Zunanja trgovina morala najti ob že utečenem izvozu mesa pot na tuje tržišče tudi za drugo blago. Ko je govor o izvozu, pa nikakor ne gre prezreti, da bodo organizacije morale od načrtovanega izvoza odvesti prispevek, ki gre skupnosti, ne glede na to, če bodo prodajo na tuje tržišče uresničile ali ne. Prav zato bi veljalo izvoz načrtovati po obdobjih, ko ga dejansko mislijo uresničiti. Slednje posebej velja za kmetijce, ki izvažajo predvsem izena, pač potem, ko poljščine do-

V letošnjem letu bo kmetijstvo SR Slovenije z načrtovanim izvozom ustvarilo 7,18 milijarde deviznih dinarjev, kmetijci pa bodo uvozili repromaterialov in drugega blaga za 7,52 milijarde. Od omenjenega izvoza ga kmetijci ABC POMURKA ustvarijo 5,8 odstotka, pri uvozu pa imajo pravico da od 7,52 milijarde izkoristijo 7,2 odstotka, vendar bodo letos uvozili le za polovico pripadajoče vsote.

V Pomurju, kjer kmetijstvo združuje ABC POMURKA, pa ob tem, da so vse sile zastavili za izvoz, tačas razmišljajo predvsem o tem, kako v prihodnjem letu zagotoviti potrebno krmo za živino. Ne gre namreč prezreti, da so številne sestavine močnih krmil iz uvoza. Izračunali so, da bo za rejo 29.674 goved, 188.352 prašičev in načrtovano proizvodnjo 517.899 hektolitrov mleka, 8.790 milijonov enodnevni piščancev in 7.833 ton piščančjega mesa potrebnih 100.431 ton krmil. Za pripravo slednjih pred mešalnice porabijo 78.432 ton koruze. Slednje bodo v Pomurju pridelali 26.600 ton, znaten del pa je bodo še zmeraj dokupili v Vojvodini.

Boris Hegeduš

do 50 odstotkov repromateriala, če končni izdelek, v katerega ga vgradijo oziroma uporabijo, prodajo na tuje tržišče. Hkrati pa so izvozniki opozorili, da 20 odstotna devalvacija pri izvozu na razna tržišča ne bo imela enakih učinkov, saj so se zmanjšale stimulacije za izvoz v Družene države, pa tudi za prodajo blaga v države tretjega sveta in članice SEV.

Ob tem pa le ne gre prezreti, da so se povečale spodbude za izvoz v zahodnoevropske države, pri katerih beleži Jugoslavija največji primanjkljaj v blagovni menjavi. Kako bo z izvozom prihodnje leto? Osnova za načrtovanje je iz-

zorijo. V nasprotnem primeru, če bodo predložili le letni plan izvoza, bodo morali že ob prvem tromesečju nakazati devizni prispevek skupnosti, kljub temu, da v začetku leta ne bodo nič izvozili.

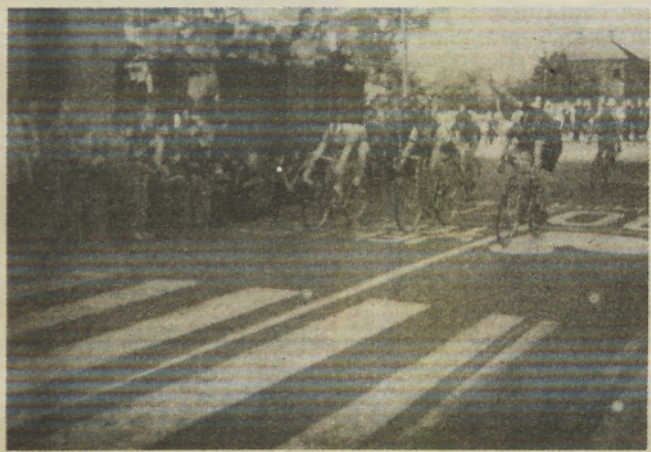
Vsekakor ne gre prezreti, da so obveze do skupnosti že zdaj »odjedle« 63 odstotkov deviznega priliva, v prihodnjem letu pa bodo še za 2 odstotka večje. Družbena skupnost pa je pripravila tudi mere stimuliranja izvoza tako, da bodo posebej stimulirali neto devizni priliv — progresivno pa bodo nagrajeni tudi izvozniki, ki bodo plan izvoza presegli.

KOMENTIRAMO

Titan in Mihalič najuspešnejša Pomurca

Končana je bila letošnja kolesarska sezona. Kaj je prinesla edinemu pomurskemu kolesarskemu klubu Pomurje iz Beltincev s sekcijama v Veržeju in na Tišini, komentira strokovni vodja kluba Janez Sreš.

V pretekli tekmovalni sezoni je imel klub registriranih 24 tekmovalcev v članski, mladinski in pionirski konkurenci ter najmanj dvakrat toliko neregistriranih kolesarjev. Poleg tega pa je bila v letošnjem letu tudi ustanovljena sekcija rekreativcev in veteranov, ki združuje nad 100 članov. Zastavljeni program odbora za tekmovalni šport je bil v celoti realiziran. Tekmovalci vseh treh kategorij so imeli v letošnji sezoni 171 treningov in sodelovali na 34 medklubskih in mednarodnih tekmovanjih s povprečno udeležbo po 12 tekmovalcev na dirki. Med temi dirkami so bile najpomembnejše ekipino in posamično državno prvenstvo v Kranju in v Beogradu ter dvodnevna mednarodna dirka za »Pokal gradbenika« v Szombathelyu na Madžarskem. Kolesarski klub Pomurje iz Beltincev je organiziral štiri medklubske prireditve, med katerimi je bila najpomembnejša XXIV. dirka »Po Pomurju«, ki jo je klub organiziral v okviru praznovanja 35-letnice ustanovitve kluba in je veljala za cestno ekipno in posamično prvenstvo Slovenije za vse kategorije. Poleg tega je imel klub še devet klubskih dirk za svoje člane. Na treningih, medklubskih in klubskih dirkah so tekmovalci prevozili pri članih in mladincih povprečno 15.000 km, pri pionirjih pa 7.000 km na tekmo-

valca. V kvantitativnem pogledu smo z realizacijo tekmovalnega programa lahko zadovoljni, medtem ko v kvaliteti nismo dosegli pričakovanih. Zelo perspektivna ekipa petih izenačenih tekmovalcev (Titan, Berden, Čeh, Bertalančič, Bokan) je v začetku sezone sodila med tri najboljše mladinske ekipe v Jugoslaviji. Kasneje, na vrhuncu sezone, pa je popolnoma odpovedala. Tako je na republiškem prvenstvu dosegla šele četrto mesto, na državnem prvenstvu v Beogradu pa deveto. Za naše razmere je to sicer še vedno dober rezultat, vendar pa je potrebno povedati, da klub vsa leta nazaj ni imel tako izenačenih tekmovalcev in je zaradi tega velika škoda, da so zamudili lepo priložnost za boljšo uvrstitev (srebro na republiškem in morda celo bron na državnem prvenstvu). Za takšno stanje sicer obstajajo objektivni razlogi (klub nima profesionalnega trenerja, veliko pomanjkanje rekvizitov in rezervnih delov), kljub temu pa je potrebno pretežni del vzrokov za neuspeh pripisati subjektivnemu faktorju (prevelike individualne ambicije, netovariški odnosi v ekipi, treningi izven programa, vmešavanje nepoklicnih v strokovno delo itd.). Naj navedemo samo primer z republiškega cestnega prvenstva v Murski Soboti, kjer je ekipa Pomurja še 100 m pred ciljem imela srebrno kolajno, na cilju pa je zasedla šele četrto mesto. To pa samo zaradi tega, ker dva tekmovalca nista tako sprintala kot bi lahko, ker v drugi skupini nista več imela možnosti za dobro individualno uvrstitev. Nista računala, da s tem pokvarita ekipno uvrstitev.

Članska ekipa v letošnji sezoni ni bila dovolj pripravljena, ker so nekateri tekmovalci prišli od vojakov, najboljši pomurski tekmovalci Borut Kapun pa je v mesecu juniju odšel na odsluženje vojaškega roka. Ekipa je sicer osvojila tretje mesto na republiškem prvenstvu, vendar je ta uspeh zaradi premajhnega števila sodelujočih in nekompletnih ekip le relativen. Tako kot že nekaj let nazaj tudi tokrat preseneča dobra uvrstitev tekmovalcev Pomurja v pionirski konkurenci. V kategoriji pionirjev »A« so to bili Mihalič, Rojnik, Cigut, Serec, Donša, Vučko in Vezjak, v kategoriji »B« pa Gjergjek, Bedek in Šooš.

Najboljši pionir v Sloveniji v pretekli sezoni je bil Edo Mihalič, čeprav je zaradi bolezni na republiškem prvenstvu dosegel šele četrto mesto. Njegov največji uspeh pa je zmaga na dvodnevni pionirski kolesarski dirki v Novem mestu, kjer so mu strokovnjaki napovedali velike možnosti v razvoju. Med mladinci v posamični konkurenci je bil najboljši Dalivoj Titan, ki ima vrsto uvrstitev do 5. mesta na republiških dirkah, od katerih pa je najpomembnejša 4. mesto na največji enodnevni mladinski dirki Zagreb—Kumrovec—Krapina, kjer je sodelovalo 130 kolesarjev. Največji uspeh Berdena je 2. mesto na mednarodni dirki za »Pokal Gradbenika« v Szombathelyu, medtem ko je bil Čeh najuspešnejši s 3. mestom na mednarodni dirki za »Veliko nagrado Dolac«.

Za tekmovalce KK Pomurja iz Beltincev se je že s prvim novembrom, ko so začeli z vadbo brez koles v naravi, pozneje pa v telovadnici, začela predpripravljalna doba za novo sezono 1983. Predpriprave ki so namenjene predvsem kondiciji, bodo trajale do konca meseca februarja, ko se bodo kolesarji začeli pripravljati s kolesi.

NAMIZNI TENIS

Močan ostal v prvi skupini

Drugi republiški selekcijski turnir članov, ki je bil v Mariboru, je z izjemo peterice najboljših slovenskih igralcev Kovača, Urha, Paviča, Savnika, Šarlaha — ti so sodelovali na zveznih pozivnih turnirjih — ter bolnega Franka, zbral vse ostale najboljše igralce iz Slovenije. Četverica Sobočanov je dosegla več ali manj pričakovane rezultate, čeprav ne gre prezeiti zelo dobrega 5. mesta Mirana Močana, ki mu daje pravico igranja v najboljši skupini slovenskih članov tudi na prihodnjem turnirju.

Po dveletnem premoru so v prvi skupini spet nastopili trije Sobočani Močan, Sercer in Kovač, med katerimi gre predvsem pohvaliti za dobro igro Mirana Močana, ki je z rezultatom 6:5 osvojil 5. mesto. Sercer je z rezultatom 5:6 osvojil 7. mesto in bi bila lahko njegova uvrstitev ob večjem treningu bolj-

ša, najmlajši Dušan Kovač pa je dosegel rezultat 4:7 in osvojil 9. mesto. Povedati je še potrebno, da sta Močan in Kovač prvič igrala v najkvalitetnejši skupini slovenskih članov. V drugi skupini je igral Igor Vinčec in z rezultatom 7:2 osvojil 2. mesto, ki mu daje možnosti, da bo na naslednjem turnirju nastopil v prvi skupini.

Na turnirju članov SV regije so nastopili igralci iz M. Sobote in G. Radgone in dosegli dokaj dobre uvrstitve. Tako je v prvi skupini Varga (Radgona) z rezultatom 6:1 osvojil 2. mesto, Drozdek (Radgona) je v isti skupini z rezultatom 3:4 osvojil 4. mesto. V drugi skupini je Sobočan Vlado Veren dosegel rezultat 5:1 in osvojil 1. mesto, v tretji skupini pa Vrščič (Radgona) z rezultatom 3:3 osvojil 3. mesto.

M. U.

JUDO — EVROPSKO PRVENSTVO

SILVO KAVČIČ OSMI

V Trgovištu v Romuniji je bilo evropsko mladinsko prvenstvo v judu, na katerem je sodelovala tudi reprezentanca Jugoslavije. Med našimi izbranci je nastopil tudi član soboškega Partizana Silvo Kavčič in se kategoriji do 65 kg uvrstil od osmega do desetega mesta. To je bil za mladega Kavčiča prvi večji mednarodni nastop, zato smo lahko z njegovo borbo zadovoljni. Od njega pa vsekakor več pričakujemo v prihodnje. To je bil že tretji nastop soboškega judoista na evropskem prvenstvu. Žal Vinko Apšner, letošnji mladinski balkanski prvak, tokrat ni nastopil, ker je na odsluženju vojaškega roka.

O. S.

MURSKA SOBOTA

TEČAJ ZA NEPLAVALCE

Društvo Partizan Murska Sobota bo v jesenskem in zimskem času ob večernih urah organiziral v bazenu v Radencih tečaj za neplavalce. Prijavijo se lahko vsi, ki bi se radi naučili plavati, zlasti pa so zaželjeni odrasli in stari z otroki. Prijavite se lahko do 20. novembra 1982 po telefonu 21-428 ali prijave osebno prinesete v dom Partizan Murska Sobota od 8. do 15. ure v pisarno ZTKO ali od 17. do 19. ure v telovadnico. Stroški 10-dnevnega tečaja s prevozom v Radence znašajo 350 dinarjev.

SRL — ŽENSKÉ

Zmaga Polane na Ravnah

V predzadnjem kolu slovenske ženske rokometne lige je Polana zmagala na Ravnah proti Fužinarju 15:13. Gole za Polano so dosegli: Kociper 4, Hozjan 4, Horvat 3, Toplak 3, R. Horvat 1, Radgona pa je izgubila v Kočevju z Itasom 12:34. Gole za Radgono so dosegle: S. Mlinarič 8, M. Mlinarič 2, Vrabl in Hamler po enega. V zadnjem kolu igre Polana doma z Eto, medtem ko je Radgona tekmo z Izolo že odigrala.

SNL — VZHOD

Ljutomer : Boč 2:2

V predzadnjem kolu druge slovenske nogometne lige — vzhod je Ljutomer doma igral z Bočem 2:2. V zadnjem jesenskem kolu igra Ljutomer v Brezicah.

Pomurje — Salonit 79:50

V drugem kolu tekmovanja slovenske ženske košarkarske lige je Pomurje brez težav premagalo ekipo Salonita. Koše za Pomurje so dosegle: Koren 34, Skraban 16, Šiško 13, Kardoš 11, Benko 3 in Merklin 2. V naslednjem kolu igra Pomurje z Libelo v Celju.

POMURSKA NOGOMETNA LIGA

Beltinka jesenski prvak

Odigrano je bilo zadnje jesensko kolo v pomurski nogometni ligi. Zmagali so favoriti, in tako ni prišlo do sprememb na lestvici. Naslov jesenskega prvaka je osvojilo moštvo Beltinke iz Beltincev.

Rezultati zadnjega kola: Turnišče : Hotiza 2:0, Petišovci : Dobrovnik 2:3, Črenšovci : Beltinka 1:2, Tišina : Veržej 1:0, Tešanovci : Bakovci 3:2 in Radgona : Lipa 1:1.

Lestvica jesenskega dela	
Beltinka	11 8 2 1 38:17 18
Turnišče	11 7 2 2 30:14 16
Tešanovci	11 7 2 2 34:20 16
Dobrovnik	11 6 3 2 35:29 15
Bakovci	11 5 2 4 28:19 12
Veržej	11 5 2 4 23:16 12
Hotiza	11 5 1 5 25:22 11
Črenšovci	11 2 4 5 14:21 8
Lipa	11 2 4 5 16:33 8
Tišina	11 1 4 6 9:29 6
Petišovci	11 2 1 8 20:31 5
Radgona	11 1 3 7 17:38 5

SNL

Za Muro samo točka

V nadaljevanju prvenstva v slovenski nogometni ligi so pomurski ligaši iztržili eno samo točko. Najprej je Mura v zaostali tekmi nepričakovano izgubila na lastnem igrišču z mariborskim Kovinarjem 0:5, v nedeljo pa je igrala z Rudarjem iz Trbovelj neodločeno 1:1. Gol je v zadnjih sekundah igre dosegel Vrščič. Z visokim rezultatom 1:4 pa je izgubila Nafta v igri s Triglavom v Kranju. Časten zadetek za Nafto je dosegel Zalek. V zadnjem jesenskem kolu igra Mura s Stolum v Kamniku, Nafta pa z Železničarjem v Mariboru.

Slovan	12 9 3 0 43:13 21
Izola	12 8 2 2 27:10 18
Rudar (TV)	12 6 5 1 24:15 17
Šmartno	12 7 0 5 23:17 14
Mura	12 4 5 3 17:23 13
Koper	12 4 4 4 13:18 12
Rudar (Tr)	12 4 3 5 13:12 11
Primorje	12 4 3 5 16:17 11
Železničar	12 2 6 4 13:16 10
Stol	12 4 2 6 17:33 10
Kovinar	12 3 3 6 18:38 9
Tabor	12 3 2 7 19:27 8
Nafta	12 3 2 7 9:24 8
Triglav	12 3 0 9 17:26 6

II. SRL — MOŠKI

Zmaga Bakovec

V predzadnjem kolu tekmovanja druge slovenske moške rokometne lige — vzhod so Bakovci doma premagali Ormoč 34:26. Največ golov za Bakovce so dosegli: Kozelj 10, Lovenjak in Smodiš po 6. Vodeč Polje iz Murske Sobote pa je doživel svoj drugi poraz v Dobovi z 20:21. Izgubil je tudi Krog v Brezicah s 16:26. Na lestvici vodi Fužinar pred Poletom in Bakovci. V soboto pa bodo v Murski Soboti igrali tekmo med Bakovci in Poletom.

II. ONL Lendava

Rezultati predzadnjega kola	
Pince	: Kapca 2:2
Žitkovci	: Graničar 4:2
Odranci	: Polana 5:1
Zvezda	: Renkovci 0:6
Lakoš prost	
Renkovci	8 7 1 0 42:6 15
Odranci	7 6 1 0 47:9 13
Graničar	7 3 2 2 19:13 8
Žitkovci	7 4 0 3 21:21 8
Polana	7 3 0 4 20:26 6
Pince	7 2 1 4 12:25 5
Kapca	7 1 3 3 12:30 5
Lakoš	7 1 2 4 13:27 4
Zvezda	7 0 0 7 7:36 0

ROKOBORBA

VRBANČIČ TRETJI NA BALKANIADI

V grškem Solunu je bilo balkansko prvenstvo v rokoborbi, na katerem je sodelovala tudi reprezentanca Jugoslavije (do 20 let). Med izbranci sta bila tudi člana

napako zaradi neizkušnosti, kar je izkoristil njegov tekmeč in ga tuširal. Potem je Vrbančič v zelo zanimivi in atraktivni brbi premagal Uzuma iz Turčije s tušanjem tik pred koncem borbe. Podlesek je nastopil v kategoriji do 68 kg in zasedel četrto mesto. V borbi za medaljo je izgubil s Sonidismom iz Grčije, pri čemer pa so ga oškodovali sodniki. Podlesek je namreč borbo začel odlično in povedel s 5:0, naposled pa izgubil s 6:5.

Jože Vrbančič — bronasta medalja z balkanskega prvenstva

rokokorskega kluba Pomurje iz Murske Sobote Jože Vrbančič in Franc Podlesek in se odlično odrezala. To še posebej velja za 16-letnega Vrbančiča, ki je nastopil v kategoriji do 55 kg in osvojil tretje mesto in bronasto medaljo. V borbi za odličje je najprej izgubil srečanje z Romunom Korneanujem s tušem, čeprav je bila borba izenačena. V drugi rundi je namreč Vrbančič naredil

Blažo Davidovski

SPORTNA REKREACIJA

Tek parov v Bakovcih

Društvo Partizan Bakovci je preteklo soboto pripravilo prvi tek parov na 4 in 8 kilometrov. Tek se je udeležilo okrog 170 tekačev in tekačic, največ domačinov, predvsem mladih. To je bil prvi poskus društva Partizan Bakovci, ki letos praznuje 10-letnico uspešnega delovanja, da aktivno predvsem družinske pare. Bakovčarji si namreč prizadevajo, da bi s novimi oblikami športne rekreacije k aktivnosti pritegnili čimveč občanov, kar jim tudi uspeva. Desetletni jubilej bo društvo proslavilo v sobotno, ko bo telovadna akademija in slavnostna seja društva, na kateri bodo najzaslužnejšim podelili priznanja. Med udeleženci prvega teka parov v Bakovcih je bil najstarejši tekač 39-letni Maks Volkar, najmlajša udeleženka pa 9-letna Jožica Koprivnikar. Kot zanimivost velja omeniti, da sta na 4 km teka skupaj 32-letni Alojz Štiblar in 9-letna hčerka Danijela, in to dokaj hitro. Ob lepem vremenu je prireditev uspeša, prav gotovo pa bi bila udeležba še večja, če ne bi bila delovna sobota in če lepo vreme marsikaterega kmetovalca ne bi pritegnilo na polje.

REZULTATI — 4 KILOMETRE — DO 30 LET: 1. Nataša Brunec in Andrej Svetanič, 2. Štefan Klemenčič in Bernarda Fister ter 3. Dušan Jerič in Sonja Šehjan; NAD 30 LET: 1. Alojz Štiblar in Danijela Štiblar, 2. Silva Pok in Iztok Lebar ter 3. Marija Petek in Maks Volkar; NAD 40 LET: Štefka Rožman in Janko Rožman; TEK NA 8 KM: 1. Marija Kolmanko in Alojz Horvat, 2. Štefan Fujs in Edita Banfi, 3. Anica Vranič in Miran Vereš, 4. Jože Meglič in Jožica Flegar ter 5. Alojz Gjerek in Ivan Brunec.

F. Mavrič

INVALIDSKI ŠPORT

NAJBOLJŠI KARDINAR

V Celju je bilo republiško prvenstvo invalidov v kegljanju na 100 metrov. Med 150 tekmovalci in tekmovalkami je nastopilo tudi sedem članov DRŠI Murska Sobota. Najboljši med njimi je bil Kardinar v 399 podrtimi keglji. Sledijo: St. Ambruš 378, Kuhar 373, Drvarič 364, 322, Prelog 215 in Anica Ambruš 301.

V soboto bo v Radencih na kegljišču Vikend območno tekmovalstvo invalidov severovzhodne Slovenije v kegljanju v borbenih partijah.

SPORTNE IGRE MUR

PRVA TOZD OBLAČILA

Delavsko športno društvo Mura iz Murske Sobote organizira športne igre delovne organizacije Mura v osmih športnih panogah. Preteklo soto so bile sklepne tekme v malem nogometu, zmagala pa je ekipa TOZD Oblačila.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

KDO KRADENAFTO?

Na upravi za notranje zadeve v Murški Soboti so nam v ponedeljek povedali, da so v zadnjem času evidentirali veliko prijav tatvin plinskega olja. V času pomanjkanja pogonskega goriva si pač bočejo nekateri s protipravnimi dejanji pridobiti nekaj litrov nafte. Tako so s silo odprli več rezervoarjev na traktorjih, tovornih avtomobilih, avtobusih in delovnih strojih. Nekaterih rezervoarjev pa niti ni bilo treba odpirati na silo, saj so jih upravljavci strojev oziroma motornih vozil pustili nezaklenjene. Iz napisanega torej lahko povzamemo: za gorivo, ki ga imamo v zasebnem ali družbenem traktoru, tovornjaku, delavnem stroju... moramo bolj skrbeti. Rezervoar mora biti stalno zaklenjen, pa tudi vozil ne smemo puščati kjer koli (na primer kar na cesti ali na gradbišču), ampak jih je treba imeti v zaklenjenem prostoru.

2. novembra ob 9.10 uri je izbruhnil požar na kopici žitne slame na dvorišču kmetovalca Jožeta Kuharja na Trdkovi. Zgorelo je 8 ton

slame, vredne 30 tisoč dinarjev. Nadejajo se širitev so preprečili domači in okoliški gasilci.

2. novembra ob 21.15 uri je zagorelo v kurilnici centralne kurajve Štefana Gyereka v Rakičanu. Ogenj je poškodoval peč, električne napeljevale in drugo, tako da znaša skupna škoda 100 tisoč dinarjev. Izvedenci so ugotovili, da je začelo goreti, ker je nekdo pustil pepel z žerjavico ob leseni omari v kurilnici.

Se ena delovna nesreča z ličkalnikom za koruzo! Valji so namreč zgrabili prste Marjana J. iz Branoslavec, ki je pomagala ličkati koruzo pri Cirilu Kosiju v Kuršnicah. Nesreča se je zgodila (kot v številnih drugih primerih), ko je hotela z roko odstraniti med valji zagozden koruzni storž.

Čeprav zdaj, ko je manj bencina, ni tako gost promet kot prej, pa prometnih nesreč vseeno ne manjka. V preteklem tednu se je en voznik celo smrtno ponesrečil.

3. novembra ob 10.30 se je zgodila prometna nezgoda na regionalni cesti v Stari

Novi vasi. Voznik tovornega avtomobila s priklopnikom Vladimir Mavrič, šofer pri Ljutomerčanu, TOZD Prevoznništvo, se je peljal iz Radencec proti Ljutomeru. Ker je v Stari Novi vasi z neprijetno hitrostjo zapeljal v dvojni ovinek, je zapeljal s ceste v občestni jarek, nato pa še v potoček. Gmotno škodo ocenjujejo na 1000 tisoč dinarjev.

Neprijetna hitrost in vožnja v »škarje« sta vzrok za prometno nesrečo, ki se je pripetila 4. novembra v Radencih. Kristina Flisar iz Hrastje-Mote se je z osebnim avtom peljala iz Radgone proti Radencem. Pri bencinskem servisu je prehitela tovorni avto, ne da bi se prepričala, če to lahko varno stori. V tem hipu jpa je nasproti pripeljal drug tovornjak. Da bi se izognila trčenju, je zavila v levo, kljub temu pa je z vrati avtomobila zadela ob blatnik tovornjaka. Še več: izgubila je oblast nad vozilom in nazadnje zapeljala v meter globok jarek, kjer se je avto trikrat obrnil in naposled obstal na strehi. Voznica se je lažje poškodovala. njena. sopo-

tnica Štefanija Kšela pa hudo. Materialna škoda na vozilu znaša 70 tisoč dinarjev.

Marjan Pušenjak iz Lukavec se je 6. novembra okrog 19. ure peljal z osebnim avtom skozi Križevce. Na ravnem delu ceste je zaradi nepazljivosti in domnevne vinjenosti spregledal pešca Mirana Tkalca iz Križevca, ki je šel po desni strani v smeri vožnje avtomobilista, ga zadela, zbil po cesti in hudo poškodoval. Voznika so odvedli na zdravniški strokovni pregled, poškodovanega pa v bolnico.

Pomurske ceste terjajo žrtve! Lani kar 50! Kakšna bo letošnja bilanca? Prav gotovo zaskrbljujoča.

8. novembra ob 2. uri se je zgodila prometna nesreča na regionalni cesti v Veščici pri Ljutomeru. Ob tej uri se je 67-letni Janez Vrščič s Pristave pripeljal po lokalni cesti v križišče in pri zavijanju v levo zapeljal čez cesto po 3 metre visokem nasipu. Avto se je prevrnil in obstal na strehi, voznik pa je umrl. S. S.

krvodajalci

KIK POMURKA — Jože Horvat (2), Franc Horvat (5), Slavko Kustec (8), Alojz Ratnik (6), Franc Skrlje (1), Marija Erjavec (6), Silva Balcer (6), Stanko Erjavc (16), Jože Forjan (15), Anica Farkaš (1), Marija Mesarič (8), Marjana Ratnik (7), Dragica Vindiš (7), Štefan Marinček (6), Ida Horvat (1), Biserka Velimirovič (1), Silva Čenar (4), Jasna Santavec (8), Cvetka Davidovski (4), Cecilija Dominko (3), Olga Kristl (1), Dušan Ignjič (9).

JFKLOTEHNA — Jože Gjerek (5), Nežka Casar (1), Jože Sreš (5), Zdenko Kuronja (5), Helena Barber (2), Jože Belec (18), Liljana Godina (3), Kristina Pivar (2), Nadja Fujs (3), Branko Buzeti (4), Anton Bočkaj (14), Stefan Smodiš (8).

POMURSKI TISK — Franc Kerec (6), Jože Tuš (11), Rozalija Javornik (10), Ludvik Smodiš (7), Stefan Obal (20), Jože Serec (25), Franc Weindorfer (6), Jože Savel (11), Josip Fabjanič (1), Karina Marinič (1), Andrej Šijanec (26), Jožica Cipot (3), Emilija Podlesek (7), Štefan Antolin (2), Marija Veberič (2), Jože Lutar (8), Marjan Karas (3), Albin Potočnik (4), Martin Pneco (2), Dragica Ciglar (1), Berta Pneco (1), Rudi Sever (1), Emil Čuk (1), Jože Karas (1), Avgust Klar (6), Marija Vrečič (18), Andrej Cor (4), Anton Ritlop (11), Ludvik Flegar (8), Matija Tibaut (2), Jože Gostanj (2), Milena Kuhar (1), Olga Recek (1), Karel Buček (1), Anica Čolig (1), Anica Markoja (1), Stefan Kuhar (2), Vlado Andrejek (5), Ibolka Celec (7), Branko Marinič (4), Marjana Mencinger (3), Višnja Škof (10), Štefan Žižek (24), Magda Čulic (6), Darinka Gonza (3), Janez Benkovič (5), Kolman Smodiš (3), Franc Pirnat (6), Kristina Bratinščak (11), Helena Fujs (4), Elemir Lazar (2), Irena Smolko (3), Aleksander Lukašev (34), Rozika Martinič (11), Robert Kerec (10).

PANONIJA M. SOBOTA — Jože Zver (6), Slavko Smodiš (5), Marjan Sever (2), Jože Kočar (2), Dragutin Kos (4), Janez Mencinger (5), Avguštin Pucko (2), Alojz Smodiš (2).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Anton Šonaja (5), Danilo Gajšek (3), Janez Golob (4), vsi UNZ M. Sobota; Stanko Oškola (7), Certus M. Sobota; Vinko Jerič (19), Pomurje-Gradbeništvo M. Sobota; Anton Smodiš (3), Blisk, M. Sobota; Jože Žerdin (8), Martjanci; Tone Topolnik (4), Mura M. Sobota.

KRVODAJALCEM SE ZAHVALJUJEMO!

umrli

OBČINA MURSKA SOBOTA — Frančiška Petrovič, 80 let, Murska Sobota, Severjeva 1; Stefan Taljan, 81 let, Rankovci 122; Rozalija Dominič, 58 let, Rakičan 135; Katarina Sočič, 62 let, M. Sobota, Staneta Rozmana 6; Drago Sarkezi, 9 ur, Černelavci 23; Ludvik Skledar, 26 let, Serdica 135; Franc Šebjanič, 38 let, Sebeborci 10; Jože Plahut, 50 let, Tropovci 46/a; Jože Marič, 54 let, Nuskova 28; Franc Zver, 66 let, Bratonci 38; Stefan Lešnjak, 67 let, Izakovci 89; Ludvik Kuzma, 70 let, Petanjci 52; Ludvik Cor, 72 let, Sebeborci 15; Jože Farkaš, 72 let, Domjanševci 11; Stefan Oslaj, 73 let, Filovci 28; Jože Ficko, 73 let, Vidonci 137; Ludvik Roth, 75 let, Suhi vrh 20; Aleksander Santavec, 75 let, Moščanci 54; Stefan Černela, 75 let, Filovci 70; Franc Petek, 75 let, Melinci 44; Alojz Štirtak, 75 let, Nuskova 66; Franc Gyorek, 77 let, Filovci 16; Aleksander Jankovič, 79 let, Dolenci 17; Ludvik Horvat, 84 let, Dolina 39; Aleksander Car, 86 let, Murska Sobota, Lendavska 13; Janez Sinic, 87 let, Petanjci 29; Deso Abraham, 88 let, Hodoš 38; Mihael Kuhar, 89 let, Dom oskrbovancev Rakičan; Stefan Sapač, 95 let, Beznovci 22; Matejka Legen, 4 dni, Martjanci 88; Dušanka Domonkoš, 2 meseca, Moščanci 43; Marija Šerkezi, 23 let, Sotina 118; Etelka Horvat, 53 let, Kuzma 66; Jožefa Pavlinjek, 62 let, Skakovci 55; Kristina Frčko, 67 let, Rogoševci 31; Helena Kovač, 69 let, Mačkovci 42; Marija Kokol, 70 let, Melinci 118/b; Terezija Berke, 70 let, Vaneča 26/a; Marija Krančič, 71 let, Kupšinci 39; Frančiška Bedek, 73 let, Trdkova 9; Vilma Sandor, 74 let, Košarovci 12; Terezija Makari, 74 let, Zenkovi 51; Alojzija Gubič, 75 let, Trdkova 56/a; Barbara Benkovič, 76 let, Ivanci 65; Marija Čahuk, 76 let, Križevci 130; Frančiška Čerpnjak, 76 let, Trdkova 6; Terezija Sapač, 76 let, Beznovci 14; Helena Šinkec, 77 let, Selo 68; Emilija Dolgov, 78 let, M. Sobota, Ul. oktobrske revolucije 4; Paulina Dervarič, 79 let, Vidonci 111; Barbara Zver, 79 let, Lipa 82; Katarina Plahut, 80 let, Tropovci 46; Marija Jakiša, 81 let, Ivanovci 59; Marija Petek, 83 let, Melinci 44; Katarina Hujs, 84 let, Murska Sobota, Partizanska 53; Marija Benko, 85 let, Mali Bakovci 88; Ana Smodiš, 86 let, Domajinci 55; Marija Horvat, 86 let, Serdica 64; Ana Cor, 89 let, M. Sobota, Titova 1; Marija Čergoli, 90 let, Bakovci ob Muri 28; Katarina Frank, 90 let, Melinci 5.

OBČINA GORNJA RADGONA — Stanko Štuhec, 12 let, Črešnjevci 85; Avgust Zorko, 48 let, Stavešinski vrh 53; Leopold Kaučič, 54 let, Gornja Radgona, Pokopalška 3; Franc Jurkovič, 59 let, Janžev vrh 36; Anton Hajdinjak, 70 let, Črešnjevci 105; Alojz Kur, 73 let, Radenci 12; Franc Golob, 78 let, Police 7; Jasna Golob, 4 mesece, Črešnjevci 69; Antonija Strniša, 57 let, Radenci 46; Julijana Kavaš, 65 let, Plitvice; Elizabeta Jaušovec, 71 let, Police 4; Klara Golnar, 72 let, Dragotinca 38; Genovefa Lazar, 75 let, Mele 2; Terezija Zlodnjak, 78 let, Janžev vrh 90; Klara Elijaš, 87 let, Radenci 93; Marija Toth, 86 let, Očeslavci 22.

BELTINCI

RAZSTAVA PTIC

Društvo za varstvo in vzgojo ptic „Slavček“ iz Beltincev prireja od 12. do 14. novembra 1982 v prostorih stare osnovne šole v Beltincih razstavo sobnih in zunanjih ptic. Odprta bo vsak dan od 8. do 18. ure. Prikazanih bo okrog 300 različnih ptic (kanarčki, papige, tropske ptice in križanci). Ob tej priliki bo društvo tekmovalje. Pripravili pa bodo tudi srečolov. F. M.

POBUDE NAŠIH OBČANOV

Zasebna samopostrežba

V MLAJTINCIIH IMAJO ŽE ENO LETO ZASEBNO SAMOPOSTREŽNO TRGOVINO

Te dni je minilo leto dni, odkar je Franc Žohar, nekdanji poslovođa v družbeni trgovini, odprl v Mlajtincih pri Murški Soboti trgovino. To pravzaprav ni navadna poslovalnica „bauta“, kjer bi trgovci sam stregel, ampak pravcata mala samopostrežna trgovina. Torej si v njej, podobno kot v družbeni samopostrežbi, vzamete blago sami. Seveda ne vsega. Zlasti proizvode, na primer salame, vam bo dal trgovec, množico drugih reči pa si kupiti sami naložijo v košarico.

Franc Žohar ima v Mlajtincih že leto dni samopostrežno trgovino. Foto: S. S.

„Ni mi žal, ker sem se odločil za zasebno trgovino. Prepričan sem, da so zadovoljni tudi kupci iz Mlajtinec, in iz Murske Sobotice. Da, tudi iz mesta prihajajo kupovat v mojo trgovino,“ mi je zatrdil Franc.

Poslovođa, ki ne dela sam, ampak ima še pomočnico, je tudi povedal, da se je sam odločil za zasebno trgovino, saj ni nihče posebej pobujal, da bi šel med zadnje v Mlajtincih so mu vsakom domu. Najemnine ni važno, promet je dober, bi je dolgo ne, če bi čakali na Purošnik.

njo trgovsko mrežo. Ustanovili naj bi jih predvsem v krajih, kjer se družbeni trgovski organizaciji „ne izplača“. Takih krajev pa je v Pomurju veliko. Prav čudno se zdi, da med našimi trgovci, ki jih je menda veliko preveč, ni zanimanja za zasebno trgovino.

Mlajtinska je edina v soboški občini. Dva zasebni trgovini imajo v lendavski in eno v radgonski občini. Kdo ve, koliko pa je krajev, kjer bi jim prišla še kako prav zasebna trgovina, ker je družbena predaletč.

S. SOBOČAN

Za enotno novoletno obdaritev malčkov

Čeprav je do jelkovanj in drugih radosti najmlajših pri prehodu iz starega v novo leto še več kot poldrugi mesec, je na komisiji za jelkovanje pri občinskem svetu zveze sindikatov v Murški Soboti že padla odločitev o tem, kakšne bodo obdaritve predšolskih otrok. Malčki stari od dveh do sedmih let, ki jih je v soboški občini okoli 5200, bodo prejeli darila v vrednosti 40 dinarjev, zanje pa jih bodo po Družbenem delovnem skladu o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke ter druge prejemke namenjeni v delovnih organizacijah. Le-tam je namenjen tudi apel, da uresničimo dogovor o enotni obdaritvi otrok v občini in Pomurju tako, da ne bi otroke v posameznih delovnih organizacijah še posebej obdarjali in tako z delanjem razlik negativno vplivali na razpoloženje malčkov. bb

LENDAVA

Od 15. novembra novi delovni čas

Na podlagi razgovora s predstavniki združenega dela lendavske občine je izvršni svet sprejel priporočilo o premiku začetka delovnega časa. V vseh upravnih organih in strokovnih službah skupščine, pravosodnih organih, samoupravnih interesnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah ter organizacijah združenega dela s področja gospodarstva bodo s 15. novembrom pričeli z delom ob 8. in končali ob 16. uri, razen v sredo, ko bo konec delovnega časa ob 18. uri. V vseh organizacijah združenega dela s področja gospodarstva pa se bo delovni čas pričel ob 7. uri. Sindikat bo do konca meseca ugotovil možnosti premika delovnega časa tudi v skupnih službah organizacij združenega dela.

Vzgojnovarstvena organizacija, osnovne šole, trgovska organizacije ter organizacije, ki opravljajo javni prevoz, bodo temu prilagodile svoj delovni čas. Osnovni šoli Lendava in Turnišče naj bi začeli s poukom ob 7.45 uri, ostale šole z enolizmenškim poukom pa ob 8. uri. Izvršni svet je obvestil vse organizacije združenega dela s področja gospodarstva, da bodo 15. novembra prihodni in odhodi delavskih avtobusov prilagojeni novemu delovnemu času. Izvršni svet je opozoril vse delovne ljudi, da ne gre samo za varčevanje z energijo, temveč za drugačen način življenja, zato bo pri prehodu na novi delovni čas potrebno rešiti še vrsto problemov, ki se bodo pojavili. Jani D.

DOLGA JE POT DO KVALITETE

Jutri, 12. novembra, ob 13.30 v ČAKOVCU odprta NOVA TRGOVSKA HIŠA MEĐIMURKA

Nova trgovska hiša Međimurka v Čakovcu.

Priporoča se trgovsko
podjetje **Trigocentran**
Čakovec

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE LENDAVALA

Skladno z Zakonom o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. list SRS št. 3/81) in na podlagi SaS o temeljnih plana SSS občine Lendava za obdobje 1981—1985, 7. člena Pravilnika o gospodarjenju z združenimi sredstvi za usmerjeno organizirano in programirano stanovanjsko graditev v občini Lendava ter na podlagi sklepa Odbora za graditev z dne 3. novembra 1982

RAZPISUJE VII. NATEČAJ

za posojila delavcem za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš.

Razpisna natečajna vsota za posojila znaša 8.000.000,00 din.

Pravico do posojila za gradnjo individualne stanovanjske hiše imajo delavci, ki so zaposleni pri vlagatelju, ki združujejo sredstva za stanovanjsko graditev na podlagi Samoupravnega sporazuma o temeljnih planov SSS občine Lendava.

Pravico do posojila po tem natečaju imajo delavci, ki gradijo stanovanjske hiše izven občine Lendava, vendar imajo v občini Lendava stalno zaposlitev. Prednost pri pridobitvi posojila za gradnjo stanovanjske hiše imajo delavci:

- ki bodo s posojilom dokončali izgradnjo stanovanjske hiše,
- ki gradijo stanovanjsko hišo v okviru organizirane stanovanjske graditve.

Razpisni pogoji:

Delavec zaposlen pri vlagatelju dobi pravico do posojila na podlagi tega razpisa, če izpolnjuje naslednje pogoje:

- da gradi stanovanjsko hišo v okviru občinske stanovanjske graditve,
- da ima zgrajeno stanovanjsko hišo do 4. gradbene faze to je pod streho,
- da zagotovi pri gradnji stanovanjske hiše najmanj 25 % lastne udeležbe,
- da bo gradnjo stanovanjske hiše dokončal v roku enega leta od odobritve posojila oziroma usposobil za vselitev,
- da je kreditno sposoben,
- da zagotovi zavarovanje posojila z vknjižbo zastavne pravice na hišo, ki jo gradi,
- da dostavi vlogo s prilogi Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Lendava do 30. novembra 1982.

Pod zgoraj navedenimi pogoji delavec lahko dobi posojilo v znesku do 150.000,- din. Rok odplačila kredita je 10 let pri čemer se upoštevajo socialne razmere posojilojemalca. Obrestna mera znaša 5 %. Posojilo se odplačuje v mesečnih obrokih, ki znašajo šestino polletne anuitete.

Glede ugotavljanja kreditne sposobnosti prosilca za posojilo in druga vprašanja, ki jih ne določa natečaj se uporabljajo določila Pravilnika o kreditiranju stanovanjske graditve. Obrazci — vloge in priloge se dobijo pri SSS občine Lendava, Lendava, Partizanska ul. 52.

Vloge za natečaj bo zbrala Samoupravna stanovanjska skupnost občine Lendava, do predvidenega roka s tem natečajem.

Vloge za natečaj dospele po tem roku se ne bodo upoštevale.

Vloge bo obravnavala posebna komisija pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Lendava, ki pripravi predlog za odobritev ali zavrnitev vlog za posojila. Končni sklep o odobritvi ali zavrnitvi vlog bo sprejel odbor za graditev. Sklep o odobritvi ali zavrnitvi bo delovna skupnost posredovala vsem udeležencem natečaja v pisni obliki.

Na podlagi prejetega sklepa odbora za družbeno usmerjeno gradnjo je posojilojemalec dolžan skleniti posojilno pogodbo z LB Temeljno pomursko banko, Poslovno enoto v Lendavi. LB TPB Poslovna enota v Lendavi je pooblaščen, da kontrolira namensko uporabo posojila, katerega koriščenje je dovoljeno samo na podlagi predložene dokumentacije.

KOMPAS JUGOSLAVIJA
GOJITVENO LOVIŠČE
Petrovci

proda

na javni dražbi dne 17. 11
ob 10. uri.

VW COMBIBUS, leto izde
lave 1969, v nevoznem sta-
niju, neregistriran.

Vozilo je na ogled vsak dan
od 7.—14. ure.

Informacije daje Kompas,
Gojitveno lovišče Petrovci,
tel. 78013.

INTEGRAL GOLFTURIST

JESENSKI IZLETI:

- BEOGRAD—HIŠA CVETJA—AVALA 27. in 28. 11. 1982
- za DAN REPUBLIKE 1-dnevni izleti in mini počitnice ob morju, planinah in v toplicah
- SMUČANJE 82/83 v domovini in tujini
- SILVESTROVANJE — NOVO LETO

— Letalske vozovnice v domačem in mednarodnem prometu, postredovanje vozil RENT-a CAR, menjalnica rezervacije hotelov in ostale turistične informacije dobite pri vaši agenciji INTEGRAL TURIZEM in RENT-a CAR PE LJUTOMER Glavni trg 1., PE ORMOZ, Vrazova 5. in LENDAVALA, hotel „LIPA“ 69220 LENDAVALA.

UPRAVA ZA NOTRANJE ZADEVE MURSKA SOBOTA

RAZPISUJE

JAVNO DRAŽBO

za prodajo osebnih avtomobilov, ki bo 22/11-1982 ob 12. uri na dvorišču UNZ M. Sobota, Ul. Arh. Novaka št. 5.

- osebni avto Zastava 101, letnik 1977, izklicna cena 50.580.— din
- osebni avto kombi Zastava 435 K. letnik 1978, karamboliran, izklicna cena 39.150.— din
- osebni avto Zastava 750, letnik 1977, izklicna cena 13.000.— din
- osebni avto VW 1200 J, letnik 1974, izklicna cena 38.000.— din

Naprudaj so tudi montažna garaža na dvorišču bivše PM M. Sobota, Titova 20, rabljena peč za centralno kurjavo na trdo gorivo, 3 peči na olje EMO in 3 železni drogovci za zapornice.

Kupec plača prometni davek od izklicne cene po predpisani stopnji.

Udeleženci morajo pred pričetkom dražbe plačati za motorna vozila 10-odstotno udeležbo od izklicne cene.

Ogled predmetov je možen v petek, dne 19/11-1982, od 8. do 16. ure na dvorišču UNZ Murska Sobota.

Pomurski zdravstveni center TOZD Zdravstveni dom Ljutomer objavlja dela in naloge

referenta za splošne zadeve TOZD.

Na objavo se lahko prijavijo delavci, ki poleg splošnih pogojev, izpolnjujejo še naslednje:

- da je ekonomski tehnik,
- da ima 1 do 2 leti delovnih izkušenj.

Delovno razmerje za objavljenih dela in naloge se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Za objavljenih dela in naloge traja poskusno delo 3 mesece.

Pismene prijave z dokazili sprejema TOZD Zdravstveni dom Ljutomer, Ul. I. slovenskega tabora 2, v 8 dneh po objavi.

O izbiri bomo kandidate obvestili v roku 30 dni po preteku roka objave.

PODJETJE „DIMNIKAR“ p. o. BELTINCI
Panonska ulica 17
69231 BELTINCI

Delavski svet DO razpisuje dela oziroma naloge

DIREKTORJA DO

Kandidati, ki želijo opravljati navedena dela morajo poleg splošnih z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo srednješolsko izobrazbo gradbene smeri ali dimnikarsko delovodsko šolo oziroma VKV dimnikar
- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju dela in nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi
- da imajo ustrezne moralno-politične lastnosti.

Dela oziroma naloge razpisujemo za 4 leta.

Kandidati pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter kratkim življenjepisom v 15 dneh od dneva objave na gornji naslov. Vse kandidate bomo o izbiri obvestili kasneje v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST MURSKA SOBOTA

Na podlagi 3. seje skupščine Občinske raziskovalne skupnosti M. Sobota z dne 12. 10. 1982 PRAVILNIKA o postopkih in kriterijih izvajanja raziskovalnega programa, ORS M. Sobota

POZIVA

izvajalce raziskovalnih nalog, da prijavijo raziskovalne naloge za leto 1983 na Občinsko raziskovalno skupnost M. Sobota, Titova 24.

Rok za prijavo je 30 dni od dneva objave.

1. PRI IZVAJANJU RAZISKOVALNEGA PROGRAMA ORS M. SOBOTA LAHKO SO DELUJEJO:

- raziskovalne organizacije, ki so registrirane v razvidu raziskovalnih organizacij,
- organizacije združenega dela in delovne skupnosti, ki imajo v svojem sestavu organizacijsko enoto, ki se ukvarja z raziskovalnim delom in izvaja ustrezen raziskovalni program in ima zagotovljeno ustrezno opremo.

2. PRIJAVA MORA VSEBOVATI:

- naslov raziskovalne naloge,
- naslov organizacije, ki nalogo predlaga,
- priloge in ime prosilca raziskovalnega projekta in raziskovalnih nalog,
- utemeljitev usposobljenosti izvajalca, v kateri je treba:
 - prikazati strokovno usposobljenost raziskovalnega teama,
 - prikazati obstoječo opremo, potrebno za raziskavo.

3. PROGRAM IN VSEBINO RAZISKAVE TER METODE DELA, KJER BO PRIKAZANO:

- obrazložitev, do kje so segla dosedanja vaša in tuja raziskovanja tega problema,
- obstoječe rešitve, ki izhajajo iz dosedanjih raziskav,
- podatke o najnovejši literaturi, ki ta problem obravnava,
- ob tem zavzeti stališče in vanj navezati delovno hipotezo,
- splošen potek raziskovanja,
- časovni raspored dela in potrošnje sredstev po posameznih fazah (enoletni ali večletni),
- podroben program z metodiko dela in vmesnimi kontrolnimi točkami.

4. UPORABNOST REZULTATOV. V TEJ TOČKI JE TREBA PRIKAZATI PREDVSEM:

- predvidene akcije, ki naj bi omogočile neposredno uporabo rezultatov raziskav,
- navesti organizacije ali skupnosti, ki bodo koristile rezultate raziskave,
- predložiti pogodbo o sofinanciranju raziskave za tisti del sredstev, ki presegajo položajna sredstva ORS,
- pomembnost raziskave za razvoj kadrov, pridobitev novih spoznanj in možnosti za znanja.

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.55 TV v šoli: TV koledar, Ruščina, Odmor, Poštni nabiralnik, Poročila, Po poteh partizanskih narodnih pesmi. 10.35 TV v šoli: Namesto odmora, Risanka, Svet okoli nas, Mali program, Risanka, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute (do 12.05). 16.50 Poročila. 16.55 Prvi cvetovi, otroška nadaljevanka TV Skopje. 17.25 Domači ansambli: Ansambel Otavija Brajka. 18.00 Obzornik. 18.15 Kronika kongresa ZSJ. 18.45 Bistre vode: Drina. 19.15 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Fantje s Hill street, ameriška nadaljevanka. 20.50 Propagandna oddaja. 20.55 Zrcalo tedna. 21.15 Nočni kino: Noč ne miruje, ameriški film. 22.50 Poročila in kronika ZSJ.

Oddajniki II. TV mreže:

17.25 TV dnevnik. 17.45 Mali svet, otroška oddaja. 18.15 Kronika ZSJ. 18.45 Komunistična in revolucionarna pesem. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Porota, dokumentarna oddaja. 21.00 Zagrebška panorama. 21.15 Izbrani trenutki. 21.25 Nočni kino: Norica iz Chailiota, angleški film (do 22.55).

TV ZAGREB

8.55 TV v šoli, 16.10 TV v šoli, 17.10 Poročila, 17.15 Mali svet, 17.45 TV koledar, 17.55 Kronika občin Rijeke, 18.15 Kronika kongresa ZSJ Jugoslavije, 18.45 Namesto odmora, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Jean Christophe, 21.00 V petek ob 22. uri, 22.30 Poročila in kronika kongresa ZSJ Jugoslavije

TV AVSTRIJA

9.00 Jutrarnja poročila, 9.05 Solska TV, 10.30 Dama s kameleji, 12.15 Dva generaciji poznane, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, peci, 17.25 Hali Spencer, 17.55 Spantek Zaspancek, 18.00 Panoptikum, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pomagaj (film), 21.05 Modna revija, 21.10 Čikaške melodije, 22.00 Sport, 22.10 Nočni studio.

TV MADŽARSKA

8.05 in 14.10 Šolska TV, 16.30 Fauna Iberica, orel, 16.55 Šola za starše, prvič v jaslih, 17.35 Poštni predal, 17.50 5 minut meteorologije, 17.55 Navzkrižno vprašanje, 18.25 Po lastni volji, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Delta, 20.25 Družinski magazin, 21.15 Samuraj, balet, 21.40 Zaljubljeni Blume, ameriški film, 23.30 TV dnevnik.

TV KOPER

13.30 Odprta meja — Confiné aperio — oddaja v slovenskem jeziku, 16.30 Odprta meja — Confiné aperio — ponovitev, 17.00 Z nami pred kamero — oddaja v živo — Vodi Silvio Stancich, 17.05 TV šola, 17.30 TVD novice, 18.00 Visoki pritisk — glasbena oddaja, 19.00 Aktualno — 19.30 TVD sništice, 20.15 Na razpogo — celovečerni film — igrači: Charles Vanel, Charles Vanel, 21.15 Fernando Cerchio, 22.00 TVD danes, 22.15 Baletni večer, TVD — danes

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijeto soboto vam želimo, 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.15 ZBIS — Vida Jeraj: Bajke med rožami. 8.30 Ciciban, dober dan: Darilo za Tino. 8.40 Prvi cvetovi, poljska otroška nadaljevanka. 9.40 Pustolovščina, otroška serija TV Beograd. 10.10 Povezave, angleška poljudnoznanstvena serija. 11.00 Pozdravljena, Makedonija. 11.15 Včeraj, za jutri: Letni obračun, dokumentarna serija. 11.45 Ljudje in zemlja — ponovitev. 12.45 Poročila (do 12.50). 17.10 Poročila. 17.15 Beg z doma (del. naslov), češkoslovaški mladinski film. 18.45 Naš kraj: Cezanjenci. 19.00 Zlata ptica — J. Ribičič: Miškolin, Učiteljeva nesreča. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Fantje s Hill street, ameriška nadaljevanka. 20.50 Propagandna oddaja. 20.55 Zrcalo tedna. 21.15 Nočni kino: Noč ne miruje, ameriški film. 22.50 Poročila in kronika ZSJ.

Oddajniki II. TV mreže:

15.00 Boks za zlati gong, prenos. 17.45 Kapelski kresovi, ponovitev TV nadaljevanke. 19.00 Ljudska ustvarjalnost. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Glasbeni oder, zabavno glasbena oddaja. 20.30 Poezija: Petar P. Boškovski. 21.05 Poročila. 21.10 Feljton. 21.40 Športna sobota. 21.00 Iz klasičnega vrta: Marko Ružjak (do 22.45).

TV ZAGREB

10.05 TV v šoli, 12.00 prenos zaključka kongresa ZS Jugoslavije, 14.40 Poročila, 14.50 TV koledar, 15.00 Boks, 17.45 Izbrano, 18.15 Mali koncert, 18.30 Prisrčno vaši, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Strel v temi (film), 21.45 Dnevnik, 22.00 V soboto zvečer,

TV AVSTRIJA

9.00 Jutrarnja poročila, 9.05 Solska TV, 10.35 Družinski magazin, 11.05 Dokumentarni film o Bernhardu Paumgartnerju, 11.40 Georg Friderich Haendel, 11.55 Nočni studio, 14.00 Opoldanska redakcija, 14.25 Angel, ki je zastavil svojo harfo (film), 16.00 Iz parlamenta, 17.00 Gradbišče, 17.30 Današnje dogodivščine, 17.55 Spantek Zaspancek, 18.00 Tedenski spored, 18.25 Dober večer v soboto, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Caterina!, 21.50 Sport, 22.10 Klimbim (večer skečev).

TV MADŽARSKA

8.05 Za mlade, 10.40 Ponovitve: Avto moto sport, Liszt, Kviz, 14.15 Velemesta: Budimpešta, 15.15 Ady, 15.45 Rehabilitacija, 16.10 Fotografija, 16.40 Mafilm, 16.50 Zabavna glasba, 17.05 Peščena ura, 17.45 Družinski magazin, 18.25 Kuhajmo, 20.00 Filmski kotlaj: Gospod iz vesolja, Obtoženi strah, Kot golobi, Leksikon, Olivia Newton-John.

TV KOPER

16.40 Z nami pred kamero — oddaja v živo — Vodi Silvio Stancich, 16.45 TVD novice, 16.50 Box: Skopje — Zlati gong, 19.30 TVD — Snistišče, 20.15 Človek in narava — dokumentarna oddaja, 21.15 TVD danes, 21.30 Petrijin venec — TV nadaljevanka — II. del

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

10.20 W. Atteaway: Skag, ameriška nadaljevanka. 11.10 TV kažipot. 11.30 Domači ansambli: Ansambel Maska Kumra. 12.00 Kmetijska oddaja. 13.00 Poročila (do 13.05). 14.45 Pepe Linhardt, švicarska zabavnoglasbena oddaja. 15.40 Poročila. 15.45 Poročila. 15.45 Vozovnica v eno smer: Otroci, dokumentarna serija TV Sarajevo. 16.30 Umor po pogodb, ameriški film. 17.50 Športna poročila. 18.05 V. Rančić-T. Haverič: Sled, drama TV Sarajevo. 18.55 Ne prezrite. 19.10 Risanka. 19.15 Cikcak. 19.23 TV in radio nocoj. 19.25 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 H. Huma-U. Kovačević-A. Jevdžević: Kože, nadaljevanka TV Sarajevo. 21.00 Propagandna oddaja. 21.05 Športni pregled. 21.35 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže:

17.00 Olimpijska kronika. 18.00 Glasbeno popoldne — Mednarodno srečanje glasbenih akademij v Rovinju. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Ziljenje na zemlji, dokumentarna serija. 20.55 Poročila. 21.05 Lov za zakladom.

TV ZAGREB

10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 14.00 Žumberske korenine, 14.30 Zapis, 15.00 Apartman (film), 17.00 Od daleč — od blizu, 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Kože (dramska serija), 21.15 Sportni pregled, 21.45 Dnevnik

TV AVSTRIJA

11.00 ORF Stereokoncert, 12.35 Vzgojna oddaja, 15.15 Film o rocku in njegovih zvezdah, 16.30 Ena, dva ali tri, 17.15 Risanka, 17.40 Prometna vzgoja za otroke, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Ljudska glasba iz Avstrije, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Vas na meji (jugoslovansko-avstrijski film), 21.45 O čaru plesa, 22.50 Sport.

TV MADŽARSKA

9.15 Spored za otroke, 10.55 Kolesarska tura, 11.35 Črna ovca, 12.00 Burleske, 14.25 Rokomet Madžarska — Jugoslavija, 15.55 Kapetan, pustolovski film, 17.40 Napoved sporeda, 18.05 Ansambel Vujičić, 19.00 Teden, 20.05 Obtoženi strah, 2. del filma, 20.50 Sport, 21.00 Družabna igra, 21.40 Doktor filmskih znanosti Nemeskürty, 22.45 Poročila.

TV KOPER

17.00 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Silvio Stancich, 17.05 Človek in narava — dokumentarna oddaja, 18.00 Film — ponovitev, 19.30 Snistišče — tednik TV dnevnika, 20.15 Kam pa zdaj — celovečerni film — Igrajo: Fred Mac Murray, Anthony Quinn — Režija: Gregory Ratoff, 21.30 Sedem dni, 21.45 Glasbeni nokturno

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodno-zabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.35 TV v šoli: TV koledar, Kultura pisanja in govora, Sodobna afriška književnost, Odmor, Pesmi in zgodbe za vas, Poročila, Utrdne, trdnjave in zidovi, 10.35 TV v šoli: Namesto odmora, Risanka, Zemljepis, Mali program, Risanka, Ne vprašajte mene, Zadnje minute (do 12.05). 16.55 Poročila. 17.00 Povezave, poljudnoznanstvena serija. 17.50 Kruh skozi stoletja: Zrno do zrna pogača. 18.25 Obzornik. 18.45 Mladi upi, mladinska oddaja. 19.15 Risanka. 19.20 Cikcak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Maja Volk: Povsod tujec, drama TV Beograd. 21.35 V znamenju.

Oddajniki II. TV mreže:

17.25 TV dnevnik. 17.45 Rdeče, rumeno, zeleno — otroška serija TV Skopje. 18.00 Narodne pravljice. 18.15 Ljudje pripovedujejo: Aleksa in sinovi. 18.45 L. van Beethoven: Sonata v mesečini, balet. 19.00 Telesport. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Znanost in mi. 20.45 Zagrebška panorama. 21.05 Vse je bilo le igra, ponovitev zabavnoglasbene oddaje (do 22.00).

TV ZAGREB

8.35 TV v šoli, 16.50 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Rdeče, rumeno, zeleno, 18.00 Narodne pripovedke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Bjelovara, 18.45 Mladi upi, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Pien premaganih (drama), 21.15 Svet danes, 21.45 Dnevnik

TV AVSTRIJA

9.00 Jutrarnja poročila, 9.05 Solska TV, 10.30 Film o rocku in njegovih zvezdah, 11.45 Moja najljubša zgodba, 12.00 Iz parlamenta, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, peci, 17.25 Dobro glej, 17.30 Nekoč je bil — človek, 17.55 Spantek Zaspancek, 18.00 Človek in živali, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Sport v ponedeljek, 21.05 Šerif McCloud, 22.10 Večerni šport.

TV MADŽARSKA

Drugi program 18.00 Znanost danes, 18.30 Dirk van Havesker, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Prestolonaslednik, 21.10 Schilling, 21.50 10 pred 10, 22.20 Kdo je ustrelil Salvatora G. (film).

TV KOPER

13.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku, Videotelex, 16.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku (ponovitev), Videotelex, 17.00 Z nami pred kamero — oddaja v živo — Vodi Giorgio Visintin, 17.05 TV šola, 17.30 TVD novice, 18.00 Serijski film, 19.00 Aktualna tema, 19.30 TVD Snistišče, Turistični vodič, Narodna glasba: Logaški oktet, 20.15 Katakomba — celovečerni film — Igrajo: Gary Merrill, Jane Marrow — režija: Gordon Hessler, 21.40 TVD — danes, 21.55 Festival gorskih filmov »San Vito di Cadore«, Nogomet: Bolgarija — Jugoslavija — kdo 21 let serijski film, 22.30 TVD — danes

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — Pota mladih — Radijski disko klub, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.35 TV v šoli: TV koledar, Zanje nihče ne skrbi, Baranja, Odmor, Dnevnik 10, Poročila, Najlepši klasični miti: Hektorjeva smrt. 10.35 TV v šoli: Namesto odmora, Risanka, Književnost in jezik, Mali program, Risanka, Glasbena vzgoja, Zadnje minute (do 12.05). 15.50 Šolska TV: Športna gimnastika II, Življenje na mehkem dnu, Nabiralništvo, O katodnem osciloskopu. 17.10 Poročila. 17.15 Mišje prigode, otroška risana serija. 17.25 Glasba narodov: Mehika. 17.55 Pisani svet: O palčkih nimajo pojma. 18.25 Podravske obzornik, 18.40 Čas, ki živi: Pionirski odred. 19.10 Risanka. 19.15 Cikcak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Aktualno. 21.00 Propagandna oddaja. 21.05 A. Döblin: Berlin Alexanderplatz.

Oddajniki II. TV mreže:

17.25 TV dnevnik. 17.45 Pustolovščine, otroška serija. 18.15 Odprta knjiga. 18.45 Rock biografija. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Folk-parada. 20.45 Spomeniki revolucije: Zgodba o taboriščniku Savi Pejanoviću.

TV ZAGREB

8.35 TV v šoli, 16.50 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Avantura, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Osijek, 18.45 Rock-biografija, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Teme in dileme, 20.50 Berlin Aleksanderplatz, 21.50 Dnevnik

TV AVSTRIJA

9.00 Jutrarnja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Angel, ki je zastavil harfo (film), 12.05 Oče in sin, 12.10 Sport v ponedeljek, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, peci, 17.25 Tudi hec mora biti, 17.55 Spantek Zaspancek, 18.00 Moda, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Argumenti, 21.30 Literarna revija.

TV MADŽARSKA

8.05 in 14.00 Šolska TV, 16.25 V bližini izvirov, studio Szeged, 17.00 Naš vrt, naše dvorišče, reportaže, 17.30 Bazar popevk, 18.00 Vojak Princ, nadaljevanka, 18.35 Preporod Shukhote, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Ferenc Liszt, nadaljevanka, 20.50 Studio 82, kulturni tednik, 21.50 Madžarski plesi, 21.55 Svetovnogospodarski magazin, 22.25 TVD.

TV KOPER

13.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku, Videotelex, 16.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku (ponovitev), Videotelex, 17.00 Z nami pred kamero — oddaja v živo — Vodi Giorgio Visintin, 17.05 TV šola, 17.30 TVD novice, 18.00 Serijski film, 19.00 Aktualna tema, 19.30 TVD Snistišče, Turistični vodič, Narodna glasba: Logaški oktet, 20.15 Katakomba — celovečerni film — Igrajo: Gary Merrill, Jane Marrow — režija: Gordon Hessler, 21.40 TVD — danes, 21.55 Festival gorskih filmov »San Vito di Cadore«, Nogomet: Bolgarija — Jugoslavija — kdo 21 let serijski film, 22.30 TVD — danes

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Nekaj minut z ... 16.30 — Radijska nagrada na križanka, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.35 TV v šoli: TV koledar, Rišemo hribe in planine, Japonska, Odmor, Postal bom pionir, Poročila, Odprava izpred hišnih vrat. 10.35 TV v šoli: Namesto odmora, Risanka, Predšolska vzgoja, Mali program, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute (do 12.05). 17.35 Poročila. 17.40 Ciciban, dober dan: Mavec. 17.55 Samo Katka, poljska nadaljevanka. 18.25 Notranjski obzornik. 18.40 Niške zborovske slovesnosti, glasbena oddaja. 19.10 Risanka. 19.15 Cikcak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Film tedna: Bila je vojna, ko sem bil še otrok, japonski film. 21.40 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov. 21.45 V znamenju.

Oddajniki II. TV mreže:

17.25 TV dnevnik. 17.45 Radost Evrope. 18.15 Aktualnosti. 18.45 Narodna glasba. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Polklic amater, kulturna oddaja. 20.30 Zagrebška panorama. 20.50 Mladi avtorji — S. Vojković: Raketa, TV drama (do 21.40).

TV ZAGREB

8.35 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Rados Evrope, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Karlovca, 18.45 Pesem, ki jo imam rad, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Večer z Karljem Arharjem 21.00 Valse (baletna oddaja), 21.25 Dnevnik

TV AVSTRIJA

9.00 Jutrarnja poročila, 9.05 Solska TV, 10.35 Vrtljak življenja (film), 11.45 Argumenti, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Lutke, 17.30 Ostržek, 17.30 Pet prijateljev, 18.00 TV kuhinja, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ohsodba (film), 21.50 Sport.

Drugi program

18.00 Dežela in ljudje, 18.30 Beg iz dežele zlata (scr. film), 19.30 Čas v sliki, 20.15 Sport, 21.50 10 pred 10, 22.20 Umetnične.

TV MADŽARSKA

8.05 in 14.20 Šolska TV, 10.00 Ponovitve: Delta, Pustolovski film Kapetan, 16.30 Zgodovina plovbe; plavajoče trdnjave, 17.15 Kratki igrani film, 18.20 In kako je sedaj, reportaža, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Modra luč, kriminalistične reportaže, 21.10 Umetnina tedna, 21.15 Nepomirljiv, zgodovinska igra F. Kulina, 22.35 TV dnevnik.

TV KOPER

13.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku, Videotelex, 16.30 Odprta meja — ponovitev, Videotelex, 17.00 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Giorgio Visintin, 17.05 TV šola, 17.30 TVD novice, 18.00 Film — ponovitev, 19.30 TVD snistišče, Turistični vodič, 20.15 Visoki pritisk — zabavnoglasbena oddaja, 21.15 TVD — danes, 21.30 Nenavaden par — serijski film, 22.30 TVD danes, Nogomet: Sofija: Bolgarija — Jugoslavija (Ura emitiranja še ni določena)

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Delegatska tribuna, 17.00 — Vključitev osrednjega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.35 TV v šoli: TV koledar, Odprava izpred hišnih vrat, Jedrska revolucija, Odmor, Posadimo drevo, Poročila, Človekovo telo. 10.35 TV v šoli: Namesto odmora, Risanka, Zdruzeni narodi, Kako naj ... Risanka, Kolarič-Paniču, Zadnje minute (do 12.05). 15.40 Šolska TV: Športna gimnastika II, Življenje na mehkem dnu, Nabiralništvo, O katodnem osciloskopu. 17.00 Poročila. 17.05 Pedenžep: Kako kaj klavir. 17.25 Zapis za mlade: Jurij Gregorc. 17.55 Mozaik kratkega filma: Gora Huashan, kitajski športni film. 18.25 Dolenjski obzornik. 18.40 Po sledeh napredka. 19.10 Risanka. 19.15 Cikcak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Glasbeni četrek. 21.10 Odsevi vzhajajočega sonca: Priprta vrata, dokumentarna serija. 22.00 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže:

17.25 TV dnevnik. 17.45 Trnjeva trdnjava, otroška serija. 18.15 Znanost. 18.45 Humor Vojvodine. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Obarvana svetloba (do 22.00).

TV ZAGREB

tedenski koledar

PETEK, 12. november — Emil Sobota, 13. november — Stanislav NEDELJA, 14. november — Lovrenc PONEDELJEK, 15. november — Leopold TOREK, 16. november — Otmar SREDA, 17. november — Elizabeta CETRTEK, 18. november — Roman

kino

LENDAVA
13. novembra ob 17. in 19.30 uri italijanski film: »NISMO ANGELI, ONE PA TUDI NE«;
14. novembra ob 17. in 19.30 uri ameriški film: »DON JE MRTEV«;
16. novembra ob 17. in 19.30 uri ameriški film: »IMPERIJA VRAČA UDAREC«;
18. novembra ob 17. in 19.30 uri angleški film: »SUPER MOŠKO«.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU
13. in 14. novembra film: »ZAPORNIŠKI BLUES«.

LJUTOMER
13. novembra ob 19.30 ter 14. novembra ob 17.15 in 19.30 uri ameriški film: »NEDOSEGLJIVI MOST«;
17. novembra ob 17.15 in 19.30 uri francoski film: »VSI GREMO NA SMUČANJE«.

GORNJA RADGONA
12. in 13. novembra ob 19. uri francoski film: »KJE SI SREČA«;
14. novembra ob 17. in 19. uri ameriški film: »DRAGA MAMI«.

prodam

Dve breji svinji, telico in kravo, prodam, Heric, Gaberje 123. M-OP

TRAJNOGOREČO PEČ
UGODNO PRODAM. Štefana Kovača 132, p. Turnišče. M-4114
AVTO WARTBURG KARAVAN, star tri leta, registriran do novembra 1983, prodam. Jože Mihalič. Bratonce 145/A. M-4115
ZASTAVO 101 KONFORT, letnik 1979, prodam. Zvonko Tušak, Beltinci, Panonska 46. M-4118
FIAT 125, registriran do avgusta 1983, prodam za 35.000 din. Ogleđ v soboto in nedeljo. Radomirček 59, p. Ljutomer. M-4119
ZASTAVO 750, letnik 1976, registrirano do oktobra 1983, prodam. Cigan, Gornja Bistrica 191. M-4120

TRAKTOR URSUS 45 KM v zelo dobrem stanju, ugodno prodam. Jože Škerget, Sp. Senarska 13. Gradišče v Slov. goricah. Ogleđ možen vsak dan. M-4121
MERCEDES 200 S, letnik 1972, po ugodni ceni prodam ali zamenjam za manjše vozilo. Avgust Rajh, Jeruzalemska 1, Ljutomer. In-389

BELO SORTNO IN RDEČE VINO s sodom prodam. Kaučič, Lukavci 7, pri Negovi. M-MM
KUHINJO, orhideja, s štedilnikom in hladilnikom, 270 cm, prodam. Emri, Lendavska 17 b, Murska Sobota. M-NE
HIŠO V KAPCI s travnikom in sadovnjakom prodam. Naslov v upravi lista. M-4122

MOTORNO ŽAGO PRODAM. Rakičan 22. M-4124
PEČ NA OLJE PRODAM. Rabljenjena eno leto. Miklošičeva 14. M-4125
DVE NOVI ZIMSKI GUMI ZA DIANO PRODAM. Časar, Gornji Petrovci 59. M-4126
ZASTAVO 101, letnik 1976, prodam. Trstenjakova 42, Murska Sobota. M-4127

MLADO KRAVO, brejo osem mesecev, prodam. Puževci 3, p. Bodonci. M-4128

TRAKTOR URSUS 35 s kabino in koso prodam. Srednja Bistrica 23/A. Ogleđ po 16. uri. M-4105
KVALITETEN GNOJ ZA VRTOVE in suha drva prodam. Brezovci 40. M-4106

ASCONO 1200, letnik 1976, prodam. Murski Črnci 41, p. Tišina. M-4107
VINOGRAD v Čentibi pri Lendavi, star štiri leta, na brajđah, prodam. Telefon po 15. uri 75-756. M-4108

OJACEVALEC MARSHALL 100 W COMBO LEAD za solo kitaro in dva zvočnika montarbo, 80 W, prodam. Denko, Panonska 18, Bakovci. M-4109

LEVI ŠTEDILNIK in betonske cevi, premer 10 cm, prodam. Sebeborci 44. M-4111

MONTAŽNO GARAŽO UGODNO PRODAM. Kopaljška 31, Murska Sobota, telefon 069/21-239. M-4113

HLADILNO SKRINJO LTH, 300 l, prodam. Rudolf Zrinski, Tomšičeva 7, Murska Sobota, telefon 22-475. M-4068

HRASTOV HLOD, debelina 4 x 70, prodam. Moščanci 18, p. Mačkovi. M-4069

AUDI 80 L, obnovljen, po ugodni ceni prodam. Telefon 069 82-517. M-4070

ZAPOROŽEC, letnik 1976, in **DIANO 6**, letnik 1977, ugodno prodam. Karel Lapoši, Lendavska 17/C. M-4071

MALE PUJSKE PRODAM. Gomboši, Krog 27. M-4072

STREŠNO OPEKO FOLC PRODAM. Trstenjakova 31. Informacije po 12. uri. M-4074

VOLKSWAGEN 1200 J, letnik 1975, ugodno prodam. Krajna 30. M-4075

LADA 1600, letnik 1980, naprodaj. Crnkovič, telefon 72-906. M-4077

MOPED APN 4, rabljene plohe in bankine za zidarska dela prodam. Franc Grah, Černelavci n. h., telefon 23-109. M-4078

KRAVO, brejo devet mesecev, 6 let staro, kontrola A, prodam. Filovci. 76. M-4080

LADO 1500, staro deset mesecev, prodam. Jože Plohl, Štefana Kovača 5, Beltinci. M-4082

FORD TAUNUS 17 M, v voznom stanju, neregistriran, prodam. Naslov v upravi lista. M-4083

OTROŠKI ŠPORTNI VOZIČEK PRODAM. Kiosk »DELO«, avtobusna postaja M. Sobota. M-4084

OSEBNI AVTOMOBIL LADA 1500 in nove gume za avto prodam. Ulica 17, oktobra 19, M. Sobota. M-4085

KUHINJSKE ELEMENTE z nerjavečim koritom prodam. Trstenjakova 59, M. Sobota. M-4086

TRAKTOR ZETOR 7011 s kabino prodam. Noršinci 62, p. Martjanci. M-4087

SKOBELJNIK HOBI z dograjeno večjo delovno mizo na krožni žagi, prodam. Maučec, Gorica 61, p. Puconci. M-4088

TAUNUS 12 M PRODAM. Titova 13, M. Sobota. M-4090

NOVO BUČNO OLJE in suhe hrastove deske prodam. Franc Dani, Veščica 50. M-4095

PEČ ZA CENTRALNO GRETJE, malo rabljeno, prodam. Grosmanova 16, Ljutomer, telefon 81-096. M-4096

TELICO, brejo devet mesecev, prodam. Nemčavci 3. M-4097

BREJO SVINJO PRODAM. Jože Taklec, Žižki 108. M-4098

AVTOPRIKOLICO PRODAM. Murski Črnci 14. M-4099

MALE PUJSKE PRODAM. Černelavci 49. M-4100

FORD KONZUL KARAVAN, karamboliran, letnik 1974, TAM 5000. 1969, kasonar, neregistriran i n razne dele za TAM prodam. Borejci 12. M-4101

ZASTAVO 750 po ugodni ceni prodam. Pečarovi 68, p. Mačkovi. M-4103

OPEL REKORD 1100, letnik 1974, bele barve, 4 vrata, prevoženih 119.000 km z vgrajeno plinsko napravo, v odličnem stanju, prodam. Telefon (069) 22-326 in 23-374. M-4104

HUSQUANA 125, letnik 1980, naprodaj. Kuzma 25/A. M-4039

ZASTAVO 101 PRODAM. Kovačevci 4, p. Grad. M-4040

ZASTAVO 101 SC, skoraj novo, prodam. Mikloš Kuzmiča 7, Murska Sobota. M-4053

HIŠNI RAZDELILEC PRODAM. Jerebic, Odranci 63. M-4055

ŠIVALNI STROJ CHERITT in tranzistor grunding 2500 s kasetofonom prodam. Skedelj, Stara ulica 2 (blok), M. Sobota. Ogleđ možen vsak dan. M-4056

MALE PUJSKE PRODAM. Krog 140. M-4023

BMW 1602, registriran do julija 1983, dobro ohranjen, prodam. Informacije po telefonu (069) 71-135, ogleđ popoldne: Fras, Bratonce 173, p. Beltinci. M-4031

FIAT 750 z rezervnimi deli prodam. Naslov v upravi lista. M-4036

FIAT 126, letnik 1980, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. In-375

ŠPIROVCE (»ROŽENICE«) PRODAM. Naslov v upravi lista. M-4040

JOŽETU HAJDINJAKU iz Večeslavca ob praznovanju 70. rojstnega dne iskreno čestita ter želi vrdno zdravje ter še veliko srečnih in zadovoljnih trenutkov najesen življenja — hčerka Marija z družino iz Nemčije, posebno pa vnuka Benjamin in Danijel. Iskrenim željam se pridružuje tudi družina Tomec iz Lipe.

KOMBAJN ZMAJ 131 PRODAM. SEBEBORCI 21. M-4041

TELICO, brejo osem mesecev, prodam. Pintarič, Petanjci 106. M-402

KRAVO, staro 12 let, vozno, brejo sedem mesecev, dobro mlekarico, prodam. Rituper, Otovci 3. -4043

ZASTAVO 750, letnik 1974, prodam. Renkovi 14, p. Turnišče. M-4045

VIŠOKO BREJO PRASICO PRODAM. Marič, Dolnja Bistrica 106. M-4047

ŽGANJE-SLIVOVKO, večjo količino (po 200 din) in ŽGANJE-SADJEVEC (po 150 din), prodam. Ivan Vračun, Završe 19, Grobelno pri Celju. M-4050

ELEKTRIČNI RADIATOR prodam za 4.500 din. Branka Bogdan, Trate 2, Gornja Radgona. M-4051

prodam. Mlajinci 40, p. Martjanci. M-4057

FIAT 1300 prodam — tudi po delih — prodam. Matija Gubca 12, Murska Sobota. M-4058

POLTOVORNI AVTO MERCEDES 406 G, nosilnost 1,5 t, kason 4 x 2 m, letnik 1976, prodam. Informacije v večernih urah: Nemeč, Martjanci 8/A. M-4059

POHIŠTVO ZA SPALNICO »MARICA« PRODAM. Cena 45.000 din. Vzajem tudi ček. Gordana Milušič, Partizanska 25, G. Radgona. M-4060

MOTOR ZA ŠKODO PRODAM. Marija Kardoš, Razlagova 11, Murska Sobota. M-4061

TELICO s teletom (teličko), kontrola A, prodam. Gorica 32, p. Puconci. M-4062

OSEBNI AVTO FIAT 125 PZ in **AUDI 90 PRODAM**. Ogleđ v popoldanskih urah: Tanacek, Kruplivanik 17. M-4063

SVINJO, visoko brejo, prodam. Jože Kovač, Pečarovi 87, p. Mačkovi. M-4066

ZIMSKE GUME, skoraj nove, **RADIAL 165 R 13**, prodam. Drago Domjan, Zorana Velnarja 1, Murska Sobota. M-4067

kupim

GOZD KUPIM. Naslov v upravi lista. M-4093

KOTEL ZA ŽGANJEKUHO NADVECEVI. 60 ali 70 l. kupim. Naslov v upravi lista. M-4033

VSELJIVO HIŠO v Murski Soboti kupim. Informacije: Škerlak, Vaneča 59/D. p. Puconci. M-4048

STAREJŠO HIŠO z nekaj zemlje ali samo parcelo v okolici Gornje Radgone kupim. Štefan Srša, Grajska 26, G. Radgona. M-4102

sobe

SOBO s kuhinjo v Murski Soboti iščeta mlada zakonca brez otrok. Ponudbe na upravo lista. M-4073

OPREMLJENO SOBO, centralno ogrevano, s souporabo kopalnice, oddam ženski. Bevkova 4. M-4116

zaposlitve

KV ALI PK NATAKARICO (natakarja), **KUHARICO** (kuhinja) in čistilko sprejem. Stano-

vanje in hrana v hiši. Gostilna Marof, Lendava. M-4049

MLADO DEKLE ZA VARNOSTVO DVEH OTROK (6. 10 let) in pomoč v gospodinjstvu za stalno zaposlino. OD zelo dober. Pismene ponudbe pošljite na naslov: Janez Pleško, Rožna dolina, Cesta IV. št. 36. 61000 Ljubljana. M-4117

razno

PREKLIC! Preključem veljavnost garancijskega lista za fiat 127. št. šasije 03590404. št. motorja 6474118. Franc Lazar, Prečna 7, Bakovci. M-4037

PREKLIC! Preključem veljavnost hranilne knjižice št. 07095-3, izdane pri KZ G. Radgona TOZD G. RADGONA. Jera Kosar, Radvenci 23, p. Spodnji Ivanjci. M-4038

FANT, star 38 let, zaposlen, želi spoznati žensko, staro od 30—38 let. En otrok ni ovira. Pismene ponudbe pošljite na upravo lista pod »SKUPNO ŽIVLJENJE«. M-4046

POMURSKI OBRITNIKI, GOŠTILNICARJI IN PREVOZNIKI! Vaše poslovne knjige in davčne zadeve vam bo uspešno vodil izkušeni davčni, knjigovodski in finančni strokovnjak z visoko izobrazbo. Telefon 23-408 ali naslov v upravi lista. M-4054

SKLADIŠČNI PROSTOR, lahko tudi staro hišo ali hlev vzamem v najem v M. Soboti, Černelavci ali bližnji okolici. Rugej, Alja Kardiša 6, telefon 23-520. M-4112

POGREŠAMO! Pogrešamo mladega, majhnega rjavega kužka. Sliši na ime Ret. Poštenega najditelja prosimo, naj ga vrne v Pionirjevo naselje št. 39. M-BB

MLADEGA PSA PODARIM Bokračič 30, p. Puconci. M-4052

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, tačče, babice in sestre

Rozalije Lukač

roj. Jančar
iz Kroga

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini in znancem, ki ste jo v tako lepem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Iskrena hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter kolektivoma SDK in OZD Mura TOZD Perilo.

Žalujoci: sin Janez z družino, hčerke Rozika, Anika, Trezika, Pepika in Verica z družinami, stric, sestra, brat in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drame mame in stare mame

Irme Kerec

iz Otovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom in sorodnikom, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali. Zahvala tudi duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavnici KS Mačkovi za poslovlilne besede ob odprtem grobu. Zahvala tudi vsem, ki ste darovali vence in cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: sinova Anton in Jože z družinama ter hčerka Cilika z otrokoma

ZAHVALA

Ob smrti našega moža, očeta, starega očeta in pradedca

Aleksandra Šebjaniča

iz Gornjih Petrovec 60

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so v času bolezni in v trenutkih žalosti stali ob strani in sočustvovali z nami. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam izrazili sožalje in vsem, ki so ga v tolikšnem številu pospremili na zadnji poti in z venci obsuli njegov zadnji dom. Hvala duhovniku za obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilcem za poslednje spremstvo svojega ustanovnega člana in za poslovlilne besede ob odprtem grobu.

Žalujoci: žena Terezija, sin Aleksander z družino, hčerka Gizela z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in tast

Béla Kulič

iz M. Sobote

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, KO ZZB, društvu upokojencev, kolektivom Mlinopeka MI-Prede-lava in splošne bolnice za darovane vence in cvetje. Posebna zahvala govornikom KS Park M. Sobota, KO ZZB in bolnišnice. Hvala duhovniku za opravljen obred ter pevcem za odpete in godbi na pihala za odigrane žalostinke. Hvala vsem, ki ste se v tako velikem številu udeležili pogreba dragega pokojnika in ga spremljali na njegovi zadnji poti.

M. Sobota, Graz, 6. 11. 1982

Žalujoci: žena Marija, sin Bela in hčerki Marija in Udika z družinama

VESTNIK

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I — Ureja uredniški odbor:
Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Jaš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Dušan Lopar-nik, Feri Maučec (sport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gön-ter Endre (tehnični urednik), Navenka Emri (sektor), Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I — Telefon: novinarji 21-231, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisniš-tvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nensarčenihi rokopišov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristoj-nem inmenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

TIHO NAS JE ZAPUSTIL

Štefan Banfi

učitelj v pokoju

Od njega smo se poslovili v ožjem družinskem krogu.

M. Sobota, 27. oktobra 1982

Žena Šarika, sinova Emil in Dušan z družinama ter vnuka Sebastian in Blaž

*Ti dragi mož
spiš v temni jamici,
moje srce pa joče
in trpi v žalosti*

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 68. letu starosti za vedno zapustil
moj dragi mož

Vinci Domonkoš

iz Strehovec

Ob tej boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika pospremili na zadnji poti, mu darovali številne vence in cvetje, meni pa izrekli sožalje. Posebna zahvala dragemu bratu Imrju za vsestransko pomoč, posebno v zadnjih trenutkih življenja ter Casarjevim in Toplakovim.

Lepa hvala zdravniškemu in strežnemu osebju kirurškega oddelka, predvsem pa dr. Borovščaku, dr. Norčiču in dr. Kozarju, g. župniku in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!
Strehovci, 2. XI. 1982

Globoko žalujoča žena Julijana

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, sina, očeta in
starega očeta

Elemirja Novaka

iz Sela

Se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so dragega pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala vsem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, župniku za pogrebni obred, predstavniku KS Selo — Fokovci za poslovilne besede in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Helena, mama Karolina, sin Drago z ženo Eriko ter vnuka Andrej in Andreja

*Prezgodaj prišel čas je za oddih,
dom je prazen, dom je tih,
tebe draga ni, da bi skupaj se bili*

V SPOMIN

11. novembra mineva eno leto, polno žalosti in bolečine, odkar
nas je v 46. letu starosti nenadoma zapustila naša draga žena,
mama, hči in snaha

Jolanka Balajc

roj. Korošec
iz Sela

Ne čas ne solze ne ublažijo teže bolečine ob krutem spoznanju, kako težko nam je brez tebe. Tvoja
mnogo prerana smrt je pustila v naših srcih veliko praznino in globoko rano. S solznimi očmi gledamo
tvojo gomilo in se zavedamo resnice, da te ne bo nikoli več med nami. Ostala pa boš v naših mislih in
srcih do konca dni.

Žalujoči: mož Jože, sinova Jože in Zlatko, oče in tašča

ZAHVALA

Po težki in neozdravljivi bolezni nas je v 88. letu starosti za vedno
zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in tašča

Ana Verban

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste našo
drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.
Posebna zahvala g. duhovniku Novaku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, zdrav-
stvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu in predstavniku KS tov. S. Flegarju za
poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Kupšinci, 29. 10. 1982

Žalujoči: hčerka Eteka z možem Aleksandrom, vnukinja Ertka z možem Jožetom ter hčerkama
Smiljano in Silvijo, hčerki Irena z otroki, Emilija z družino, vnukinji Emilija in Erika z družinama, sinovi
Koloman, Štefan in Ludvik z družinami ter brat Franc

Prezgodaj čas prišel je za oddih,
dom je prazen, dom je tih,
tebe dragi sin in brat ni,
da bi srečni skupaj mi bili

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je za vedno zapustil naš dragi sin in
brat

Vendel Korpič

iz Čepinec

Med nami je nastala praznina, v naših srcih bolečina. Teško je spoznanje, da te ni več in
nadvse boleča je resnica, da te nikoli več ne bo, toda spomin na tvoj dragi lik ostane v naših
srcih do konca dni.

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam
v težkih trenutkih stali ob strani, dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu
darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala g. duhovniku, pevcem za odpete žalostinke, tov. Ančki za poslovilne
besede in OO ZSMS Markovci.
Vsem še enkrat — najlepša zahvala!

Globoko žalujoči: oče Viljem, mama Neža, sestre in brat ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega moža, sina, očeta in dedka

Antona Gutmana

iz Bogojine

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem, znancem in sorodnikom, ki ste nam
pomagali v težkih dneh, z nami sočustvovali ter vsem, ki ste ga spremljali na poslednji poti
ter mu darovali vence in cvetje.

Posebna zahvala zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, so-
delavcem SO M. Sobota, društvu invalidov, lovski družini, predstavniku KS, župnikoma
in pevcem.

Bogojina, 27. 10. 1982

Žalujoči: žena Terezija, mama, sin Tonček in hčerka Anica z družinama

Solze se bodo morda posušile,
a srčne rane nikoli zacelile!
Vse naše misli, čustva in dejanja,
ti vsak izmed nas v spomin poklanja...

ZAHVALA

Ob nepričakovani in prerani izgubi naše drage žene, tete in botre

Emilije Drvarič

roj. Gomboc
iz Mačkovec

ki nas je v 63. letu starosti za vedno zapustila, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, prijateljem in znancem, ter vsem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni
zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Prisrčna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, pred-
stavnici KS tov. Marti Horvatovi za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Mačkovci, 29. 10. 1982

Žalujoči: mož Ludvik, sestri Nani in Tili z družinama iz Argentine, nečaka Avgust z
družino iz Mačkovec, Marsel z družino iz Kranjske gore ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po težki in dolgi bolezni nas je v 81. letu starosti za vedno
zapustila draga mama, stara mama in prababica

Ana Granfol

iz Bakovec

Med nami je nastala praznina, v naših srcih bolečina. Teško je spoznanje, da te ni več med
nami. Naše misli so pri tebi in tvoj dragi lik ostane v naših srcih do konca dni.

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in
znancem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti ter zasuli njen grob z vencem
in cvetjem, nam pa izrekli iskreno sožalje. Posebna zahvala g. župniku za lep pogrebni
obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS Bakovci Alojzu Smodišu za ganljivo
slovo ob odprtem grobu in dr. Gregorčevi za zdravljenje na domu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Bakovci, 22. 10. 1982

Žalujoči: sin Franc z družino, hčerke Terezija, Marija in Matilda z družinami, vnuki in
pravnuki

• Male oglase in zahvale, objavljene v četrtek,
sprejemamo še v ponedeljek do 13. ure. Naročniki
VESTNIKA imajo pri objavah 20 odstotni popust.

Kroški ultimat

Ponekod večsah pretiravajo in preveč neučakani so, ko je treba na območju vasi ali krajevne skupnosti, narediti kaj nujnega posebno še, če vedo, da bi moral dobršen delež k oblažitvi problema primate kniti kdo drug.

Že drugo desetletje teče od takrat, ko so v Krogu s samoprispevkom asfaltirali cesto skozi vas. Nekaj sredstev so pozneje dobili iz občinskih virov, vendar so začeli na raznih sestankih vse pogosteje negodovati zaradi obremenjenih tovornjakov, ki vozijo iz nove gramoznice v Satahovcih. Cesta namreč ni utrjena za tolikšno množico težkih tovorov, če pa povemo bolj odkrito, jim ni všeč, da predvsem podjetje Sobotna TOZD Gradbeništvo ni poskrbelo za gradnjo ceste od nove gramoznice do občinske ceste, in to tako, da bi se izognili naselju. Dogovarjali so se, prišlo je do zavlačevanja in izgovarjanj, kolebanj med tremi variantami.

Upajmo, da so na zboru občanov minuli četrtek — v razpravi so sodelovali tudi najvidnejši občinski predstavniki — postavili piko na i. Z javnim glasovanjem so se odločili, da mora TOZD Gradbeništvo do 15. novembra letos podpisati pogodbo s krajevno skupnostjo, če ne, bo krajevna skupnost zahtevala prepoved vožnje težkih tovornjakov skozi Krog. In še to: cesta od gramoznice do občinske ceste mora biti urejena do dvajsetega decembra letos, asfaltirana pa do prvega maja 1984. Potrpežljivost, ultimat in sankcije!

Odločitev zbora občanov — cesto morajo speljati na katastrskih mejah Krog—Satahovci — za delovno organizacijo Sobotna ni prijetna, vendar od nje ne bodo odstopili. Tako so se po triurni burni razpravi odločili na zboru občanov v Krogu.

J. Stolnik

Za humanost v 'Solidarnosti'

Solidarnost je delovna organizacija posebnega družbenega pomena — invalidska delavnica, v kateri že dobro leto združuje delo sedemindvajset invalidov. Vseh zaposlenih je sicer štirideset, eden je zdaj na odsluženju vojaškega roda, večina ostalih pa dela v grafično-kartonažnem oddelku. Poleg omenjenega je prav zanimiv oddelk domače obrti, ki ga vodi Cilka Sukič, v njem pa je poudarek na drobni ročni spretnosti. Ko smo oddelk obiskali, nas je presenetila množica otroških lutk in drugih igračk, ki jih oblikuje sedem delavk. Naročilo za 4000 igračk je prišlo od občinskega društva prijateljev mladine za novoletno obdaritev otrok.

Gotovo jih bodo najmlajši veseli, kot je bilo tudi veselje gledati marljive roke pri oblikovanju lutk. Nedvomno je za tako delo potrebna izjemna ročna spretnost in ta je invalidkam lastna, prav tako pa jim občasno uspe tudi zašiti kakšen prav lep kos garderobe, ki je potem naprodaj v majhni trgovini, za katero skrbi Cvetka Mertuk iz Izakovec. Trgovina je odprta med 11. in 15. uro. Poleg različnih predpasnikov, krič, brezrokavnikov in igračk pa so naprodaj tudi dekorativne rože, primerne za popestritev zimskega plašča ali kakšne obleke. Prav slednje — rože so na oddelku domače obrti prej množično oblikovali, zdaj izdelujejo lutke, upajo pa, da naročil za podobna dela ne bo zmanjkalo tudi v bodoče. Material, ki ga uporabljajo pri delu, je ostanek večjih tekstilnih tovarn, pri nas vemo, da predvsem Mure, za katero so v omenjeni delavnici oblikovali tudi razne drobne modne dodatke.

»Rada delam z invalidno mladino, čeprav ni lahko, saj nas vse pestijo križi in težave, s prizadetimi pa je še težje. Občutljiva so moja dekleta in izkušnje desetletnega dela v posebnih šoli mi še kako prav pridejo,« pravi Cilka Sukič. Da se med seboj dobro razumejo, pa priča tudi krajši postanek v delavnici na dvorišču Titove 5 v Murski Soboti.

Grafično-kartonažni oddelk vodi Jože Praprotnik, direktor celotnega kolektiva pa je Aleksander Krpič, ki je na vprašanje, kaj pomeni biti delovna organizacija posebnega družbenega pomena z vidika olajšav odgovoril: »Po

zakonu o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb veljajo le-te: za širitev dejavnosti za nabavo strojev in orodij ter delovnih prostorov, prireditve letih ter delovnih prostorov, izboljšanja tehnološkega procesa, varstva pri delu in sanacije po odobrenih

nega poslovanja. Skorajda staro milijardo znaša realizacija, kar v teh zaostrenih gospodarskih razmerah ni malo. Prav tako kot na gospodarstvu poslovanja pa kaže spomniti tudi na človečnost pri delu z invalidi, saj tudi na grafično-kartonažnem oddelku, ki je

Delovno vzdušje na oddelku domače obrti v invalidski delavnici Solidarnost.

Najmlajšim za novoletno obdaritev namenjene lutke so oblikovale prizane invalide v soboški Solidarnosti.

Foto: Albert Abraham

programih.« V konkretnem poslovanju to pomeni, da invalidske delavnice poslujejo po načelih, po katerih poslujejo organizacije združenega dela na področju gospodarstva, s tem da je solidarnost oproščena prispevka občinskim samoupravnim interesnim skupnostim, po posebno sklenjenih samoupravnih sporazumih. Status posebnega družbenega pomena pa daje invalidskim delavcem določitev (29. člen zakona), po kateri mora biti 40 odstotkov zaposlenih invalidov. V Solidarnosti je kar 69 odstotkov invalidov, kar je najvišji odstotek v Sloveniji,« poudarja njen direktor, ki ni skoparil tudi s številkami devetmeseč-

opremljen s potrebnimi stroji, dajejo izdelkom zadnji pečat roke. Od štirindvajset zaposlenih na tem oddelku jih kar šestnajst dela ročno, kar je nadaljevanje dela za strojem.

Z invalidi pa je potrebno ravnati z občutkom, zato je le enotedenska prisotnost socialnega delavca v invalidskih delavnicah premalo in so razmišljanja, da bi ga za stalno zaposlili, umestna. Tako kot je umestno tudi dati možnost zaposlitve težim invalidom.

»Za to trenutnih možnosti ni,« meni Aleksander Krpič, čeprav je bilo nekaj besed že o tem, da bi Solidarnost postala nekaj zavod za zaposlovanje invalidov pod posebnimi pogoji. Seveda se bo prej potrebno o stvareh podrobno dogovoriti, še prej pa poskrbeti, da osebni poročuni za nazaj, kot se je izkazalo v razpravi na minulih dveh skupščinah (občinske skupnosti socialnega varstva in zaposlovanja) ne bodo ovira za delo invalidskih delavnic v naprej. V načrtovanju bodočnosti Solidarnosti pa mora biti v ospredju poleg socialne varnosti zaposlenih, ki so doslej prejimali poprečne mesečne prejemke v znesku 11.827 dinarjev, tudi humanost pri delu z invalidi.

Brigita Bavčar

Vojaki zgradili cesto zase in domačine

Številni so primeri, da pripadniki Jugoslovanske ljudske armade z delovnimi akcijami pomagajo pri gradnji cest, mostov, vodovodov, daljnovodov in še bi lahko naštevali ter tako prispevajo svoj delež k hitrejšemu razvoju zlasti manj razvitih krajev.

Tudi v Pomurju so vojaki že marsikje priskočili na pomoč. Nazadnje pa so opravili pomembno delo v obmejni vasi z Avstrijo Sotini in v Domanjševcih ob madžarski meji.

Posebna enota mladih fantov v vojaških uniformah enote Tomislava Drolca iz Maribora se je najprej podala v Sotino, kjer so se skupaj s krajani dogovorili, da bodo zgradili blizu 800 metrov dolgo vaško pot, ki vodi mimo večjega števila domačij do tamkajšnje vojaške karavle. Dela so potekala v septembru in oktobru in

rokami in to več sto metrov. Utrjena in razširjena pot v dolžini blizu 700 metrov pa tako kot na Sotini ni pomembna pridobitev le za čuvanje naših meja, temveč tudi za domačine, katerim je zdaj domala ob vsakem vremenu omogočen dovoz na njive, travnike in v bližnje gozdove.

Minuli ponedeljek se je delovna enota vojakov iz Maribora poslavljala od Pomurja. Pred odhodom so jih v Domanjševcih obiskali predstavniki družbenopolitičnega življenja soboške občine ter se jim za opravljena dela posebej zahvalila sekretar občinskega komiteja ZKS Murska Sobotna Stanko Erjavec in podpredsednik izvršnega sveta Edo Perhavec.

Ob slovesu smo se pogovarjali z Mladenkom Šušnjarom, ki je vodil dela na obeh gradbiščih in tudi sam postora

Takole so gradili cesto zase in domačine. Naš posnetek je nastal v Domanjševcih. (Foto: J. G.)

Enota mladih fantov v vojaških uniformah iz Maribora so ob koncu del na Sotini in v Domanjševcih obiskali predstavniki družbenopolitičnega življenja soboške občine in se jim zahvalili za opravljeno delo. (Foto: J. G.)

to z veliko vnamo. Kadar je bilo potrebno, so vojakom z nekatero strojno mehanizacijo priskočili na pomoč tudi delavci delovne organizacije Sobotna iz Murske Sobotne.

Iz Sotine se je enota preselila v Domanjševce, kjer jo je čakalo podobno, čeprav nekoliko manj zahtevno delo. Tudi tu je bilo potrebno ugotoviti in razširiti dovozno pot iz vasi proti obmejni karavli, do katere je lahko pretekli ponedeljek prvič zapeljalo tudi kombi vozilo. Dotodaj pa so morali vso hrano, vodo in še marsikaj drugega prenesti do karavle z

to in ono, ki je takote strni dvomesečno bivanje v Pomurju: »Tidve poti, ki smo ju zgradili, imata velik pomen tako za vojake na karavlan kakor tudi za domačine. Vojakom je zdaj v mnogočem olajšana preskrba s hrano in vodo, krajani pa so pridobili novo komunikacijo, ki jim olajšuje dela na poljih. V času del bi posebej pohvalil požrtvovalnost vojakov in privrženost domačinov do nas — bodisi da so nam ponudili jabolko ali nas s topimi besedami hrabрили pri delu. Upam, da se bomo eni drugi kar najlepše spominjali.«

Madžarski gledališčniki spet gostujejo

Na narodnostno mešanem območju lendavske občine gostuje konec tega tedna Narodno gledališče iz Budimpešte, ki bo uprizorilo priljubljeno veseligo Lajkoživec (Liliumfi). Predstave bodo v Prosenjakovcih 12. novembra ob 18.30, ob isti uri naslednjega dne bo uprizoritev v dvorani Nafta v Lendavi, v tej lendavski prireditveni dvorani pa bo uprizoritev tudi v nedeljo, 14. novembra. Za slednjo predstavo je organiziran tudi poseben avtobusni prevoz iz okoljskih narodnostno mešanih vasi lendavske občine. Odzivna prireditve sodi v okvir čestih gostovanj madžarskih gledaliških umetnikov pri nas.

ČLANI SK GORNJA RADGONA SE VNETO PRIPRAVLJAJO NA ZIMSKO SEZONO

OD ALPSKEGA SMUČANJA DO DRSANJA IN TEKA NA SMUČEH

Priprave na bližnjo zimsko sezono so med člani SK Gornja Radgona že v polnem zamahu. Ta, relativno mlad klub, ki pa že iz leta v leto privablja v svoje vrste več ljubiteljev bele opojnosti, si je za letošnjo zimo zadal pester in bogat program aktivnosti.

Že drugi mesec se člani razgibavajo in pripravljajo na srečanje s snegom s smučarsko gimnastiko v Gornji Radgoni in Radencih. Brž, ko bo zapadel sneg, pa se bodo pognali po belih strminah. To zimo želijo v

okviru društva razširiti dejavnost še na smučarske teke. V ta namen imajo na voljo 10 parov kompletne opreme in ker so v okolici tudi pripravljeni tereni, pričakujejo, da bo ta smučarska panoga prav kmalu pognala korenine v mestu ob Muri in bližnji okolici. Tudi letos bodo za drsalce pripravili improvizirani drsališči v Gornji Radgoni in Radencih, priredili pa tudi vrsto izletov na bližnje smučarske terene v republiki in v mesecu januarju smučarski tečaj: na Mežici za otroke in na Arehu

in Ruški koči na Pohorju za odrasle, pripravili pa bodo tudi klubsko prvenstvo.

Kot je že v navadi bodo 20. tega meseca priredili v telovadnici TVD Partizan v Gornji Radgoni sejem nove in rabljene smučarske opreme. Ob tej priložnosti bodo vsem nudili strokovno pomoč pri izbiri in brezplačno montirali vezi, vsi, ki še niso, pa se bodo lahko včlanili v SK Gornja Radgona ali v Smučarsko zvezo Slovenije.

vp

PROBLEMSKO O NAGRAJEVANJU

V 2.300-članskem kolektivnu Radenske so se odločili, da slednjič napravijo red pri delitvi osebnih dohodkov in nagrajevanju po delu in rezultatih dela. V ta namen so v terek pripravili v okviru sindikalne konference problemsko razpravo, ki je navrgla kup spoznanj in pomislekov. Izkazalo se je, da ocenitve dela kot ene od osnov za oblikovanje osebnih dohodkov nimajo izdelane v nobenem od devetih tozdov, kot tudi ne v skupnih službah. Tudi pri sistemizaciji del in nalog je veliko nejasnega, zato je v resnici zadnji čas, da izdelajo ustrezne pravilnike in druge potrebne akte. Nena zadnje zato, ker v Radenski, kjer je bil letošnji devet mesečni osebni dohodek v povprečju 12.000 dinarjev na za-

poslenega, zaostajajo osebni dohodki v gospodarstvu Slovenije za 1.136 din. Pri oblikovanju in sprejemanju pravilnika se bodo morale potruditi poslovodne strukture, družbenopolitične organizacije in samoupravni organi.

inles kombivak

v akciji varčevanja z energijo